

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už išlikimą Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by the Lithuanian League of Canada

Authorized as
second class mail, Post Office Department, Ottawa

ADRESAS:
7722 GEORGE ST., VILLE LASALLE, MONTREAL 32, P.Q. CANADA

Nr. 6 (355) KAINA 15 ct.

MONTREAL, 1954 m. VASARIO-FEBRUARY 10 d.

PRICE 15 ct. XIV METAI

Pasaulinė įvykių savaitė

BUDEKIME, KAD KOMUNISTAI NEPALAUŽTŲ VAKARIEČIŲ ATSPARUMO.

Sovietiniai valymai palietė ir Lietuvą.

Berlyne, kuris jau trečia savaitė, kai kausto visos žmonijos dėmesį, pasakytą, tikrai Azijos klausimais. Kaip ten bebūtų, bet ši

TEBEVYKSTA ATKAKLI KOVA.

Trys vakariečiai nesutaria su Molotovu dėl pagrindinių principų. Vakariečių planas labai aiškus: visa Vokietija turi būti sujungta į vieną valstybę. Tam tikslui yra tikrai vienas kelias — laisvi visose Vokietijoje steigiamojo susirinkimo rinkimai, sudarymas Vokietijos konsitucijos, sudarymas bendros Vokietijos vyriausybės ir su šia sudarymas taikos sutarties. Visa tai turi vykti demokratišku būdu, laisvės sąlygose, per laisvus visose Vokietijoje rinkimus.

Tačiau

MASKVA LAISVUS RINKIMUS ATMETA.

Molotovas yra pareiškęs, kad sovietams laisvi rinkimai nepriimtini. Vieton laisvų rinkimų Molotovas pasiūlė sudaryti bendrą Vokietijos valdžią iš Vakarinės Vokietijos ir rytinės Vokietijos komunistinės, okupanto padiktuotos, komunistinės „valdžios“. Taigi, nėra jokio susiderinimo.

Vakariečiai, įvairiai manevruodami, bando iš to užburto rato išėiti. Bidault pasiūlė su daryti rinkiminę komisiją iš abiejų Vokietijų po vieną narį ir vieną neutralios šalies atstovą. Bet Molotovas ir tai atmetė. Jis pasiūlė Vokietijoje prarasti referendumą, ar vakariečiai nori dėtis prie Europos apsigynimo bendruomenės?

Molotovui buvo atsakyta, kad laisvi rinkimai išspręstų ne tik šį gyventojų nusistatymą, bet ir kitą klausimą, bet ir pagrindinį klausimą,

KAIP PATYS VOKIEČIAI NORI TVARKYTIS.

Bet Molotovas griežtai atmetė laisvus rinkimus, kaip komunistams nepriimtinius. Vieton jų įieškoti konkrečios išeities, Molotovas puola vakariečius, ypač — Ameriką ir kalbino juos agresiją.

Išvestas iš kantrybės, Dulles pacitavo Molotovo žodžius, pasakytus 1939 metais, kai Molotovas atpigai kaltino vakariečius agresija ir gyrė Hitlerį, kuri sesas taikos nešėjas. Bet, kas gi iš to išejo?

Edenas, bandydamas palaužti Molotovo nesukalbamumą, užtikrino, kad

DIDŽIOJI BRITANIJA GARANTUOJA 20 METŲ TAIKOS SUTARTIES GALIOJIMĄ.

Kaip žinoma, 20-ties metų taikos sutartis yra britų pasirašyta su Rusija. Bet Molotovas ir tuo nebuvo paveiktas. Tokiu būdu Berlyno derybos atsidūrė visiškoje kryžkelėje. Vakariečiai, įieškodami išeities,

PASIŪLĖ SLAPTAS DERYBAS,

kurios įvyko vasario 8 dieną. Derybose dalyvavo tikrai po 4 asmenis. Nors derybos slaptos, tačiau jau yra žinoma, kad

VAKARIEČIAI SUTIKO DARYTI KOMPROMISĄ,

Vakariečiai sutiko su „Penkių Didžiųjų“ konferencija, tiksliai pabrėždami, kad su komunistine Kinija jie gali kalbėtis, kaip ir anksčiau buvo

pasakytą, tikrai Azijos klausimais. Kaip ten bebūtų, bet ši

NUOLAIDA KOMUNISTAMS

gali derybas žymiai sukomplikuoti ir sudaryti išpūdį, kad vakariečiai, ir net Amerika, sutinka eiti į derybas ir su komunistine Kinija, o susitike, gali dar kokių naujų kompromisų surasti ir sutarti. Maskvai gi svarbu laimėti laikas, nes jos agresija nesustoja — ji vykdoma Kinijoje, Korejoje, Indokinijoje, Malajuose, bandoma Indonezijoje, Indijoje ir tt. Todėl nuolaidos komunistams yra labai grėsmingos, nes, iš vienos pusės, komunistas nesiliaujančią agresiją tęsia, o, iš antros pusės, šios nuolaidos gali ir dar prie didesnių nuolaidų privesti.

VISA TAI MUMS YRA LABAI NENAUDINGA,

todėl mes, lietuviai, visomis į gomis turime protestuoti prieš pataikavimą agresoriui, prieš daromas jam nuolaidas. Tuo tikslu mes iš visų Žemės kampų turime siųsti Berlyno konferencijos Vakarų dalyviams prašymus ar reikalavimus, kad

LIETUVOS LAISVĖS REIKALAVIMAS BŪTŲ ĮRAŠYTAS Į KONFERENCIJOS DIENOTVARKĘ.

Ir, be to, reikalauji, kad agresingajai Rusijai nebūtų daromos jokios kitų tautų sąskaiton nuolaidos.

Išgirdę, kad Rusija atmeta laisvus rinkimus,

VOKIEČIAI KELIA PROTESTUS.

Bonnoje susirinkęs vakarų Vokietijos seimas, atmetė Molotovo pasiūlytus Vokietijos sudarymo planus ir reikalauja laisvų rinkimų. Ir socialdemokratams, kurie ligšiol buvo opozicijoje Adenauerio politikai, taip pat pasisakė už laisvus visose Vokietijoje rinkimus ir atmeta Molotovo planus, kuriais Rusija įrodo, kad ji bijo žmonių balso.

Maža to,

RYTINĖJE VOKIETIJOJE PRASIDĖJO NERAMUMAI.

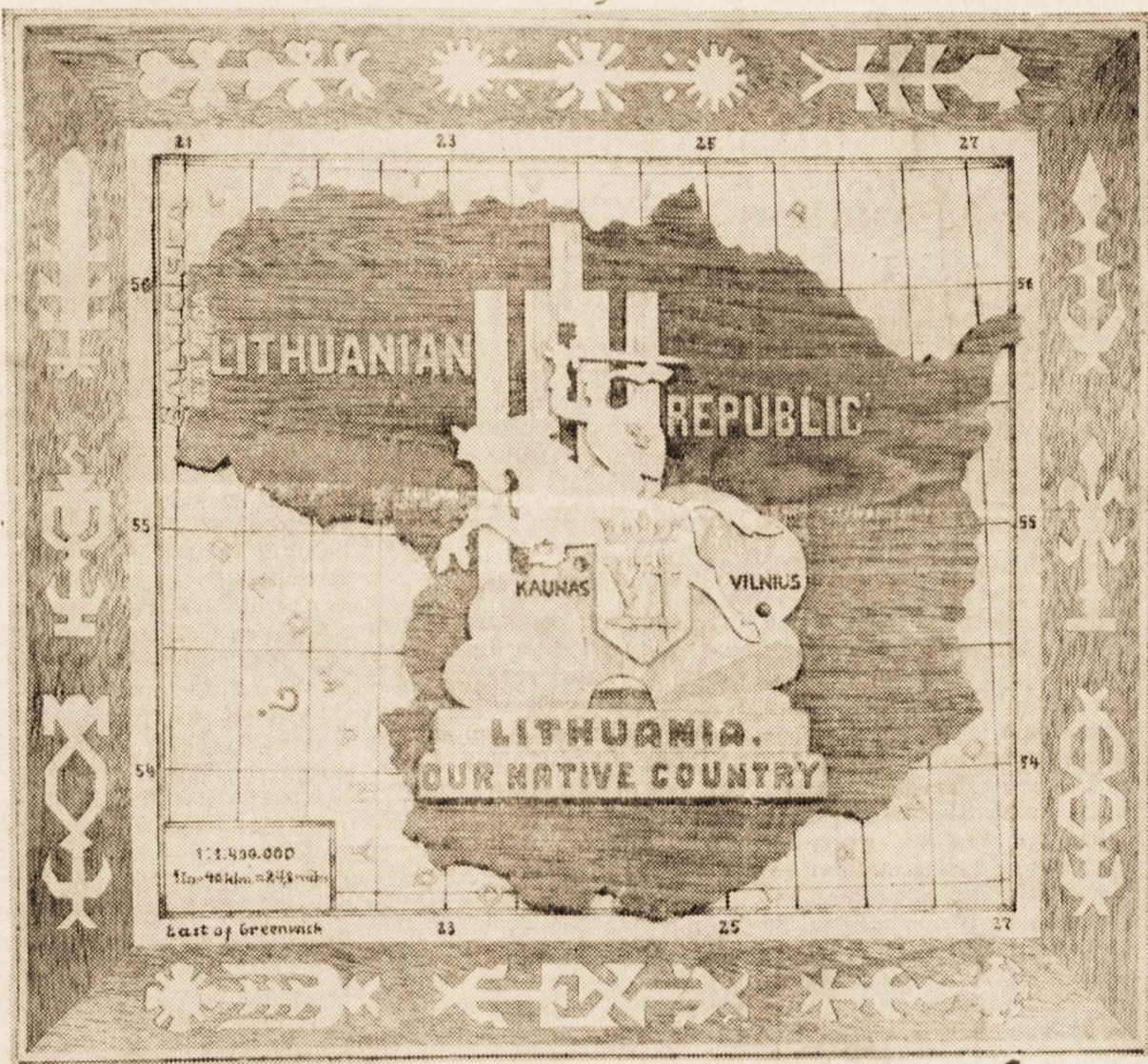
Daugely sovietų okupuotos Vokietijos vietų įvyko demonstracijos, protestų. Policija rytų Vokietijoje paskelbė apsaugos stovį. Yra suimti darbininkai. Keisčiausia, kad po to, kai Molotovas atsiskirsdamas Dullesui, jog Maskva bijo žmonių balso, pasakė, kad sukiliamai daugiau jau nepasikartos, kaip tiksliai prasidėjo neramumai... Dabar dar sunku pasakyti, kokių mastų tas vakariečių nepasitenkinimas pasireiškė, bet yra faktas, kad neramumai jau malšinami.

SLAPTAME POSĖDYJE

be ko kita nutarta ne vėliau penktadienio imtis svarstyti Austrijos taikos reikalus. Sutartis, kaip žinoma, jau seniai paruošta 4 užs. reik. min. pavaduotojų.

Idomu, kad Berlyno triukšmui besitęsiant, Maskva pradėjo naują valymų bangą, kuri palietė ir Lietuvą. „New York Times“ keltbia, kad Ozarskis esąs pasiskirtas premjero pavaduotoju. Taigi, kažkas jau iškrito ir nežinia kur...

— Turkijos prezidentas Bayar dar važinėja per JAV ir sako kalbas.

Br. Abramonis.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA.

"edžio inkrustacija.

Šis p. Br. Abramonio darbas parodoje Montrealy yra laimėjęs premiją.

VASARIO 16 D. GIMNAZIJOS RĖMĖJAI,

kurie dar nesumokėjo rėmėjo mokesčio už 1953 metus, maloniai prašomi kaip galint greičiau tai padaryti. Išdėdinkas veik kiekvieną sekmadienį atvyksta į A. V. parapiją. Jo adresas yra šis: Pr. Šimelaitis, 1271 Allard Ave, Verdun, Telefonas TR 2859.

Nauji rėmėjai. Be anksčiau paskelbtų gimnazijos rėmėjų stoji dar šie: Dr. Jonas Mališka, inž. Zubas, J. Narbutas, inž. Juozas Daniliauskas, A. Budriūnas, Vincas Bilevičius, E. Auginas, V. Vanagas, Stasys Naginins Senj., A. Kudžma, V. Sadeika.

Į Gimnazijai Remti Komisijos atsišaukimą atsiliepė Rodney, Ont., apylinkė, kuri jos pirm. p. Kojelaičio parašu priėmė 25 dol. ir Ottawos apylinkė, priėmė 16 dol. 50 ct. Laukiama atsiliepiant ir daugiau.

Oakvilles apylinkėje aukštoji gimnazijos rūmams išpirkti: po 5 dol. J. Gimbutis ir B. Bračius, po 2 dol. — S. Pyzevičienė, O. Krygeris, M. Laparskė, V. Simanavičius, M. Anisimavičienė ir B. Bedarfas; po 1 dol. — S. Ramanauskas, O. Pyzevas, A. Liaukus, St. Norvaišas, A. Aulinskas, J. Ulinskas, K. Rimkus, M. Wial, V. Miškinis, M. Ramanauskas, M. Ramanauskienė, A. Frenzelis, E. Frenzelienė, E. Sergautis, A. Pulkauskas ir A. Lukoševičius, po 50 ct. J. Južėnas ir M. Skorobogatienė. Viso 39 dol. Visiems ačiū.

Gimnazijai Remti Komisija. — Kašmiro tautos susirinkimas nutarė prisijungti prie Indijos, bet šis nutarimas dar reikalingas referendumo.

Ponią ONĄ MAŠALIENĘ,

švenčiant 50 metų jubilėjų, nuoširdžiai sveikiname ir linkime geriausios sveikatos bei dar daugelio saulėtų pavasarių.

Šveicarijos lietuvių vardu

A. Paulaitis
Krašto V-bos Pirmininkas.

T. Thoma-Mašalaitė
Krašto V-bos Sekretorė

KLB ŠALPOS FONDO TO RENTO AP. KOMITETO

pajamų ir išlaidų nuo 1953 m. gegužės m. 3 d. iki 1953 m. gruodžio m. 31 d. apyskaita.

Pajamos:

1. Viešosios rinkliavos	467.14
2. Gegužinės pajamos	187.66
3. Aukos butuose	1680.70
4. Kalėdinės aukos vieton dovanų ir sveikinimų	519.00
5. Iv. paj. ir banko %	11.98
	2866.48
6. Rūbų 2500 svarų ir apavo apavo 400 sv. įvert.	2900.00
Viso	5766.48

Išlaidos:

1. Motinų šalpai Vokje.	150.00
2. C. Kom. cukr. vajui	520.00
3. Vasario 16 gim. rūm.	700.00
4. Pradž. mokykloms	300.00
5. Gegužinės išlaidos	76.20
6. Inventoriui išleista	19.40
7. Raštinės, pašto, susiekimo ir kitos	64.81
	1830.41
8. Rūbų ir apavo išsiųsta į Europą	2900 sv. 2900.00
Saldo 1953 m. gruodžio m. 31 d.	1036.07
Viso	5766.48

KLB Šalpos Fondo Toronto Apylinkės Komiteto Pirmininkas V. Vaidotas Išdėdinkas St. Dargis.

ŠV. KAZIMIERO MINEJIMAS

Kovo 7 d. Toronto skautų tūntai ruošia savo globėjo šv. Kazimiero minėjimą. Jaunimo organizacijos kviečiamos prisidėti prie šio minėjimo, su einantį kontaktą su skautų tūntininkais. Minėjimo vieta ir tikslus laikas bus paskelbtas vėliau

Toronto Skautų-čių Tūntininkai.

"VERSLO" S-GOS POBŪVIS.

Lietuvių prekybininkų, pramininkų ir amatininkų s-gos „Verslas“ numatytas mėnesinis pobūvis vasario mėn. neįvyksta, nes kiekvieną sekmadienį bus kiti susirinkimai, kuriuose verslininkai daugiausia dalyvaus.

Sekantis numatytas pobūvis — arbatėlė įvyksta kovo m. pirmą sekmadienį, kovo 7 dieną Lietuvių Namuose, 5 val. p. p. Paskaita: „Kanados pajamų mokesčiai ir atskaitomybė“ laikys adv. Jaremko (Ontario parlamento narys) ir atsk. žinovas p. Kiršonis.

„Verslo“ Valdyba.

KLB KRAŠTO VALDYBOS

centrinių organų posėdis sausio 31 d. skyrių pirmininkai padarė pranešimus iš savo skyrių veiklos, siūlė receptus, kaip geriau bendruomenės atskiras sritis tvarkyti. Tai buvo gražių kalbų ir idėjų pademonstravimas, tačiau neturint bendruomenės tvirtesnio ekonominio pagrindo visi svarstyti klausimai atsimušia kaip į sieną: nėra pinigų. Pranešimus darė J. Matulionis, J. Šližys, J. Strazdas, K. Grigaitis, A. Rinkūnas, L. Tamošauskas.

Aktualiausi tema buvo ūkio pirkimas. Strazdas pabrėžė, kad bendruomenės visus ekonominius reikalus perimtu tvarkyti akcinė b-vė, ūkio pirkimas turėtų būti atliktas šerų pagrindais. Dauguma tam priitarė. Pavesta Strazdui, kaip B-nės ūkio vadovui, tuo reikalu rūpintis.

Nutarta: Montrealy esanti vasario 16 gym. remti komisija tikslumo sumetimais įjungti į centrinių Šalpos fondą.

Daug buvo kalbėta Šalpos ir švietimo reikalais, taip pat dėl Lietuvių Archyvo Kanadoje, tačiau konkrečių nutarimų nepadaryta.

— Pasaulinė krikščionišųjų bažnyčių organizacija kreipėsi į Berlyne posėdžiaujančius ministerius ir prašė laikytis demokratiškus principus.

VLIKAS KREIPĖSI Į DULLES, EDENĄ IR BIDAULT.

VLiko pirmininkas M. Kru pavičius pasiuntė š. m. sausio 15 d. JAV, D. Britanijos ir Prancūzijos užsienio reikalų ministeriams raštą, kuriuo atkreipia jų dėmesį į Lietuvos bylą ir reikalauja atstatyti okupuotoje mūsų Tėvynėje visišką jos suverenumą. Savo rašte VLiko pirmininkas pažymėjo, kad 1940 m. birželio 15 d. TSRS vyriausybė, prisidengusi klastingomis priekabėmis, įsakė savo kariuomenei užgrobti Lietuvos respublikos teritoriją ir ten sudarė sau paklusnią „vyriausybę“. Pravedusi tariamus rinkimus su vieninteliu komunistiniu sąrašu, toji „vyriausybė“ įjungė Lietuvą į TSRS. Tik per vienerius Sovietų okupacijos metus įvykdyta tūkstančiai žmogžudybų, dešimtys tūkstančių išvežta ir įgyvendintas visuotinis skurdas. 1944 m. gale, po daugiau kaip trejų hitlerinės okupacijos metų, raud. armija vėl iš naujo užgrobė Lietuvą, ir Maskvos vyriausybė ten vėl atstatė tą pačią santvarką. Šita padėtis, besiremianti tarp dviejų kraštų veikiančių sutarčių sulaužymu ir smurto vykdymu didelės valstybės prieš mažą, tebesitęsianti iki šių dienų.

Tos okupacijos metu TSRS vyriausybė yra įvykdžiusi ir tebevykdo nusikaltimus žmoniškumui ir tautų neeiliamybės teisėms. Akivaizdoje visų tautų teisėta taikos troškimo, kurį visiškai remia ir lietuvių tauta, tačiau turint galvoje neteisingumą, kurio ji auką ji yra beveik 14 metų ir iš kurios atimtos net pagrindinės teisės išreikšti savo valią, VLiko pirmininkas pareiškė: „a) jokia reali, teisinga ir pastovi taika negali būti pagrįsta neteisingumu ir nusikaltimu; b) TSRS veikla, mėginanti išgauti dabartinės, jos pačios sukurtos padėties tarptautinį pripažinimą jos okupuotose kraštuose, lauzo ne tik okupuotų tautų valią, bet ir tuos pradus, kurie sudaro Tarptautinės Bendruomenės pagrindą. Štai kodėl, pasitikėdamas valstybės krikščioniška sąžina, moraliniu ir politiniu atsakingumu jausmu, prašau Jūsų Ekselenciją pareikalauti, kad Sovietų Sąjungos vyriausybė atitrauktų iš Lietuvos visas savo ginkluotas pajėgas ir institucijas, o Lietuviai Tauta vėl galėtų laisvai atstatyti savo suverenumą ir laisvais rinkimais atkurti politinio gyvenimo pagrindus“.

aptemo keliose mūsų Žemės vietose. Zuvo 36.000 žmonių. Didžiojo Lietuvos Kunigai kščio Gedimino laiškas, kuriuos jis rašė Livonijos ordnui ir popiežiaus atstovui Rygoje, tapo atspausdinti atskiroje brošiūroje, Heidelberge. Tuos laiškus parengė spaudai Dr. Herbert Splet, pridėdamas savo paaiškinimus apie Rygos įsikūrimą ir Lietuvą.

FORT WILLIAM — PORT ARTHUR SU PLACIA APYLINKE LIETUVIŲ ŽINIAI.

Kanados Lietuvių Bendruomenės šitos apylinkės vardu yra ruošiamas 16-to Vasario, Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas, kuris įvyks vasario 20 d. Fort William, gražioji, puošnioji ir visakuo patogioji Italų svetainė „Ontonahall“, 539 Simpson Str., pradžia 6-tą val. vakaro. Prašome visų, kaip vietos, taip ir plačios apylinkės lietuvių dalyvauti. Bus muzika, šokiai ir bufetas.

V. Sibulis.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.

7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada

Telefonas: HEMLOCK 7920.

Prenumerata metams:	Yearly Subscription Rates:
Kanadoje	\$ 5.00
Amerika ir P. Amerika \$ 5.50	America & S. America \$ 5.50
Visur kitur	\$ 6.00
Teksto eilutė	ct. 0.15
Pajieškų kainą	\$ 1.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Vasario 16-tosios reikšmė

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS AKTO SIGNATA RO PROF. MYKOLO BIRŽISKOS ŽODIS VISIEMS LIETUVIAMS.

1918 m. vasario 16-tąją dieną Lietuvos nepriklausomybės su sostine Vilniuje paskelbimas trumpučiu, bet aiškiu Lietuvių Tarybos Vilniaus aktu nebuvo koks tiksliai formalinis 20-ties tarybininkų pareiškimas, bet buvo ir tebėra svarus, didžiulis istorinis žygis. Tas žygis yra susijęs su valstybine Lietuvos praeitimi, Lietuvių Tautos gyvenamuoju momentu ir jos kelio nustatymu į naują gyvenimą.

Tikrai, Vasario 16-tosios aktu nebuvo skelbiamas kažkokios naujos, prieš tai nei buvusios, nei girdėtos valstybės kūrimas, bet ne vieną šimtmetį išgyvenusias, tik vėliau savo laisvę ir nepriklausomybę praradusias, garsingos kitados Lietuvos vastybės atgaivinimas. Tuo ne vien buvo grąžinamas Lietuvos vardas politiniame pasaulyje ir jos vieta laisvų kraštų tarpe, bet ir kai mynų prievarta plėšiamas Lietuvių Tautos ryšys su savo protėvių svarių ir garbingai išryškintą praeitimi vėliau stiprinamas ir tvirtinamas, atgaunamas ir įreikšminamas tos praeities įtaka, tiek tautinius jausmus gaivinanti ir šildanti, tiek ir ilgai migdomus valdymo ir valdymosi gebėjimus drąsinti naujai, gyvai ir ryžtingai pasireikšti. Tuo dar iš daugiau nei šimtmetį slėgusio mūsų savo siekimais, būdu, papročiais, tikyba, prievartavimu ir sauvaliavimu bei visokių naudojimų maskoliškojo pasaulio grįžtama į savo seniai pažintą ir įsisavintą, išgyventą katalikiškai-protestantišką Vakarų pasaulį — laisvą, darbštą ir tvarkingą. Tuo, pagaliau, įtvirtinamas pats mūsų tautiškas laisvai ir nevaržomai reikštis bei tarpiti, apdraudžiamas nuo tolesnio gudėjimo, lenkėjimo, maskolėjimo ar vokiečių, sukaupiamas nebetarnauti svetimiems dievams ir šių reikalams, tik savo žmonėms padėti giliai ir tvirčiai sau — žmonėms augti ir bręsti.

Atgaivindama Lietuvos valstybę, Lietuvių Taryba kad ir brangino didžiąją savo Tėvynės praeitį, tebespinduliuojančią ir į vėlesnius laikus, bet nesiėmė iš jos to, kas nesideri no su dabartiniu Tautos gyvenamuoju metu ir kas nepakeičiama našta būtų užgrūvusi.

Ką rašo kiti

ČIKAGOS BALFO SKYRIAUS NUTARIMAS.

Sausio 15 d. Čikagos Balfos skyrius visapusiškai reikalą išsiaiškino, vienbalsiai priėmė sekančio turinio rezoliuciją:

„1. Prašyti Balfos centrą turimus dabar Vasario 16 gimnazijos rūmų pirkimo reikalams pinigų tuojau persiųsti nurodytam adresui.

2. Balfos direktoriato 1953 m. lapkričio 27 d. nutarimą, liečiantį Vasario 16 gimnazijos rūmų pirkimo klausimą, pakeisti tos gimnazijos remimo prasme“.

(D.)

ATOMINIS AMERIKOS PAJĖGUMAS.

Prezidento Eisenhowerio pranešime JAV kongresui taip parašyta:

„JAV atominių ginklų atsargos, kurios kasdien didėja,

šiandien daug kartų viršija sprogstamąją jėgą visų bombų ir sviedinių, kurie per visą II Pasaulio karą buvo paleisti iš visų lėktuvų ir patrankų visuose karuose“.

ATOMINĖ ENERGIJĄ PAKEIS SAULĖS ENERGIJĄ.

„Atominės Energijos Komisijos ekspertas — Palmer Putnam tikrina, jog ne už kalnų ir jūrų yra tie laikai, kada žmonės galės semti energiją tiksliai iš saulės. Visi kiti jėgos šaltiniai: anglis, nafta ir pati atominė energija išsisėms begyje 150 metų“.

(S.)

KAS SKAITO „NEPRIKL. LIETUVĄ“ — REMIA LIETUVOS LAISVĖS KOVĄ!

LIETUVOS VAIZDAI

PASAKOJA NESENIAI IS LIETUVOS ATBĖGĖS.

3. Nauji miestai ir nauji keliai.

Kokia 12—15 km už Kauno, link Baptų, 1952 m. baigė statyti galingą radijo stotį, ap link kurią pastatytas ištisas miestas, apgyvendintas vienais rusais. Miestas yra grynai karinio pobūdžio, aplink apkašiotas NKVD sargybu lizdais.

Kitas, Lietuvos žemėlapyje nežinomas, miestas yra Luizbergas. Minėta vietovė yra ne toli Išlaužų, prie Jėšios upės, Prienų link. Ten anksčiau gyveno vos keli ūkininkai, o šia ndien ištisas triuagščių namų miestas su nuosavu vanden tiekiu. Apgyvendintas irgi vien rusais, „mažasis brolis“ pro sargybas jį nepatenka. 1951 m. Luizberge pastatė ir naują radijo stotį.

Baptuose per Nevėžį pastatė naują tiltą ir ištiesino kelią. Tarp Rumšiškių ir Žiežmarių statoma nauja autostrada. Darbus atlieka nusikaltusieji, neišpildę nežmoniškų normų, kaimų gyventojai. Šie vergai suvaryti iš visos Lietuvos. Maistu turi patys apsirūpinti.

Nuo Kauno į šiaurę

Jonava, kai per karą išdegė, taip ir šiandien griuvėsiai beriošo. Tačiau vos pasiekus Kėdainių stotį, ilgesnį metą ne matęs Lietuvos savo akimis netikėtu, ar jo esama Lietuvoj, ar kuriam nors tolimame Rusijos užkampyje, kur pravažiuojančius stotyje apspanta nuskurę kolchozininkai, siūlydami rankomis apmankytus, primityviai gamintus, užkandžius, o žiemos metu — net sušalusią sriubą. Šis kone visos Rusijos — stotyse — iššakniųs paprotys gerą dirvą rado Kėdainių stotyje. Traukinių sutinka suvargusios moterys ir su ašaromis siūlo keleiviams ir porcijai išnarinėtus viščiukus, „cepelinus“ ir kito kį, nuo savo burnos nutraukta kash. Vadinasi, žmogus žmogų sovietynė išnaudoji neturi teisės, bet iš badaujančio atimti kash už pinigą leidžiama. Tą kash badaujantis patiekia klientui paprastame, laikraštiniame popieriuje įvyniojęs.

Šiauliuose mažas kas atstatyta. Šiaurasis gelež. į Panevėžį eina. „Rūta“ tebėr, bet per krikštyta. Kuršėnuose 1951 m. baigė statyti krakmo ir sirupo fabriką „Glukoze“, bet fabrikas retai tedirba, nes, „planavimo“ dėka, bulvės atsiduria Alytuje, o iš Alytaus jo kių bulvių tiekimo vamzdžių ar kitokių priemonių į Kuršėnus nenuitiesė...

Telšiai tie patys, tik išplėte

LONDON, Ont.

NAUJA APYLINKĖS VALDYBA.

yra šios sudėties: Pirm. A. Petrašiūnas, vicepirm. Pr. Aglinskas, sek. Pr. Tumosas, kasin. Z. Butkevičius ir narys E. Gocentas.

Dabartinis valdybos adresas yra: 330 Oakland Ave, Ont. Telef. 39856 W.

LINKSMAVAKARIS

vasario 20 dieną — šeštadienį p. M. Statkienės salėje, Clarence g-vė 357 nr., Londono Apylinkės Valdyba ruošia smagų linksma vakarį. Gros gera kapela. Veiks turtingas buftas. Pradžią 7.30 val. vak.

Tikimasi sulaukti gausaus tautiečių atsilankymo.

VASARIO 16-TOSIOS MINĖJIMAS.

Londono geresniam parengimui yra sunkoka gauti tinkamą salę. Todėl šiomet teko ilgai palaukti kol gauta Londono miesto Bibliotekos Auditorija, kurioje Vasario 16-tosios minėjimas bus vasario 27 dieną — šeštadienį. Pradžią 7 val. vak. Auditorijos adresas: Queen's Ave 305 nr.

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA LONDONO BIBLIOTEKAI.

Paskutiniame savo susirinkime

gerokai „Masčio“ fabriką, kur dabar rungtyniaujama „tarybinė technika“, žinoma, jei masinos eina. „Mastis“ koikas Lietuvoj vaidina vieną iš vyriausių debesų stumdymo vaidmenį apsiniaukusiame propagandos danguje. Pačių „Masčio“ gaminių vietos rinkoj neužtiksi. Lygus vaidmuo atitenka „Pergalės“ turbinų fabrikui Kaune, kurių vartojimui Lietuva dar nepriaugusi...

Skuode niekas nepasikeitė. Gen. Plechavičiaus malūną atremontuota, valdo Malūnų treštas. Iki 1948 m. malūne direktoriavo tūlas Žikoris; vėliau jį sulikvidavo.

Klaipėda atstato propagandiniai spaudos ir radijo straipsniai...

Lyg ir taisyklė, kad kur žmogus Lietuvoj išliptum, tuojau tave išskėstomis rankomis sutinka kuris nors iš okupantų milžinų — Stalinas, Leninas arba NKVD. „Pagrožėjusiam uostamiestyje“ pirmuosius du nustūmė NKVD ir apsigyveno prie pat stoties, Stoties gatvė. Mokytojų seminarijoje — rusų gimnazija, Šaulių namuose — „Dom Krasnoj Armij“, lietuvių teatras — miesto teatro patalpose; ten pat veikė ir operetė, vadovaujama muz. Klemenso Griauzdės, bet 1950 likvidavo, ir Griauzdė dabar dirba muzikos mokykloje. Sodų gatvė, su mokyklos direktorium Karosu. Ten pat, Sodų gatvė, veikia ir Mokytojų, bei Prekybos Institutai.

„Rytas“ spausdina „Raudo nąjį Svyturį“. Apie „Klaipėdos Tiesą“ negirdėta. Liepų gatvė audinių fabrikas „Gulbė“. Vos įėjus Palangos gatvėn, kojinių fabrikėlis „Aušra“. Toj pačioj gatvėj ir „Pie nocentras“, suimamas iš kolchozų pieną. Mieste jis išlaiko vieną krautuvėlę, kuri vasarą verčiasi ledų ir kakavo pardavinėjimu.

Vokiškumo tvirtovės — „Siebert“ ir miesto taupomosios kasos — numatyta, atstaciūs, paversti partijai tarnaujančiomis institucijomis. Priešais liepų gatvę išlikusiuose namuose, kur prasideda Biržos gatvė, radijo mazgo namai. Biržos tiltas pusiau geležinis, pusiau medinis. Turėjo būti pakeliamas, bet konstruktoriai tilto statymui griebėsi „sovietskios fizikos“ dėsnų, taip kad tiltas nors ir pakeliamas, bet nepakyla, ir laivai Dangete siiria tik iki jo. Kiek juoko, kiek pasakų pradžioje žmonėse sukėlė! Vadinamo Karolio tilto neatstatė. Turgaus gatvės buvusios reformatu bažnyčios griuvėsius pašalino. Priešais veikia saldinių fabrikas „Gegužės Pirmoji“.

me, š. m. sausio 31 d. Londono Apylinkės lietuviai nutare užprenumeruoti Lietuvių Enciklopediją Londono Miesto Bibliotekai. Pirmąjį Enciklopedijos tomą Bibliotekos vado vybei numatoma išteikti kuria nors iškilmių proga. Gal būtų bus galima padaryti per Vasario 16-tosios minėjimą.

PARAMA SKAUTAMS.

Vokietijos Lietuvių Gimnazijai iš Diepholzo persikėlus į naujas patalpas, „Aušros“ tunto skautai gavo atitinkamą vietelę būklui įrengti. Kadangi būklas reikalingas didesnio remonto ir tam skautiško nagingumo, neturint lėšų, neužtenka, tai per Londono skautus jie kreipėsi į visuomenę prašydami nors ir mažutės sumos. Londono lietuvių susirinkimo metu būklui įrengti surinkta keliolika dolerių. Taip pat ir apylinkės valdyba padėjo iš savo kasos šiek tiek pridėti. Londono skautai visuomenei nuosirdžiai padėkojo.

L. E-tas. Paėmęs dvi plienines skardines dėžutes miltelių, įlašina 1 gr — lašą laisvai gaunamo vaistinės Kanadoje skysčio ir oro pagelba už kelių minučių užsidega ugnis...

— Maisto Prekių Pramonės ministeris E. Bilevičius (Sarina) prisipažįsta, kad „iki šiol maisto prekių pramonė dar nepatenkina augančių dar bo žmonių reikalavimų“.

Neužmirskime atnaujinti „Nepriklausomos Lietuvos“ prenumeratos

IR PARAGINKITE KITŲ JŲ UZSIPRENUMERUOTI.

TĄ GALIMA ATLIKI PAPRASČIAUSIU BŪDU: DEKITE PINIGUS Į VOKĄ IR PAPRASTU LAISKU SIŪSKITE ADRESU: NEPRIKLAUSOMA LIETUVA, 7722 GEORGE STREET, VILLE LASALLE, MONTREAL, P. Q. Nebuvo atsitikimo, kad pinigai būtų žuvę. Kam patogiau, prašome siųsti ar banko čekiu ar pašto perlaida — Money Order'iu. Kam sunku prenumeratą apmokėti už visus metus, gali mokėti dalimis. Naujai atvykusieji laikraštį gauna barga tol, kol prasikuria ir sugeba apsimokėti.

MASKVA VISIEMS KRAŠTAMS RUOŠIA ŠNIPUS IR SABOTAŽININKUS.

Montrealio įmonėse esą agentų.

Kai sausio 3 ld. ryto spinduliais tryško ant mieguisto Montrealio, Al. Stankevičiaus, „Le Petit Journal“ redaktoriaus reporterio Pontiac būdino tyliąją Jac Hertel gatvę, skubėdamas Brockville link. Toronto 2 nr. kelias buvo nuogas, tik kairėje pusėje užsilikęs supustytas sniegas.

Šv. Lauryno upė murmėjo po žiemos apsiaustu, vietomis nusidraskiusi savo ledinius marškinius.

Po 3 val. pasiekė Brockville, mišų žygio tikslą...

Išsukam į Horningtoff kilmą, platų, kaip Lietuvos bajorų apaugusį medžiais, prie Šv. Lauryno upės.

Paspalpus mygtuką, duryse pasirodo augalotas, vidutinio amžiaus, besišypsas Mr. De Graff:

— Hello! Tai jūs būsite tas, kuris šiandien žadėjote mane aplankyti?

— Taip, iš — „Le Petit Journal“ — priduria A. Stankevičius. Pasisveikinęs, pristatoma mane, kaip lietuvių ir nuo lietuviško laikraščio.

— Žinau gerai Lietuvą ir lietuvius.

Užėmė fotelius p. Graff salione, pradėdam kalbėtis su garsiuoju komunizmu žinovu.

— Mane visas Montrealis žino, kaip Captain Johny... Aš juo vadinausi ligšiol...

— Iš kur būsite kilęs, jog taip puikiai kalbate angliškai?

— Kilimo esu vokiečių, — sako De Graff. — Patekau į Rusiją į garsųjį Maskvos Lenino universitetą, kuris visam pasauliui ruošia šnipus, sabotažnikus...

Tame universitete mokina visomis kalbomis ir visų kalbų profesoriai yra ten. Per 4 metus paruošia „tikrąjį“ komunizmo diplomantą — į visas pasaulio šalis. Aš mokiaus vokiečių kalba, tačiau į Vokietiją manęs nesiuntė. Kadangi ten yra giminių, pažįstamų ir tt.

— Tat kurgi teko dirbti?

— Daugely kraštų. Didžiausią uždavinį buvau gavęs — suorganizuoti Brazilijoje sukilmą. Ir atlikau. Toliau, Kinijoje Čangkaišeko laiku, bet tada aš jau dirbau Anglijoje ir įjems. Ką gi — reikėjo teisinis Maskvai, kad „nesisekė“ Kinijoje. Dirbau Vengrijoje, Čekoslovakijoje, Rumunijoje, Anglijoje, Pietų Amerikoje ir tt.

— Ir kaip gi taip pasitikėjote jumis? — įsiterpia.

— Mat universitetą baigia kasmet 1000 maždaug. Gabesnieji profesoriauja šiam universitete ir siunčiami į kitus kraštus ir šalis... Profesoriauvau ir aš tame Maskvos Lenino universitete. Mokiau ir mokinau pagal programą: sabotažo, špionažo, streikų organizavimo ir tt.

Ir profesorius išvyniojęs didžiausias Lenino universiteto schemas, sulig detalėmis, palaiptu išdėstęs visą programą, nurodydamas pasaulio dalis ir valstybes, kam visai buvo daroma.

— O čia, — pakėlęs pilną portfelį visokių dalykų, sako: — yra sabotažo dalykai...

Demonstruoja mums: paima cigarečių pakelį ir siūlo vaišintis, vieną užspaudęs pirštu sau, kitos yra užnuodytos...

— Žinoma, ne jums — šypsoji De Graff.

Paėmęs dvi plienines skardines dėžutes miltelių, įlašina 1 gr — lašą laisvai gaunamo vaistinės Kanadoje skysčio ir oro pagelba už kelių minučių užsidega ugnis...

Reikia gesinti... Bet pamėgink pilti vandenį — sprogs, ir ugnis užlieja visą namą.

— Už vieną svarą, penkių dolerių vertės, gali padaryti vieną milijoną sabotažo, — šypsoji De Graff.

— Aš dabar laikau susirinkimuose pranešimus, važinėju, kalbu po 90 minučių, tačiau klausimų nebaigiu atsakyti per 6 valandas, — patvirtina De Graff.

Užklauso, kaip Kanadoje atrodo komunizmas, De Graff pradeda vardinti įvairias Montrealio organizacijas, iš lietuvių organizacijų sumini dvi: Sūnų ir Dukterų pašalpinę ir Li teretarių draugiją.

De Graff net nustemba: — Kaip iš tokios mažos tautos gali būti net dvi organizacijos, kai kitos tautos daug skaitlin gesnės Montrealy, neturi nė vienos?!

Ir pradeda De Graff:

— Lietuvoje lankiausi penkis kartus: Vilnius, Kaunas, Šiauliai, Radviliškis man žinomi...

Kai aš važiuodavau per Lietuvą, išmesdavau savo turimus ginklus, nes pasitikėjau tokia tylią, ramia tauta...

— Tikėkite... ateis su visuma jums gražios vėl dienos tėvynėje...

— Kada gi nutraukėte savo ryšius su komunizmu? — buvo užklaustas De Graff.

— Tai buvo Antrojo Pasaulio karo metai — 1940 m., vieta — Anglija... Ir iš viso: mano idėja iš karto buvo — pažinti juos ir atstoti nuo jų... nes komunizmas tautų ir pasaulio nelaimė, vergijos, skurdo rai...

— Aš daviau interviu: Time, Life, dabar žadu greit išleisti savo atsiminimų knygą — sako De Graff.

— Gal dar galėtumėte iš savo užburtų paslapčių duoti ką nors mums?

De Graff nusišypso, pakelia galvą, palinguoja:

— Jums taip išspruko neju čia, ko niekam nesakiau.

— Kanadoje visose didesnėse įmonėse, fabrikuose, veikia juų agentai... Priskaitoma per 3000 juų, Kanadoje...

— Komunizmas įpareigoja bendrą visų kovą ir visuose frontuose, — baigė interviu prof. De Graff.

— Aplankyti galit visada mane ir ypač vasaroti šioje gražioje Šv. Lauryno aplinkumoje.

Al. Stankevičius padarė keltą nuotraukų su garsiuoju komunizmu žinovu ir atspausdino plačiau pasiskelbimą „Le Petit Journal“ 7 vasario 1954. Juozas Nevėžis.

AUKOS „N.L.“

L. Pečiulis,	
Vancouver, B. C.	5.00
J. Šulmistras, Verdun	2.00
J. Suslavičius,	
Kowkash, Ont.	0.75
V. Kulnys,	
Kemano, B. C.	5.00
V. Prūsaitis,	
Scarboro Jct., Ont. ...	2.00
K. Motuzas, USA	25.00
Didelis aciū!	NL

TUKSTANTIS DOLE RIŲ TREMTINIAM

BALFO Centre iš Clevelando BALFO 55 Skyriaus per iš dininką L. Staškūną gauta 1.000 dolerių auka tremtinių šelpai.

VLIK'ui 10 metų

PROF. J. KAMINSKAS

Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, pirmojo posėdžio susirinkęs 1943 metų lapkričio 25 d., peržengė savo veiklos dešimtmetį. Laiko permaža, kad subrandintų medžiagą VLIKo istorijai rasyti, bet laiko pakankamai, kad leistų apibūdinti kad ir labai bendrais bruožais ir VLIKą, ir jo veiklą. Leistų padaryti ir kai kurias išvadas atečiai.

VLIKas pradėjo veikti pavėluodamas. Rezistencinė kovą prieš okupantą jau vyko visu frontu. Vyriausiasis Lietuvos Komitetas, susiorganizavęs 1942 metų gale,¹⁾ jau ėmėsi kovai vadovauti. Per po grindžio spaudą pasisakydamas dėl svarbesniųjų krašte įvykių, nustatydamas laikinąsi okupanto ir jo žygių atžvilgiu, derindamas rezistencijos ginkluotųjų dalinių veiklą, VLIK davė kovai apibendrinamą turinį, vieningą įkryptį ir planingumą. Jau buvo pavystytas to Komiteto vykdomasis aparatas, siekdamas provinciją. Kai vokiečiai 1943 metais rudenį ir vėl paskelbė mobilizaciją ir gen. Kubilūno iniciatyva buvo Kaune sušauktas „įžymiųjų asmenų“ pasitarimas palenkti tautos opiniją mobilizacijos naudai, VLIK žmonėms teko jau išeiti viešumon ir pasisakyti. Lygiagrečiai veikė, apie Aktyvistų Fronto Centrą susisapnuojanti, krikščioniškosios srovės susigrupavimai. To, palyginti, trumpo veiklos laikotarpio palikimą galutinai perėmė VLIKas.

Pats pradėdamas veikti, VLIKas galėjo imtis visai aiškios veiklos krypties. Bet kurios iliuzijos susilaukti iš nacių nepriklausomos Lietuvos pripažinimo tautoj buvo seniai dingusios. Hitlerio „Naujojoje Europoje“ Lietuvai ir lietuviams skirta vieta buvo visai paaiškėjusi, ir jau buvo pradėta masiškai vykdyti Lietuvos kolonizavimo Herrenvolko „rinktinių“ planas. Buvo išryškėjęs beveik visuotinis lietuvių įsitikinimas, kad vokiečiai karą pralaimės ir kad laimės Vakarų Sąjungininkai. Orientavimas į Vakarų demokratijas buvo visuotinis, ir tikėjimas visiškai Vakarų pergale buvo toks didelis, jog už jo nebuvo norima matyti iš Rytų artėjančio fronto grėsmės. Pasirizymas vėl iškviesti sau laisvę seniai virto veiksmu.

¹⁾ Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas — LIK-as — susiorganizavo 1941 metais; 1942 m. jis visoje Lietuvoje, visuose apskrčiuose jau turėjo savo organizacijos padalinius, per kuriuos ėjo spaudos, atsisaukimų ir tt. platinimas. Red.

VLIKo, kaip vyriausiojo ir vienintelio kovai vadovauti organo, pasireiškimas buvo tautoj sulktas su tyliu entuziazmu. Jo autoritetas, niekieno neginčijamas, pasidarė absoliutus, ir jo atsisaukimas į tautą, jo pasisakymai dėl syarbesniųjų krašte įvykių kūrė tautos opiniją, buvo direktyva veiklai rezistencijai. VLIKas virto kovojančios tautos vyriausiuoju štabu, stačiasiu sau ir tuomet vienintelį uždavinį — vadovauti kovai už Lietuvos suverenumo atstatymą. Viskas turėjo patarnauti to uždavinio įgyvendinimui. Nebuvo abejotimų ir dėl atkursimos Lietuvos valstybės politinės santvarkos: tikėdami demokratinių Vakarų laimėjimu, tik iš jų telaukdami sau pagalbos laisvę atgauti, visas kraštas, o kartu su juo ir VLIKas siekė išlaisvintąją Lietuvą atkurti kaip demokratišką respubliką.

Nekalbėsiu apie tai, kas VLIKo Lietuvoj buvo nuveikta. Jo didžiausias laimėjimas buvo tas, kad tautos orientacija padėčiai vertinti pasidarė visai vieninga; vienodai buvo su prastas kovos tikslas, ir su reikiu vieningumu buvo vedama pati kova. Savo Vasario 16 dienos deklaracija, jau tremty pataisyta ir papildyta, VLIKas davė savo veiklai žodžių suformuluotą savų uždavinių ir savo kompetencijų pagrindą. Absoliutus VLIKui pasitikėjimas krašte buvo toks didelis, kad jam tik retkarčiais ir ypač svarbiaisiais momentais reikėdavo kalbėti per po grindžio spaudą į visuomenę.

Kai pradėjo Lietuvon artėti Rytų frontas ir prieš VLIKą atsistojo šiurpus klausimas: kas toliau? — patys įvykiai padėjo klausimą spręsti. Nepilnus metus veikusios pirmosios VLIKo sudėties, okupanto susektos, didžiulė dauguma per kalėjimus ir kacetų pateko iš karto Hitlerio Vokietijon, o po metų vėliau — jau į laisvuosius Vakarus. Atsidurdamas kapituliuvusioj Vokietijoj beveik pirmąsias savo sudėtimi, VLIKas atsinešė iš Lietuvos brangiausią sau daiktą — žinojimą, kad namie jis veikė remdamasis visiškai tautos pasitikėjimu, kovojančiai tautai ir jos svarbiausiam siekimui atstovaudamas. Pradedamas veikti Vakaruose, VLIKas ir čia statė sau apžėrtą uždavinį — vadovauti Vakaruose pastangoms Lietuvai laisvinti. Vadovauti, pasiremiant namie jam pareikštu pasitikėjimu. Tas pasitikėjimas reiškes tuomet buvusiomis sąlygomis kad ir nerašytą pavedimą. Ne čia būtų vieta kalbėti, kas VLIKo buvo padaryta per devynerius jo Vokietijoj buvi-

Štai pereitų metų Spaudos balties Montrealy vaizdas. Gal laikas savęs nepažįsta, arba nepažįsta tos kompanijos, kurioje teko būti, o gal ir stebisi atsidūręs lyg ir kitoje kompanijoje? Žinoma, per metus praeitis jau gerokai prisimiršta... Bet, galima spėti, kad čia magiko rale suvaidino mūsų mielas fotografas V. Juknevičius... Jis čia viską padarė: žmoną pasodino greta kokio franto, o vyrą su svetima ponija... Štai vidury sto-

mo metus. Norėčiau tik kaiti iš tos veiklos trumpai pažymėti. Pradėjus Vakaruose veikti, VLIKui visų pirma reikėjo iškelti pasaulio viešumon Lietuvos bylą. Reikėjo įtikinti vyriausybes ir visuomenę, kad Lietuvos okupavimas ir jos įjungimas į Sovietų Sąjungą yra klaidingas smurto aktas ir kad sovietinis režimas Lietuvoje virto lietuvių tautai pragaru. Reikėjo, kiekvieną visų mūsų nesutarimų, reikėjo ta tauta gali pasidžiaugti tokiu vieningumu, kokį yra parodę lietuviai, gindami Lietuvos bylą.

parodė ir maloniai pasipasakoj.

— Kaip sekasi, kaip gyvenate? — pasiteiravau. — Neblogai sekasi. O su gyvenimu labai gerai, — gavau atsakymą. Vėliau kalbėdamasis su p. Manstavičium, apie sugyvenimą ir bendradarbiavimą ir iš jo gavau lygiai tokį pat atsakymą. Tai yra labai molonus reiškinys. Malonus todėl dar, kad tai ne vie nintelis lietuvių tarpe, nes to kio lietuviško simbiozo faktų yra ir daugiau.

Antanas Bernotas, kaip sužinojau, yra kilęs iš Sirutiškių, Baisogalos val., Kedainių ap., i Kanadą atvykęs 1930 metais, pas brolių, kuris, depresijos laikams atėjus, sugrįžo į Lietuvą.

— O man, — pasakoja p. Bernotas, — kai Winnipege, vos išlipusiam iš imigracinio traukio, p. Jauniškis ir kiti papasakojo apie depresijos baisumus, — plaukai atsistojo ant galvos...

Tačiau p. Bernotui netrūk pasisekė darbo gauti. Žinoma, teko vėliau darbas keisti, keisti ir gyvenimo vietą. Darbo jieškant, p. Bernotas atsidūrė Sudbury, Ont., kame pradėjo veikti kasyklos.

— Ten, be ko kita, susipažinau ir su dabartiniu bendradarbiu — p. Manstavičium, —

TAIP BUVO PERNAI, BET KAIP BUS SIEMET?

ši populiarie asmenybė — JA V imigracijos inspektorius p. V. Sirvydas. Kuo jis susirūpi nės — enciklopedija, kurią išlošusi turi p. Murauskienė, ar kuo kitu? Kažin ko taip nusiminęs p. Strombrys? Į ką žvalgosi p. Paulauskas? Ir kieno piršteliai pastebimi ant p. Baltausko pečių? Kažin ką įrodinėja linksmai savo partneri p. Kudžma? Ir kokių čia pestebėjimų pozų ir pozicijų vis dėlto absoliučios mielųjų balties dalyvių daugumos nuo

kraštai dažniais atvejais vieno dai traktuojami su Sovietų saiteliais Europos centre ir laiki komi Sovietų agresijos pirmą ja auka, tai VLIKo čia nuopel nų yra labai daug. Ir VLIKas nėra greitas tuos nuopelnus pats vienas sau pasisavininti: tai yra mūsų visų pasiuntinių, mūsų tremties, visų pirma mūsų senosios imigracijos Amerikoj ir paties VLIKo subendrintų pastangų vaisius. Nepaisant visų mūsų nesutarimų, reikėjo ta tauta gali pasidžiaugti tokiu vieningumu, kokį yra parodę lietuviai, gindami Lietuvos bylą.

Jam daromų priekaištų VLIKas ir dabar neapsigina. Ir vienas iš esminių yra tas, kad VLIKas per augstai nešasi, — nori pasisavinti konstitucines funkcijas; nori sau subordinuoti mūsų pasiuntinius; tik laukia progos, kad pats sudarytų egziliinę vyriausybę, pats save ton vyriausybėn teikdamas. Tuose priekaištuose daug kas sąmoningai perdedama. Iš buvusių VLIKo „konstitucinių užsimojimų“ — paruošti rinkimų įstatymą būsimam išlaisvintos Lietuvos Steigiamajam Seimui rinkti, nustatyti laikinosios konstitucijos dėsnius, sudaryti laikinę namie vyriausybę — dabar, tur būt, nieko nebeliko. Bet už tai, kas VLIKas savo laiku buvo norėta, kas turi teisę tvirtinti, kad VLIKas tai yra daręs „puikybės nešiojamas“. Grei to grįžimo viltis dėjo tuomet VLIKui pareigą pasiruošti ir netikėtiems įvykiams, būti ir juose — jei reikės — vadovaujančiu organu. Taip buvo. Bet VLIKas nebe šiandien ir pakartotinai yra pareiškęs, kad jo uždaviniai dabartinėje situacijoje, ir grįžtant išlaisvinton Lietuvon baigiasi Kybartų styty. Kad ir kiek būtų apgailestaujama, jog VLIKo bendradarbiavimas su mūsų pasiuntiniais nėra toks, koks turėtų būti, vis dėlto negalima priekaišti, kad jis nori mūsų pasiuntinius sau subordinuoti. Jau Berlyno ir Paryžiaus konferencijose apie subordinavimą ne

sako p. Bernotas. — Sudbury yra didžiulės kasyklos, kuriose iškasama svarbiausia — ni kelis, varis, platina ir auksas, bet yra ir geležies. Į tas kasyklas, besilankydamas Kanadoje, buvo nusileidęs Anglijos karalius Jurgis V. Bet depresijos laikais, — prisimena pasakotojas — būdavo ateini prie kasyklų, — ten jau laukia kasdien 1000 darbo jieškančių. Bet depresija pamažu praėjo, kai Hitleris pradėjo ruošti kas rui, o vakarai susirūpino gintis.

— Kaip įsikūrėte Montrea ly?

— 1947 metais, atvykęs iš Sudbury, nupirkau iš dabar jau mirusio Jonišio dalį ir taip p. Manstavičiaus bendrininku. Esu vedęs, žmona Marija, turiu du vaikus — sūnų ir dukterį, turiu savo namus. Atvykęs į Montrealį, nenorėjau imtis kokio labai sunkaus darbo, todėl esu patenkintas tuo, ką turiu, — sako p. Bernotas.

— Jūs minėjote brolių, — ar turite kokių iš jo žinių? — Ne, su juo nesusirašinėjau, nes buvau patartas jam nerašyti. O iš Lietuvos, kas gauna laiškus, sako, kad kaimų žmonės suvaryti į kolchozus ir žiauriai kovoja su draugu Badinsku... — P. A. Bernotas yra atsikvietęs iš trem-

ties trečią savo brolių, kuris gyvena Montrea ly. Laikas ir sąlygos plačiau neleidžia išsikalbėti su p. Bernotu. Su p. Manstavičium, šia proga, teko pasikalbėti telefonu. — Aš atvykau, — sako Juozas Manstavičius, — 1928 metais, didžiojoje emigracijos i Kanadą bangoje. Mus atvežė i vokiečių koloniją Albertoje. Teko mokytis kalbėti vokiškai, nes visi vokiečiai kalba tikiai vokiškai. Pramokau, — sako p. Manstavičius. — Bet kai nuvykau į Saskatooną, teko mokytis angliskai, nes ten kalba buvo angliskai...

Nelengvai teko pergyventi depresijos laikus. P. Manstavičius, kaip ir daugelis kitų, prisimena pp. Jauniškius, kurie buvo tuo lietuvišku židiniu, kuris traukė visus Winnipege atsidariusius lietuvius. Tekė dirbti transkanadinio plento darbus apie dvejus metus, gaudant per mėnesį tikiai 5 dolerių atlyginimo (prie gauna mo maisto ir buto). Kai pagerėjo laikai, persikėlė į Sudbury, Ont., kur kasyklose dirbo 8 metus, o paskui — į Montrealį. Čia pradėjo turėti bi liardų-pulmų su daugeliu partnerių — p. Vaičiulėnu, p. Limanu, Patapu, Blažiu ir kt., bet jau isigijęs ir groserį-krautuve, biliardą pardavė p. Kin deriui (vilasaličiui), nes nu-

sprendė, kad užteks vieno biznio.

P. Manstavičius vis galvojęs grįžti Lietuvon, bet prasi-dėjus kalboms apie artėjančią karą, išsiskyrė iš savo g-mto jo Trabūkščiu, Varnių val., kaimo mergaitę Eleną Taurazaitę ir 1936 m. vedė.

— Turiu sūnų ir dukrą, kuri netrukus baigs Highschool. Jeigu norės, galės ir toliau mokytis. O sūnus lanko pradinę mokyklą.

— Tai jūs, su p. Bernotu, esate susitarę ne tikiai dėl groserio, bet ir dėl šeimų, — juokauju, — nes abu turite po sūnų ir po dukterį?...

— Taip jau išsina... — juokiasi ir p. Manstavičius.

— Turite, kaip ir p. Bernotas, namus?

— Turiu kelis...

— Ooo! Tai visai gerai.

— Reikia gi kaip nors gyventi, — sako p. Manstavičius.

— Tikrai. Gerai, kad galite gyventi, o dar geriau, kad galite gerai gyventi. Geros sėkmės!

Baigdamas trumpą apie šiuos du simpatiškus bendradarbius reportažą, visiems tautiečiams noriu priminti: atsiminti p. Bernoto ir p. Manstavičiaus Hickson-Grocery krautuves numerį ir telefoną, nes visada turime būti savi pas save. (d b.)

prisidėjęs vis tas mūsų fotografas p. Juknevičius... Kad taip neįvyktų, kaip pernai (jeigu kas norėtų geriau), tai šiemet verta Spaudos balties pasirošti geriau... Šiemet Spaudos balties bus šaunesnis ir patogesnis, nes bus didelėje, erdvioje ir gražioje Kanados kariuomenės saleje: 310 Pine Ave, East, vasario 27 dieną — užgavėnių šeštadienį, tradicinę Montrealio Spaudos balties dieną.

buvo kalbama.

Ko VLIKas, būdamas VLIKu, tikrai negali išsivadėti, tai būti Vakaruose mūsų kovojančios tautos eksponentu. Tauta yra suinteresuota turėti la sva jam pasauly organą, kuris ten kalbėtų jos vardu ir atstovautų jos reikalui. Išlaisvinimo kovų laikotarpiais, kada pati tauta ima į rankas savo likimą, tik jai atstovaujantis organas yra pirmasis kovojančias; toks mandatas Lietuvos bylai ginti Vakaruose pirmoj eilėj priklauso VLIKui. Kai dabar, kalbant apie reikla la VLIKą reorganizuoti, kurių grupių siūloma padaryti VLIKą tik mūsų lietuviško sios emigracijos organu, tokiam pasiūlyme nebūtų sunku įžiūrėti nora likviduoti patį VLIKą. Kokie sumetimai diktuoja panašius pasiūlymus?

Nuotaikos Europoj, o iš da lies ir Amerikoj, siekiančios iš laikyti kad ir netikrą taiką, ir klastingas Kremliaus susiver timas, rodant noro vėl derėtis, Nukelta į 8 puslapį.

Kaip kurėsi Kanadoje lietuviai

47. GRAŽUS LIETUVIŠKO SIMBIOZO REIŠKINYS.

Dažniausiai gale Verduno gatvės, vykdamas į darbą, vis susitinku tai p. Bernotą, tai p. Manstavičių. Tai yra labai simpatiški žmonės, — todėl dažniausiai su jais tenka pasikalbėti, o jeigu jaučiamas skubėjimas, tai nors vienu, kitu žodžiu „persimesti“. Ypač su p. Manstavičium, nes p. Bernotas mažiau kalbus. Bet jie abu du malonūs ir visada, kaip sakoma, atviri širdžių žmonės, su kuriais visada gali dėl nido nesivaržydamas kalbėti ir pasisakyti visa, „kas guli ant dūšies“.

Ilgainiui sužinojau, kad p. Bernotas ir p. Manstavičius abu drauge laiko ir eksploatuoja vieną krautuve, kuri vadinama Hickson-Grocery, esančią 241 Hickson gatvėje, kaimas Wellington, Verdune, tel efonas PO 6-5641.

Maža to, jeigu juos susitink vienoje vietoje, tai yra ir kita priežastis: jie abu savo nuosavus namus turi toj pačioj Verduno srity — p. Manstavičius Riverview, o p. Bernotas Valiquette gatvėse, kurios yra viena prie kitos visai arti.

Juozas Manstavičius ir Antanas Bernotas — tai du gražiai sugyvenę bendradarbiai, gražaus žmonių lietuviškojo simbiozo reiškinys. Jie abu visuo menininkai, visada remia visuomeniškus lietuvių reikalus. Jie ir mieli pastovūs „Nepriklausomos Lietuvos“ skaityklai nuo tų laikų, kai tikiai ji įsikūrė.

Nepaprastai malonu, kad jie turi žmonę, kurioje yra šeiminingai, patys sau „bosai“, niekam nepriklausomi, savarankišku darbu gali sau užsidirbti pragyvenimą, o gal, šį tą ir sutaupti.

Pažinus ir p. Bernotą ir p. Manstavičių ir sužinojus, kad jie abu du laiko groserį, kuriame dirba pasikeisdami po savaitę, — labai įdomu buvo pamatyti ir jų žmonę bei įstaigą. Ją radau Hickson gatvėje 241 nr. Tai yra labai gražiai, labai švariai ir labai tvarkingai vedamas groseris, kuris pardavinėja ir alų. Groserį radau p. Bernotą, nes pataikiau tą savaitę, kada p. Manstavičius turi savaite poilsio.

P. A. Bernotas mielai viską

Mokslo-technikos naujienos

NAUTILUS

Šis vardas yra išgarsintas, kaip pasakiskų žygį, dar tada, kada povandeninio laivo iš viso nebuvo — Jule Verno, rašiusio apie keliones po vandeniu, padarytas laivų, kurio vardas „Nautilus“. Amerika dabar pirmąjį povandeninį atominį laivą pavadino kaip tik tai šiuo vardu — „Nautilus“.

Sausio 21 dieną, kada buvo nuleistas į vandenį ir oficialiai JAV prezidento Eisenhowerio „pakrikštytas“ atominis povandeninis laivas „Nautilus“, yra istorinė diena. Todėl trumpai apie tą atominį povandeninį laivą:

„Nautilus“ ne tik tai varomas, bet ir aptarnaujamas atominės energijos bei atominėmis priemonėmis. Jo variklis — atominė baterija — gamina karštį ir tuo būdu vandenį paverčia garu, kuris suka turbiną, o kondensatoriauje garas, persiformavęs į vandenį, vėl grįžta atgal į katilą.

Atomoniui motorui deguonis nereikalingas ir todėl jis ilgą laiką gali būti po vandeniu. Kiek tai liečia jūrininkus, tai „Nautilus“ turi vadinamąjį schnorkel aparatą. Senuose povandeniniuose laivuose anglirūškės būdavo suimama kalkių filtrais. Tai trukdavo ilgesniam nardymui. „Nautilus“ turi aparatą, kuriuo jis deguonį ima tiesiai iš vandens, šį elektrolizuodamas. Taigi jūrininkai, kaip žuvys, gali gyventi po vandeniu.

„Nautilus“ turbinos yra 3.000 arklių jėgos: greitis iki 30 mylių. „Nautilus“ kaštavo 55 milijonus dolerių.

Viduje šis laivas turi visus patogumus. Yra gana erdvi žaidimų salė, filmų projektorius, minkštos kėdės ir t. t. Žodžiu, jūrininkai jame jaučiasi, kaip namie. Bet... nebus lengva jį patekti. Jo iga bus atrenkama iš pačių geriausiųjų.

„Nautilus“, kuris yra greičiau už senuosius povandeninius laivus, yra pastatytas iš labai atsparaus plieno, turi tobulus pabūklus, kuriais bus galima surasti prieš laivus ir V2 su sprogstame medžiaga.

„Nautilus“ tėvas yra admiralas Hyman G. Rickover, viešo siuvėjo, emigranto iš Lwivo, sūnus, kuriam tik po šešių metų pavyko įgyvendinti šį nuostabų projektą.

MEDŽIAI.

Australijoje, netoli vietovės Colac, atrastas eukalipto medis, pavadintas Eucalyptus regnans, kuris turi 347 pėdas aukščio. JAV-bėse auga ypatingai augšti sekvojos medžiai. Vienas jų, Maripozos miške, siekia 331 pėdą. Augščiausias pasaulio medis yra Humboldtio parke, Kalifornijoje, kuris siekia 364 pėdas. Aplink jį ties kamieniu yra 47 pėdos, ir medis vis dar auga. Atrandama sekvojų medžių net keturių tūkstančių metų senumo. Jos nedžiūsta nuo senatvės, ir jei jų netrenktų perkūnas ar kitos pašalinės priežastys nenaiškintų, jos galėtų išgyventi net ir 10.000 metų. Cache miškuose atrandama eglė, kurių amžius siekia apie 3.000 metų.

Apskaičiuojama, kad stambus beržas gali turėti apie 200 000 lapų, o geras ąžuolas net ir 700.000. Pušis, 200 pėdų aukščio, spyglių paviršiaus turi 30.000 kvadratinų pėdų, arba — netoli trijų ketvirtadalių akro.

Palmės vienas lapas gali sverti 10 svarų. Yra palmių, kurių lapai gali siekti net 40 pėdų ilgio.

Didelio ąžuolo lapai per dieną gali išgarinti iki tonos vandens. Medžio lapai įstengia pagaminti maistą — cukrų. Kad pagamintų svarą cukraus, lapams reikia sugerti 90 galionų anglirūškės, o tam jiems reikia panaudoti 300.000 galionų oro.

Medžio šaknys augdamos sudaro didelį spaudimą. Beržo šaknys gali išjudinti net iki 20 tonų sunkumo svorį. Jei žmogus imtų skaičiuoti medžio lasteles, suskaičiuodamas po 200 per minutę, ir skaičiuotų dieną ir naktį, tai per 19 šimtmečių tesuskaičiuotų tik apie pėdą virš žemės. Pušų sėklų net 500.000 eina į svarą. Vienas didelis medis davė net 346.000 pėdas lentų... Džiovinto beržo kubinė pėda sveria 44 svarus, ąžuolo — 47 svarus.

„ASTRONOMIJOS BIBLIJA“.

Ruošiamas pilnas dangaus atlasas. Be plačiai pagarsinto 200 colių ilgio ir 5 metrų diametro teleskopo — milžino, kitas garsus astronomijos instrumentas, kuriam pasaulis mažai atkreipė dėmesio, kuris

tačiau, mokslui labai patarė: tai 48 colių ilgio Schmidt — teleskopas. Jo konstruktorius, Hamburgo optikas Schmidt. Išradinai pritaikyta veidrodžių sistema, duoda labai stiprią šviesą, kuri įgalina teleskopą beribęje tolimoje nufotografuoti dangaus kūnus. Schmidt teleskopas — tai ne įsivaizduojamai didelė foto kamera visatos nuotraukoms daryti. Plokštelėje telpa 12 pilnačių viena po kitos. Šiuo gigančių aparatu pradėtas didelis darbas žvaigždžių ir kitų dangaus kūnų tyrimo srityje. Vašingtone užplanuota sukurti pilną dangaus skliautų atlasą. Visas dangus bus užfiksuotas ant apytikriai 2000 plokštelių — nuotraukų. Kiekviena dangaus skliautų dalis fiksuojama dukart: daroma viena mėlyna nuotrauka su 30 minučių išlaikymu ir antra raudona vienos valandos išlaikymu. Visos nuotraukos sudarys 20 didelių tomų.

Iš vienos vietos negalima užmatyti viso dangaus. Nuo Palomar Mountain laike metų galima pamatyti tik tris ketvirtadalius dangaus skliautų, pietinė iš Kalifornijos neužmatomoji dalis, turi būti fotografuojama iš kitos vietos.

I klausimą: kiek gi tų žvaigždžių danguje? Astronomai gali atsakyti, kad naujame dangaus atlasas tilps 500 milijonų atskirų žvaigždžių spiečių — miglų, neįskaitant Paukščių Tako. Šiuo gigančių darbu astronomai žvaigždžių skaičiai taps realybe. Numatoma ši darbą užbaigti iki šių metų pabaigos. Tada astronomai turės savo žinioje viso žvaigždėto dangaus patikimą „identifikacijos pažymėjimą“, kuris padės jiems daryti naujus stebėjimus ir atradimus ir taip pat ateinančias kartas įgalins palyginti jų vėlybesnes nuotraukas su šiuo atlasu, tirti pašeikintus dangaus beribęje tolimoje. Todėl visai teisingai ši dangaus atlasą vadinti „Astronomijos Biblija“.

Vienas atlaso egzempliorius kainuos 2000 dolerių. Reikia nepamiršti, kad iki šiolei visi dangaus stebėtojai dar negalėjo 500 milijonų žvaigždžių su skaityti ir planuose atžymėti. Tuo tarpu dabar vienos žvaigždės išlaidos leidykiai sudarys tik 0,0004 cento.

„NL“ ADMINISTRACIJA
prašo Gerb. Skaitytojus atnaujinti prenumeratą 1954 metams

Iš visur ir apie viską

AUSTRALIJOS KRAŠTO VALDYBOS PIRMININKAS J. VAICAITIS ATVYKO Į JAV.

ALB Krašto Valdybos pirmininkas J. Vaicaitis atvyko į Ameriką. Naujuoju Krašto Valdybos pirmininku išrinktas V. Simniškis, o į Krašto Valdybą įėjo V. Doniela.

Šia proga pažymėtina, kad J. Vaicaitis Krašto Valdybos pirmininku išbuvo be pertraukos nuo 1950 metų. Būdamas didelio takto ir savo pareigoms pasišventęs žmogus, jis labai daug darnumo ir sugyvenimo įnešė į Australijos lietuviškąją bendruomenę. Jo išvartyta visuomeninio darbo vaga yra ir gili ir plati.

HITLERIS IR MUSSOLINIŠ BAZNYČIOS LANGUOSE

Grazas, Austrija. — Vitražų gamintojas prof. Albert Birke, puošdamas vienos vietos baznyčios langus, Kristaus krėžiuotojų tarpe patalpino ir Hitlerį su Mussoliniu, pirmąjam prisegdamas net svastikos ženklą. Kai dalis parapijiečių mėgino protestuoti, klebonas pareiškė, kad jo baznyčioje yra nuo seno įsigyvenęs paprotys vaizduoti istorinius žmones vitražuose. Esą, Hitleris su Mussoliniu persekiojo krikščionybę ir todėl jie mės vieta tarp Kristaus būdalių esanti tinkamiausia.

Prof. Birke tvirtinimu, Mussolinio ir Hitlerio veidai jo vitražuose atsiradę atsitiktinai. Norėdamas atvaizduoti būdalius žiaurus, jis netikėtai išgavęs jų dviejų diktatorių veidų bruožus. Vėliau tą atsitiktinį panašumą jis tik paryškino.

Šv. Rapolo, Igoninės Trinidad, Colo, JAV, kapelionas kun. J. Garcia, 93 metų, yra seniausias kunigas Colorado valstybėje ir gal visoje Amerikoje.

Prof. De Marco, Brazilas, po daugelio Brazilijoje atliktų bandymų sukeičti lietuvių ir išskaldyti lietuvių debesis, nuvyko į Italiją ir kartu su mokslininku prof. Piccardu, jo batiska fe, nusileido į jūrų gelmes, tyrinėdami kosminių spindulių pajėgumą prasiveržti per vandenį. Prof. de Marco nusivėžė du jo išrastas kosminių spindulių sulaikytuosius. Jis yra pirmas mokslininkas pašalie-

tis, kurį Piccardai priėmė į kompaniją. Vėliau Prof. De Marco tarėsi su meteorologu Santomauru, italų, kuris rengiasi atvykti į Braziliją dalyvauti naujuose lietuvių iššaukimo bandymuose.

JAV užsienio reikalų ministerija skelbia, jog Korejos kovose Amerika neteko 25.604 karių žuvusių. Prie žuvusių priskaičiuojami ir žinios ir sužeistuosius, Amerika Korejos fronte neteko 142.277 karių. Pietų korejiečių ir kitų po Jungtinių Tautų viešą kovojusių karių žuvo 191.500 (to skaičiaus didžiumą sudaro pietų korejiečiai). Šiaurės Koreja karių žuvusių nustojo 620.000, o kiniečių Korejos kovose žuvo 920.000.

Vėl pradėjo veikti Krakatojos ugniakalnis Malajų salyne, Indijos vandenyne. Tarp Sumatros ir Javos salų pasigirdo 104 sprogimai, paskui iš ugniakalnio išsiveržė į padangę dūmų ir pelenų stulpas. Piekčiausias šio ugniakalnio išsiveržimas buvo 1883 m. Tada į padangę buvo išmesta dešimtys degančių žemės ir visų aplinkę nusiaubė ugnies ir lavos lietus. Abiejuose vandenyne, Indijos ir Ramiajame, kilo baisūs potvyniai, kurių bangos užliejo daug salų. Kilo baisios audros ir dangus

Turkijos parlamentas pritarė sumanymui konfiskuoti opozicinių respublikonų partijos turtus. Liaudies partijos vad. Ismet Inonu pareiškė, kad pritaria šiam nutarimui, kuris yra įvykdytas konstitucijos dvasioje ir atsižvelgiant į turkų tautos reikalus. Opozicija demonstratyviai apleido susirinkimo salę.

Pereitais metais kiekvienas kanadietis suvalgė vidutiniškai 22 svarus sviesto ir 7 svarus margarinos.

Nuo 1943 metų kanadiečiai vartojo daugiau kavos negu arbatos.

„LAISVOSIOS LIETUVOS“

Chicagoje išeinančio savaitraščio administracija neduoda platinti šio laikraščio tiems kioskams ir platinimo vietoms, kuriose platinama komunistinė spauda.

SLA PASIRYZĖS MODERNINTI SAVO VEIKLĄ.

Praeitais metais SLA seimas pavadė Istatų komisijai būsimam seimui parengti Konstitucijos pakeitimą. Todėl ši komisija veikė ir atostogų metu, norėdama paversti darbą atlikti. Su šiuo seimui Lietuvių Amerikoje stengiasi nuo gyvenimo reikalavimų neatsilikti. O naujos gyvenimo sąlygos kaip tik išryškina, jog kai kurie SLA konstitucijos nuostatai yra pasenę ir keistini.

Šioje sąlyje apdraudus darbas nuolat plečiasi ir tobulėja, todėl Susivienijimas, nengrėdamas nuo gyvenimo atsilikti, savo veiklą irgi nori moderninti ir pritaikyti apdraudus rinkai.

Mūsų Susivienijimas turi Visuomenės santykių komisiją, kuri daro platesnius pasitarimus (Chicagoje pasitarimas) su SLA darbuotojais, jų tarpe su kūop viršininkais ir organizatoriais. Tokių pasitarimų metu iškyla naujų organizacijai naudingų sumanymų ir projektų.

Štai pastebėta, kad ne tik mūsų Susivienijimas, bet ir kitos fraternalės organizacijos nustumiamos antron vieton. Bizniškosios apdraudos kompanijos su savo didžiuoliais kapitalais ir gerai išmoksintais vadovais ir agentais sudaro nemenką pavojų fraternalėms organizacijoms. Nors ir nuširdžiai pasišventę būtų SLA organizatoriai, bet jiems nelengva lenktyniauti su miklaiz biiznieriškų apdr. kompanijų agentais, nes ir teoretinių žinių ir praktikos ir pagaliau laiko jiems trūksta.

Mūsų Susivienijimas numato, jog reikia tobulinti savo darbą ir moderninti priemones. Todėl ir iškilo mintis višą Susivienijimo veiklos teritoriją padalyti į tris sritys, o kiekvienos srities priešaikyje pastatyti ypatingą įgalotini, kurs, gerai nusimanydamas apdraudos srityje, galėtų sėkmingai vadovauti organizatorių darbui. Viena sritis — Naujoji Anglija, antroji — Rytinės Valstybės ir trečioji — Vakarai. Šitokia sustiprinta Susivienijimo veikla neabe Nukelta į 7 puslapį.

CORNVALLE GRAŽIAI KURIASI

Jonas Budrys, darąs išradimus madų srityje.

DR. JUOZAS KASKELIS

Komnizmo ideologijos tikrove

XV.

Prisidengusi dar Lietuvos Saugumo vardu NKVD įvykdė du svarbesnius Maskvos pavedimus: 1) padėjo praveisti rinkimus į t. v. Liaudies Seimą ir 2) fiziškai sunaikino vadovaujančias Nepriklausomos Lietuvos asmenybes. Abudu tie uždaviniai buvo glaudžiai susiję.

Komunistams rūpėjo, kad išrinktasis Liaudies Seimas „nutartų“ Lietuvą įjungti į SSSR, užtat jiems kiekvienas veiklesnis lietuvis buvo pavojingas ir nepakenčiamas. Žinodami, jog lietuviai gera valia niekad nesutiks su komunistiniais užmačiais, komunistai griebsė klastos bei teroro. Ypač teroras, komunistų manymu, turėjęs parodyti lietuviams, jog bet koks pasipriešinimas esąs beprasmiškas. Tas pats Sniečkus pirmomis savo „direktoriavimo“ dienomis pasakė, jog tegul lietuviai nemano, jog raudonoji armija atvykusi į Lietuvą pasisvečiuoti. Ne, sako, raudonoji armija atvykusi tam, kad jau niekad daugiau iš Lietuvos neišeitų. Tai, sako, visi turi įsisąmoninti ir iš to pasidaryti tinkamas išvadas. Panašiai yra kalbėjęs ir Pozdnjakovas. O Sniečkaus patarėjas, pirmomis dienomis veikęs Zagarovo pavarde, Valstybės Saugumo majoras Bykovas, iškarto pareiškė, jog geriausia ir itikinamiausia priemonė esanti „sušaudymas“, t. y. teroras, kruvinas teroras.

Liaudies Seimo rinkimus praveisti „saugumui“ buvo pavesta todėl, kad komunistų partija, nors jau buvo Paleckio „legalizuota“, dar neišdrįsusi viešai agituoti, nes tada jau neabejotinai visi tuojau pat suprastų tikrus Maskvos užmačius. Maskuotai „saugume“, Maskvos čekistų iniciatyva, buvo sugalvotas fiktyvinis „Darbininkų Susivienijimas“, kurio kandidatus pastatė komunistų partija. Čeka turėjo pasirūpinti jų kandidatų saugumu. Taip pat jau buvo pavesta pasirūpinti ir trūkstantį kandidatų parinkimu. Aišku, jog kandidatais galėjo būti tik tokie asmenys, kurie, jei reikia, sutiktų prisidėti prie rinkimų suklautojimo. Kauniškė NKVD filija tą uždavinį net labai gerai įvykdė. Viskas buvo taip surežisuota, jog rinkėjai neturėjo jokio pasirinkimo, o jų dalyvavimą rinkimuose „tėviškai“ rūpinosi „saugumas“. Čia neabejotinai didelį įspūdį padarė 1940 m. liepos mėn. iš 11 į 12 d. naktį įvykdyti Lietuvos vadovaujančių asmenų suėmimai. Tada buvo suimta per 1000 veiklesniųjų lietuvių, kurių dalis buvo išžudyta, o dalis buvo išgabenta į tolimuosius Sibiro laukus. Greta to masinio lietuvių veikėjų suėmimo, buvo pavartota ikišiol Lietuvoje negirdėta priemonė — represijos prieš suimtuosius šeimas, jos buvo tikrąja žodžio prasme apiplėštos, iš jų buvo atimtas visas turtas, baldai, drabužiai ir jos, daugumoje buvo išmestos iš iki šiol užimamų butų. Dar žiauriau buvo pasielgta su šeimomis tu asmenų, kurie bijodami komunistų represijų, buvo laimingai

pasprukę į užsienį. Komunistiniais nuostatais, tokie asmenys be atodairos išstremiami į Sibirą. Tada, kadangi formaliai tokie komunistiniai „įstatymai“ Lietuvoje dar „neveikė“, buvo „pasitenkinta“ tokių šeimų suėmimu ar, geresniu atveju, išmetimu į gatvę, konfiskuojant pabėgusiųjų visą turta. Tuo smūgiu buvo du tikslai atsiekti. Buvo suskurdinta tūkstančiai stipresnių lietuvių ir parūpinti iš Maskvos atvykusiems čekistams bei jų „katiušoms“ butai su įrengimais. Greitai po to gatvėse galima buvo matyti čekistų bei jų šeimų narių, dėvėjusių suimtųjų ar pabėgusiųjų lietuvių drabužius. Tokie plėšimai Rusijoje gal ir buvo priprasti, tačiau lietuviuose jie iššaukė pasipiktinimą ir sukelė nerimą, jog ne šiandieną, tai rytoj, kiekvienas galis tokio pat likimo susilaukti. Bet ir tai buvo tik pradžia. Suėmimai sekė suėmimais, ir niekas neabejojo, jog ir joje eilė patekti į komunistinį kalėjimą ateinanti, tik nežinia, kada ateis toji eilė. Prijungus Lietuvą prie SSSR, visas tas darbas oficialiai LTSR vardu pavadintas, bet faktiškai jau tik toji Maskvos filija, varė „pilnu tempu“.

Organizuojant tą valstybinio teroro įrankį Lietuvoje, visa teritorija buvo padalinta į apskrįčių NKVD skyrius, o apskrįčiuose buvo „operaciniai skyriai“. Tie operaciniai skyriai turėjo savo „patikėtinius“ kaimuose ir bažnytkaimuose. Trumpai tariant, visą Lietuvą apgaubė tikrasis raudonojo teroro įrankio tinklas, sudarytas tuo principu, jog „čekistui negalys būti nežinomos ir labiausiai nuoslausa žmogaus visos privatus gyvenimas“. Visos instrukcijos buvo siunčiamos iš Kauno čekistinės centralės apskrįčių čekistinių „kolegių“ pirmininkams, kitaip dar vadinamiesiems NKVD xy Apskrities skyriaus viršininkams, kurie tikrumoje buvo kur kas stipresni, negu vietos komunistų partijos vadovai. Praktikoje visos kitos komunistinio „valstybinio“ aparato įstaigos bei institucijos buvo besąlygiškai subordinuotos tiems NKVD vietos skyriams. Skyrių uždavinys buvo aiškinimas bei likvidavimas visų kontrevoliucinių elementų.

Visi lietuviai, arba, tiksliau sakant, visi nekomunistai, o komunistų išviso Lietuvoje vos keli šimtai tebuvo, buvo laikomi kontrevoliuciniu elementu. Savaine suprantama, jog komunistiniu požiūriu, kovai su kontrevoliuciniu „elementu“ ir toks čekistinis aparatas buvo „per mažas“. Prie to darbo buvo „įtrauktos“ visos įstaigos bei organizacijos. Tam tikslui kiekvienoje įstaigoje buvo įsteigtas t. v. „speskyrius“. Faktiškai tai buvo tos įstaigos NKVD skyrelis, turįs uždavinį „kovoti“ su toje įstaigoje tarnaujančių asmenų „kontrevoliucionieriškumu“. Nors tokių „speskyrių“ tarnautojai skaitėsi įstaigų etatuose, tačiau juos parinkdavo ir faktiškai skirdavo NKVD. Bet ir tai dar neviskas. Tolimesniais NKVD bendradarbiais buvo Profesinės Sąjungos, partinės organizacijos bei miestų, apskrįčių ir valsčių vykdomieji komitetai ir pagaliau net gaisrininkai.

Greta šito, jei taip galima pasakyti, „legalaus“ NKVD tinklo buvo dar dvigubas ar trigubas tinklas slaptų „san-

darbininkų“. Vieni jų buvo surišti su kuria nors vieta — įstaiga, viešbučiu ir panašiai, o kiti — su kuria nors visuomenine grupe. Čia dar reikia priskirti ir t. v. pašto kontrolę, dėl kurios, vien per tuos vienus pirmuosius okupacijos metus, nukentėjo mažiausiai 25.000 lietuvių. Visas tas tinklas, lygiai kaip ir visas komunistinis gyvenimas, turi vieną būdingą žymę — baime, terorą. Visas tas tinklas turėjo vieną paskirtį — terorą, bet drauge jis ir pats turėjo tik vieną šulą — tą patį terorą. Tame tinkle dalyvavę, net ir parūšis komunistas, išdavinėjo savo draugus bei artimuosius vien teroro priverstas kitaip triant, komunistinio saugumo veikimas geriausiai parodo, kad komunizmas gali kitus valdyti ir pats egzistuoti vien teroru pasiremdamas. Užtat net ir pačios NKVD viduje vienas skyrius nieko nežinojo apie kito skyriaus veiklą. Savo teroristinei veiklai NKVD turi visas teroro priemones, viršijančias net Hitlerio „Geštapo“ priemones, pradedant baisiais kankinimų požemiais ir baigiant specialia kariuomene, ginkluota tankais, artilerija bei lėktuvais ir kitokiais moderniais ginklais. Lietuvoje tokiuos „kariuomenės“ kiekviena apskrityje buvo po 1.000 vyrų, o Kaune ir Vilniuje — po 4.000 vyrų. Buvusiam Saugumo garaže buvo įrengtas žudymų kambarys.

Visa toji valstybinio teroro sistema tarnauja faktiškai Maskvos valdovui — diktatoriui — Leninui, Stalinui, Malenkoviui — bei Rusijos carų palikuoniui — Rusijos imperializmui plėstis ir išsilaikyti. Per NKVD tiek Stalinas, tiek jo pasekėjai laiko visus Tarybų Rusijos piliečius sugniaužęs savo kumštą taip stipriai, kad niekas negali ir nedrįsta nei cypelti, nei išsižioti. Teroro priemonėmis kaip hitlerizmas, taip ir komunizmas pašalina nuo kelio visus savo konkurentus. Komunizmas Rusijoje viešpatauja jau per trisdešimt metų, tačiau socialinėje, gyvenimo, mokslo, ekonominėje, teisės, pilietinių laisvių ir kitose srityse Tarybų Rusija yra regresavusi. Yra tik vienintelė sritis, kurioje Rusija progresavusi, — tai žudynių sritis. Istorija nežino, kad kur nors ir kada nors kuri valstybė būtų laikiusi tokį būdalių čekistų skaičių, kaip raudonoji Rusija. Istorija nežino, kad kada nors kuri valstybė savo valdymo sistema būtų pasirinkusi savo piliečių žudymus ir kad tokia sistema galėtų tęstis ištisus dešimtmečius. Jei buvo sakoma, kad caro laikais Rusija buvo joje gyvenančių tautų kalėjimas, tai komunistinė Rusija virto joje gyvenančių tautų kapu.

Užtat teroras yra geriausias liudininkas prieš komunizmą. Juk jei patys komunistai tikėtų jų pačių skelbiamu „žemės rojumi“, tai jiems nereikėtų naikinti kitų galvojančių žmonių. Tik šitą įsisąmoninus, galima bus suprasti tas beprasmes žudynes nekaltų aukų Praveniškuose, Rainių miškelyje bei kitose Lietuvos vietose, lygiai kaip 12.000 lenkų karininkų kapą Katyno miške, ties Smolensku, ir daugelį Ukrainos ir kitų tautų panašių kapų. Teroras komunizmui tai alkoholis alkoholiui, tai jo alfa ir omega.

J. KIZINIS

Henrikas Kačinskas

1923 - 1953

mas nė žodžio Vaičkus, peržvelgęs visus, žvilgsnį sustabdė ties H. Kačinsku ir paklausė:

— Ar labi nori vaidinti? — Labai! — Vaičkus pakraipė galvą: — Taip, taip, vaidinti... bet pirma dar turėtum eiti į sąganyti!

Žinoma, toks patarimas prietėnė vaidintoja.

— Rytoj anksti rytą ateik pas mane! Žiūrėk, neveluok, tuu paspėti į traukinį, — įspėjo Vaičkus.

— Nemiegojau beveik visą naktį, — pasakojo Kačinskas, — atsikėliau 4 valandą vietoj 6, apsirėngiau geriausiu kostiumu ir išėjau kovodamas su baime. Vaičkų radau jau atsikėlusį ir besiruošiantį kelionėn.

— Gerai, kad atėjai! Va, Trimitas, rasi čia eilėraščių, padėklamuok ką nors.

— Paskaičiau ir laukiu.

— Ar nori važiuoti į Kauną?

— Labai norėčiau...

— Gerai! Lauk, parašysiu laišką.

Neilgai trukus, Vaičkus tikrai parašė laišką ir kvietė į Kauną, bet tėvams nepritarus, Kačinskas nevažiavo. Liko mokytojauti iki 1922 m. Tų metų rudenį iš Šiaulių, kur buvo nuvykęs į mokytojų kursus, patraukė į Kauną. Ir nuo čia prasidėjo H. Kačinsko sunkus aktorius kelias, atkakli kova dėl kūrybiško aktorius darbo.

Tuo metu Kaune jau veikė Sutkaus vedama vaidybos studija, kurioje be vedėjo dar dės tė visa eilė mūsų rašytojų: Sruoga, Putinas, Kirša, Tumas-Vaižgantas ir kt. Ritminę gmnastiką dėstė Sotnikovaitė, dabar Radauskienė.

Studijos darbas buvo gerai vedamas, ypač teoretiniai dalykai augštai pastatyti. Sutkus mokėjo atskleisti savo mokiniams tikrąją teatro meno reikšmę ir prasmę, mokėjo įkvėpti teatro meilę, pažadinti troškimą kūrybinio scenos darbo. Sutkaus studijoj mokiniai išmoko skirti scenos meną nuo maivymosi scenoj.

Studija buvo įsikūrusi prie Tautos Teatro Maironio 3. Ten pat veikė ir satyros teatras Vilkolakis. Kačinskas dirbo studijoj ir abiejuose teatruose. Pradžia buvo sunki, negaudamas iš niekur paramos nei pašalpos išgyveno ne vieną sunkią dieną. Dažnai reikėdavo nakvoti teatre, neturiu kuo užsimokėti už kambarį. Vilkolakį ir studiją šelpė P. Pakalka, dažnai pasiūsdamas iš „Paramos“ Vilkolakio aktoriams ir studijos lankytojams sumuštinį ir duonos. Tuo metu studija buvo gausia lankoma jaunimo, bet retas te pasiekė sceną. Kačinsko kurse buvo 24 mokiniai, o tik jis vienas atėjo į teatrą, kiti išsisklaidė kitais keliais.

1923 m. lapkričio 9 d. H. Kačinskas, būdamas studijos antram semestre, sudarė kontraktą su Tautos Teatru ir pradėjo dirbti, kaip aktorius. V. Bičiūno „Gedimino Sapnas“ buvo tas veikalas, kuriame Kačinskas pirmą kartą vaidino kaip kontraktuotas aktorius. Tuo pačiu metu jis dirbo ir satyros teatre „Vilkolakis“. Šis teatras, pačioj pradžioj mūsų teatrinio gyvenimo, daugiausia apėmęs lietuviškojo gyvenimo pradų, glaudžiausiai susijęs su lietuviška tikrove, daugiausiai susidomėjęs lietuviško charakterio sceninų apipa vidalinimu, būtų galėjęs išaugti į tautinę meno instituciją, arba bent lemiančiai prisidėti prie lietuviško teatro išugdyimo. Bet 1925 m. pavasarį jis buvo uždarytas nelemto cenzorių, bijančių teisybei ir akis pažūrėti.

„Vilkolakis“, veikęs pastoviai nuo 1923 m. iki uždarymo, parengė visą eilę aktualių spektaklių. Daugumoje iš jų Kačinskas vaidino. Kai kurie Vilkolakio repertuaro veikalai ir vaidmenys Kačinsko vaidinti: Chlestakovas Lietuvoje — Chlestakovas; Bičiūno Varnalėsos — vargonininkas; Bičiūno Tautinis Bizūnas — seimo narys; Alma Mater — Eretas; Laisvė — Romos patricijus; Politika — ministras; Velniaiva — Kaukas. Trys Muškietininkai buvo paskutinis „Vilkolakio“ spektaklis.

Teatras išvyko Klaipėdon, manydamas ten įsikurti. Bet viltys neišsipildė, ir buvę aktoriai išsisklaidė. H. Kačinskas gavo darbą Klaipėdos uosto muitinėje statistikos skyriuje, kur išdarbo visus metus. 1926 m. Sutkui tapus Kauno Valstybės Teatro direktorium, Kačinskas buvo pakviestas teatran į Kauną.

H. Kačinsko kelyje prasidėjo naujas periodas ir tęsėsi iki 1936 m. Pradžioje jis nieko gero nežadėjo. Daugiausia teko dirbti su Dauguviečiu. Šis vienas pirmųjų Lietuvos Teatro režisierių buvo lakios, gyvos fantazijos, veržlus, dinamiškas, plačių polėkių, bet ne tęsęs įvykdyti savo talentingų ir drąsių sumanymų ir neturdamas vieningos vaidybinės sistemos, pagrįstos tvirtais scenos estetikos principais, negalėjo atskleisti aktorius kūrybos platumą ir gilumą tiek H. Kačinskui tiek ir visam Kauno Teatro kolektyvui.

1926—29 m. laikotarpyje Kačinskui teko vaidinti beveik visuose P. Vaičiūno veikaluose, Ibseno, Visuomenės Šulose ir kt. Gerai suprasdamas, kad sceniškoji tikrovė, nėra gyvenimiškoji perkelta į sceną, kad sceniškoji tiesa yra apsprendžiama estetinių dėsnių, Kačinskas scenoje bėgo nuo gyvenimiškosios buities, įsiekdamas sceniškos teisybės, sceniškos tikrovės... de ja, jis atsimušdavo į tuštumą, nes jam dar nebuvo žinomi keliai ir metodai sceniškai tikrovei sukurti. Todėl Kačinskas, norėdamas būti kitiškos scenoje negu gyvenime, grimuodavosi iki neatpažinimo, scenoje krėsdavo įvairiausius daigas ir pokštus, komikuodavo net ten, kur to mažiausiai reikėdavo. Tai vertė daryti Kačinsko, sakytumėm, aktorius kas instinktas, noras surasti sceninę būitį.

1929 m. skaitomi Lietuvos Teatro renesanso pradžia, nes tais metais į Kauno Teatrą atėjo didelis scenos meno žinovas ir meistras A. Oleka-Zilinskas, davęs mūsų Dramos Teatrui naujų impulsų, pakėlęs jį iš trafaeto, meniškai kūrybai. Mūsų teatras nuo to laiko virsta vertinga meno institucija. Tik nauji gaivūs vėjai Kaune Teatre perpūtė, žinoma, ir Kačinską. Oleka-Zilinskas pradėjo savo darbą studija. Jis buvo ne tik gabus meistras, bet ir gabus pedagogas, mokėjęs savo studijos lankytojus pažadinti troškimą gyventi teatru, uždegė aktorių vaizduotę, sukėlė kūrybų geidulį. Jis juos mokė scenoje gyventi. Olekos studijoje Kačinskas pajuto, kad jam atsiveria platus, įvairus kūrybinis pasaulis, kuriame jauku ir gera, nors kelias į jį tolimas ir sunkus. Čia atsiskleidė Kačinsko talentas kurį sėkmingai ugdė ir piėtojo talentingas jo mokytojas. Dabar Kačinskas vaidina daug, su kiekvienu vaidmeniu augdamas ir tobulėdamas. Vaidina „Šarūnę“ Rėinį, „Sabatai Zvi“ Sultoną, „Varpuose“ turi epizodinį vaidmenį, kurį Kačinskas suvaidina taip meniškai, kad po jo jam suteikiama pirmojo aktorius padėtis. Su šiuo Kačinsko vaidmeniu lygi ir pasiteisinimo pasakymas: nėra mažų rolių, yra tik mažai aktoriai.

Po Žilinskio Lietuvos teatro laikotarpio, kur Kačinskas surado save ir išaugo, sekė M. Čechovo laikotarpis (1932-34). M. Čechovas, genialus aktorius, vienas iš Maskvos MCHAT'o II-jo vadovų, 1928 m. turėjo pasitraukti iš teatro, nes atmetė tuos reikalavimus, kuriuos kėlė pakitusi Sovietų Rusijos tikrovė. MCHAT'as II-sis kūrėsi (1913) iki tam tikro laipsnio, kaip prieštaravimas MCHAT'ui I-iam. MCHAT'as II-sis prikišo Stanislavskinei sistemai sceninės tiesos sutapdymą su gyvenimiškąja tiesa (naturalizmas) ir šaukė grįžti į teatro esmę. Todėl suprantama, kad šie teatro pradai, kuriuos iškėlė ir

se, Ibseno, Visuomenės Šulose ir kt. Gerai suprasdamas, kad sceniškoji tikrovė, nėra gyvenimiškoji perkelta į sceną, kad sceniškoji tiesa yra apsprendžiama estetinių dėsnių, Kačinskas scenoje bėgo nuo gyvenimiškosios buities, įsiekdamas sceniškos teisybės, sceniškos tikrovės... de ja, jis atsimušdavo į tuštumą, nes jam dar nebuvo žinomi keliai ir metodai sceniškai tikrovei sukurti. Todėl Kačinskas, norėdamas būti kitiškos scenoje negu gyvenime, grimuodavosi iki neatpažinimo, scenoje krėsdavo įvairiausius daigas ir pokštus, komikuodavo net ten, kur to mažiausiai reikėdavo. Tai vertė daryti Kačinsko, sakytumėm, aktorius kas instinktas, noras surasti sceninę būitį.

1929 m. skaitomi Lietuvos Teatro renesanso pradžia, nes tais metais į Kauno Teatrą atėjo didelis scenos meno žinovas ir meistras A. Oleka-Zilinskas, davęs mūsų Dramos Teatrui naujų impulsų, pakėlęs jį iš trafaeto, meniškai kūrybai. Mūsų teatras nuo to laiko virsta vertinga meno institucija. Tik nauji gaivūs vėjai Kaune Teatre perpūtė, žinoma, ir Kačinską. Oleka-Zilinskas pradėjo savo darbą studija. Jis buvo ne tik gabus meistras, bet ir gabus pedagogas, mokėjęs savo studijos lankytojus pažadinti troškimą gyventi teatru, uždegė aktorių vaizduotę, sukėlė kūrybų geidulį. Jis juos mokė scenoje gyventi. Olekos studijoje Kačinskas pajuto, kad jam atsiveria platus, įvairus kūrybinis pasaulis, kuriame jauku ir gera, nors kelias į jį tolimas ir sunkus. Čia atsiskleidė Kačinsko talentas kurį sėkmingai ugdė ir piėtojo talentingas jo mokytojas. Dabar Kačinskas vaidina daug, su kiekvienu vaidmeniu augdamas ir tobulėdamas. Vaidina „Šarūnę“ Rėinį, „Sabatai Zvi“ Sultoną, „Varpuose“ turi epizodinį vaidmenį, kurį Kačinskas suvaidina taip meniškai, kad po jo jam suteikiama pirmojo aktorius padėtis. Su šiuo Kačinsko vaidmeniu lygi ir pasiteisinimo pasakymas: nėra mažų rolių, yra tik mažai aktoriai.

Po Žilinskio Lietuvos teatro laikotarpio, kur Kačinskas surado save ir išaugo, sekė M. Čechovo laikotarpis (1932-34). M. Čechovas, genialus aktorius, vienas iš Maskvos MCHAT'o II-jo vadovų, 1928 m. turėjo pasitraukti iš teatro, nes atmetė tuos reikalavimus, kuriuos kėlė pakitusi Sovietų Rusijos tikrovė. MCHAT'as II-sis kūrėsi (1913) iki tam tikro laipsnio, kaip prieštaravimas MCHAT'ui I-iam. MCHAT'as II-sis prikišo Stanislavskinei sistemai sceninės tiesos sutapdymą su gyvenimiškąja tiesa (naturalizmas) ir šaukė grįžti į teatro esmę. Todėl suprantama, kad šie teatro pradai, kuriuos iškėlė ir

ugdė Oleka-Zilinskas ir toliau buvo ugdomi ir giliami M. Čechovo. Bet Čechovas žymiai ir praplėtė aktorius darbo būdus ir metodus, suaktyvindamas kūrybiniam aktorius procese protą ir valią. Jų ugdymui M. Čechovas daug dėmesį mizanscenos — vaizdo idėjai ryškinti. Čechovas mėgdavo sakyti, kad jis norėtų turėti aukso raktelį, kuriu jam atidarytų vartus į pasaulį. — Žinoma, kūrybinį pasaulį. Kačinskas ne kartą tuo rakteliu yra pasinaudojęs, mes linkime jam ir toliau juo kaip galima dažniau naudotis. Čechovo mokykloj Kačinskas ir buvo nuvestas į giliau-

Mano kolega advokatas Naud griežtai sušuko: — Allons, Monsieur, atsikelkite! Iš Lavalio burnos pasigirdo kriokimas, o iš iki šiol buvusios sugniaužtos rankos iškrito stiklinė ampulė. Daktaras greitai tą stiklinę pakėlė ir pauostė. — Ciano rūgštis, — pasakė jis. — Visi sumišo. Staiga supratome, kad Lavalį kankina baisūs skausmai. Naud ant stalo pastebėjo laišką, kurį buvo palikęs nuteistasis. Energinga ranka buvo užadresuota: „Mano advokatams — jūsų informacijai. Mano budeliams — mano atsakymas“. Naud pradėjo skaityti iš susijaudinimo virpančiu balsu: „Generolas de Gaulle nedelsė įsakyti mane nužudyti. Tai, kas čia vyksta, nėra teismo sprendimo vykdymas, nes mano pasmerkimo negalima vadinti teismo sprendimu. Bylos metu mano burna buvo užrakinta, dabar norima mane amžinai nutildyti...“

Niekas nejudėjo. Buvome lyg sustingę. „Aš mokėsiu numirti savo būdu; nusinuodysiu, kaip romėnas. Šis mano pasielgimas yra protestas prieš barbariškumą“.

Dr. Paul pasilenkė prie mirstančiojo. Pačiupinėjo jo pulsą.

— Tegyvens keletą minučių. — Pareiškė kratydamas galvą.

Tuo pat metu, kažkieno užliarmuotas, atskubėjo kalėjimo gydytojas dr. Masmonteil, asistento ir būrio galeisti, gū seserų lydimas. Jis pradėjo paruošimus plauti Lavalio skilvį. Tai užtruko gerą valandą.

Teisingumo atstovai, kuriems nusibodo vaikščioti ten ir atgal koridoriuje, nuėjo pasitarti į kalėjimo raštinę. Man ten atėjus teismo pirmininkas Bouchardon samprotavo: — Jį galima sušaudyti gulintį ant neštuvų ar pasodinus ant kėdės.

Apie 10.30 val. Lavalis atgijo, paprašė vandens. Kalėjimo kapelonas tėvas Mouren pasilenkė prie jo ir paklausė: — Monsieur Laval, aš esu jūsų nuodėmklausis. Ar pajistate mane? — Taip. — Ar norite atlikti išpažintį? — Taip.

se, Ibseno, Visuomenės Šulose ir kt. Gerai suprasdamas, kad sceniškoji tikrovė, nėra gyvenimiškoji perkelta į sceną, kad sceniškoji tiesa yra apsprendžiama estetinių dėsnių, Kačinskas scenoje bėgo nuo gyvenimiškosios buities, įsiekdamas sceniškos teisybės, sceniškos tikrovės... de ja, jis atsimušdavo į tuštumą, nes jam dar nebuvo žinomi keliai ir metodai sceniškai tikrovei sukurti. Todėl Kačinskas, norėdamas būti kitiškos scenoje negu gyvenime, grimuodavosi iki neatpažinimo, scenoje krėsdavo įvairiausius daigas ir pokštus, komikuodavo net ten, kur to mažiausiai reikėdavo. Tai vertė daryti Kačinsko, sakytumėm, aktorius kas instinktas, noras surasti sceninę būitį.

1929 m. skaitomi Lietuvos Teatro renesanso pradžia, nes tais metais į Kauno Teatrą atėjo didelis scenos meno žinovas ir meistras A. Oleka-Zilinskas, davęs mūsų Dramos Teatrui naujų impulsų, pakėlęs jį iš trafaeto, meniškai kūrybai. Mūsų teatras nuo to laiko virsta vertinga meno institucija. Tik nauji gaivūs vėjai Kaune Teatre perpūtė, žinoma, ir Kačinską. Oleka-Zilinskas pradėjo savo darbą studija. Jis buvo ne tik gabus meistras, bet ir gabus pedagogas, mokėjęs savo studijos lankytojus pažadinti troškimą gyventi teatru, uždegė aktorių vaizduotę, sukėlė kūrybų geidulį. Jis juos mokė scenoje gyventi. Olekos studijoje Kačinskas pajuto, kad jam atsiveria platus, įvairus kūrybinis pasaulis, kuriame jauku ir gera, nors kelias į jį tolimas ir sunkus. Čia atsiskleidė Kačinsko talentas kurį sėkmingai ugdė ir piėtojo talentingas jo mokytojas. Dabar Kačinskas vaidina daug, su kiekvienu vaidmeniu augdamas ir tobulėdamas. Vaidina „Šarūnę“ Rėinį, „Sabatai Zvi“ Sultoną, „Varpuose“ turi epizodinį vaidmenį, kurį Kačinskas suvaidina taip meniškai, kad po jo jam suteikiama pirmojo aktorius padėtis. Su šiuo Kačinsko vaidmeniu lygi ir pasiteisinimo pasakymas: nėra mažų rolių, yra tik mažai aktoriai.

Po Žilinskio Lietuvos teatro laikotarpio, kur Kačinskas surado save ir išaugo, sekė M. Čechovo laikotarpis (1932-34). M. Čechovas, genialus aktorius, vienas iš Maskvos MCHAT'o II-jo vadovų, 1928 m. turėjo pasitraukti iš teatro, nes atmetė tuos reikalavimus, kuriuos kėlė pakitusi Sovietų Rusijos tikrovė. MCHAT'as II-sis kūrėsi (1913) iki tam tikro laipsnio, kaip prieštaravimas MCHAT'ui I-iam. MCHAT'as II-sis prikišo Stanislavskinei sistemai sceninės tiesos sutapdymą su gyvenimiškąja tiesa (naturalizmas) ir šaukė grįžti į teatro esmę. Todėl suprantama, kad šie teatro pradai, kuriuos iškėlė ir

ugdė Oleka-Zilinskas ir toliau buvo ugdomi ir giliami M. Čechovo. Bet Čechovas žymiai ir praplėtė aktorius darbo būdus ir metodus, suaktyvindamas kūrybiniam aktorius procese protą ir valią. Jų ugdymui M. Čechovas daug dėmesį mizanscenos — vaizdo idėjai ryškinti. Čechovas mėgdavo sakyti, kad jis norėtų turėti aukso raktelį, kuriu jam atidarytų vartus į pasaulį. — Žinoma, kūrybinį pasaulį. Kačinskas ne kartą tuo rakteliu yra pasinaudojęs, mes linkime jam ir toliau juo kaip galima dažniau naudotis. Čechovo mokykloj Kačinskas ir buvo nuvestas į giliau-

Mano kolega advokatas Naud griežtai sušuko: — Allons, Monsieur, atsikelkite! Iš Lavalio burnos pasigirdo kriokimas, o iš iki šiol buvusios sugniaužtos rankos iškrito stiklinė ampulė. Daktaras greitai tą stiklinę pakėlė ir pauostė. — Ciano rūgštis, — pasakė jis. — Visi sumišo. Staiga supratome, kad Lavalį kankina baisūs skausmai. Naud ant stalo pastebėjo laišką, kurį buvo palikęs nuteistasis. Energinga ranka buvo užadresuota: „Mano advokatams — jūsų informacijai. Mano budeliams — mano atsakymas“. Naud pradėjo skaityti iš susijaudinimo virpančiu balsu: „Generolas de Gaulle nedelsė įsakyti mane nužudyti. Tai, kas čia vyksta, nėra teismo sprendimo vykdymas, nes mano pasmerkimo negalima vadinti teismo sprendimu. Bylos metu mano burna buvo užrakinta, dabar norima mane amžinai nutildyti...“

Niekas nejudėjo. Buvome lyg sustingę. „Aš mokėsiu numirti savo būdu; nusinuodysiu, kaip romėnas. Šis mano pasielgimas yra protestas prieš barbariškumą“.

Dr. Paul pasilenkė prie mirstančiojo. Pačiupinėjo jo pulsą.

— Tegyvens keletą minučių. — Pareiškė kratydamas galvą.

Tuo pat metu, kažkieno užliarmuotas, atskubėjo kalėjimo gydytojas dr. Masmonteil, asistento ir būrio galeisti, gū seserų lydimas. Jis pradėjo paruošimus plauti Lavalio skilvį. Tai užtruko gerą valandą.

Teisingumo atstovai, kuriems nusibodo vaikščioti ten ir atgal koridoriuje, nuėjo pasitarti į kalėjimo raštinę. Man ten atėjus teismo pirmininkas Bouchardon samprotavo: — Jį galima sušaudyti gulintį ant neštuvų ar pasodinus ant kėdės.

Apie 10.30 val. Lavalis atgijo, paprašė vandens. Kalėjimo kapelonas tėvas Mouren pasilenkė prie jo ir paklausė: — Monsieur Laval, aš esu jūsų nuodėmklausis. Ar pajistate mane? — Taip. — Ar norite atlikti išpažintį? — Taip.

Sausio 23 d. Clevelando viešajam salėje įvyko pirmasis Lietuvos valstybinės operos pažibos solistės E. Kardelienės ir talentingo pianisto K. Smilgevičiaus koncertas.

Aišku, kad toks koncertas suviliojo pilną salę žiūrovų. Žymia publikos dalį sudomino tai, kad koncertą rengė SLA 136 kuopa, o visą lietuvišką Clevelandą sužavėjusi E. Kardelienė pati taip pat yra SLA narė 123-je Montealio kuopoje. Šia itin miela proga į Clevelandą atvyko ir SLA prezidentas advokatas K. J. Kalinauskas ir prieš koncertą tarė visems susirinkusiems žodį, išskeldamas visą eilę įdomių, naudingų ir lietuvišką nuotaiką keliančių minčių.

Koncerto programa — lietuvių bei svetimausių kompozitorių kūrinių — sudaryta plačiais užsimojimais, kruopščiai apgalvota, apsti, tikrai tetinkanti tikrai prityrusiai ir geros mokyklos dainininkei ir neeiliniam pianistui. Viešnia E. Kardelienė, labai itikinama atliko įvairaus pobūdžio ir įvairių autorių kūrinius, parodėdama labai gero skonio, įvairėjančių stilių ir gausių skirtybių. Tokiu turiniu gilioji interpretatorė E. Kardelienė tikrai meistriškai supažindino „užsidegusius“ klausytojus su klasikais ir moderniaisiais autoriais, su lyrikais ir ekscentriškais, su roman tikais ir realistais, su harmonijos ir disonansų šalininkais. Jeigu dar paminėtume, kad bendrai vyravo mūsų tėvynės meilės bei nostalgijos elementai, tai bus suprantamas klausytojų neapsakomai jautrus reagavimas, dažnai net iki ašarų, begalinės katučių audros ir dėkingumo ovacijos tokios, kokių reta, labai reta Clevelando lietuviuose!

Žavioji burtininkė E. Kardelienė lengvai nugalėjo visokias technikas, dainavimo, muzikinių sunkumų, alsavimo ir interpretacijos Sciles ir Charibdes ir... neparodė jokio nuovargio.

PUIKIOS SĖKMĖS E. KARDELIENĖS IR K. SMILGEVIČIAUS KONCERTAS CLEVELANDE.

Sausio 23 d. Clevelando viešajam salėje įvyko pirmasis Lietuvos valstybinės operos pažibos solistės E. Kardelienės ir talentingo pianisto K. Smilgevičiaus koncertas.

Aišku, kad toks koncertas suviliojo pilną salę žiūrovų. Žymia publikos dalį sudomino tai, kad koncertą rengė SLA 136 kuopa, o visą lietuvišką Clevelandą sužavėjusi E. Kardelienė pati taip pat yra SLA narė 123-je Montealio kuopoje. Šia itin miela proga į Clevelandą atvyko ir SLA prezidentas advokatas K. J. Kalinauskas ir prieš koncertą tarė visems susirinkusiems žodį, išskeldamas visą eilę įdomių, naudingų ir lietuvišką nuotaiką keliančių minčių.

Koncerto programa — lietuvių bei svetimausių kompozitorių kūrinių — sudaryta plačiais užsimojimais, kruopščiai apgalvota, apsti, tikrai tetinkanti tikrai prityrusiai ir geros mokyklos dainininkei ir neeiliniam pianistui. Viešnia E. Kardelienė, labai itikinama atliko įvairaus pobūdžio ir įvairių autorių kūrinius, parodėdama labai gero skonio, įvairėjančių stilių ir gausių skirtybių. Tokiu turiniu gilioji interpretatorė E. Kardelienė tikrai meistriškai supažindino „užsidegusius“ klausytojus su klasikais ir moderniaisiais autoriais, su lyrikais ir ekscentriškais, su roman tikais ir realistais, su harmonijos ir disonansų šalininkais. Jeigu dar paminėtume, kad bendrai vyravo mūsų tėvynės meilės bei nostalgijos elementai, tai bus suprantamas klausytojų neapsakomai jautrus reagavimas, dažnai net iki ašarų, begalinės katučių audros ir dėkingumo ovacijos tokios, kokių reta, labai reta Clevelando lietuviuose!

Žavioji burtininkė E. Kardelienė lengvai nugalėjo visokias technikas, dainavimo, muzikinių sunkumų, alsavimo ir interpretacijos Sciles ir Charibdes ir... neparodė jokio nuovargio.

Net visos įteiktos gėlės ir jaudinantieji padėkos žodžiai nebegalėjo atsverti visa tai, kas buvo džiaugsmingai, liūdnai, skaudžiai, kilniai ir nuoširdžiai pergvente!

Sekančią dieną, per iškilmingus pietus, E. Kardelienės, K. Smilgevičiaus ir K. J. Kalinauskos garbei daug pagarbos ir dėkingumo šiemis svečiams buvo pareikšta (ir vėl nemaža ašarų išlieta), bet gal dažniau siai teko girdėti prašymą — vėl atvykti į Clevelandą.

Vladas Brazulis.

Cleveland, USA.

Net visos įteiktos gėlės ir jaudinantieji padėkos žodžiai nebegalėjo atsverti visa tai, kas buvo džiaugsmingai, liūdnai, skaudžiai, kilniai ir nuoširdžiai pergvente!

Sekančią dieną, per iškilmingus pietus, E. Kardelienės, K. Smilgevičiaus ir K. J. Kalinauskos garbei daug pagarbos ir dėkingumo šiemis svečiams buvo pareikšta (ir vėl nemaža ašarų išlieta), bet gal dažniau siai teko girdėti prašymą — vėl atvykti į Clevelandą.

Vladas Brazulis.

Cleveland, USA.

Net visos įteiktos gėlės ir jaudinantieji padėkos žodžiai nebegalėjo atsverti visa tai, kas buvo džiaugsmingai, liūdnai, skaudžiai, kilniai ir nuoširdžiai pergvente!

Sekančią dieną, per iškilmingus pietus, E. Kardelienės, K. Smilgevičiaus ir K. J. Kalinauskos garbei daug pagarbos ir dėkingumo šiemis svečiams buvo pareikšta (ir vėl nemaža ašarų išlieta), bet gal dažniau siai teko girdėti prašymą — vėl atvykti į Clevelandą.

Vladas Brazulis.

Cleveland, USA.

Net visos įteiktos gėlės ir jaudinantieji padėkos žodžiai nebegalėjo atsverti visa tai, kas buvo džiaugsmingai, liūdnai, skaudžiai, kilniai ir nuoširdžiai pergvente!

Sekančią dieną, per iškilmingus pietus, E. Kardelienės, K. Smilgevičiaus ir K. J. Kalinauskos garbei daug pagarbos ir dėkingumo šiemis svečiams buvo pareikšta (ir vėl nemaža ašarų išlieta), bet gal dažniau siai teko girdėti prašymą — vėl atvykti į Clevelandą.

Vladas Brazulis.

Cleveland, USA.

Net visos įteiktos gėlės ir jaudinantieji padėkos žodžiai nebegalėjo atsverti visa tai, kas buvo džiaugsmingai, liūdnai, skaudžiai, kilniai ir nuoširdžiai pergvente!

Sekančią dieną, per iškilmingus pietus, E. Kardelienės, K. Smilgevičiaus ir K. J. Kalinauskos garbei daug pagarbos ir dėkingumo šiemis svečiams buvo pareikšta (ir vėl nemaža ašarų išlieta), bet gal dažniau siai teko girdėti prašymą — vėl atvykti į Clevelandą.

Vladas Brazulis.

Cleveland, USA.

Net visos įteiktos gėlės ir jaudinantieji padėkos žodžiai nebegalėjo atsverti visa tai, kas buvo džiaugsmingai, liūdnai, skaudžiai, kilniai ir nuoširdžiai pergvente!

Sekančią dieną, per iškilmingus pietus, E. Kardelienės, K. Smilgevičiaus ir K. J. Kalinauskos garbei daug pagarbos ir dėkingumo šiemis svečiams buvo pareikšta (ir vėl nemaža ašarų išlieta), bet gal dažniau siai teko girdėti prašymą — vėl atvykti į Clevelandą.

Vladas Brazulis.

Cleveland, USA.

Net visos įteiktos gėlės ir jaudinantieji padėkos žodžiai nebegalėjo atsverti visa tai, kas buvo džiaugsmingai, liūdnai, skaudžiai, kilniai ir nuoširdžiai pergvente!

Sekančią dieną, per iškilmingus pietus, E. Kardelienės, K. Smilgevičiaus ir K. J. Kalinauskos garbei daug pagarbos ir dėkingumo šiemis svečiams buvo pareikšta (ir vėl nemaža ašarų išlieta), bet gal dažniau siai teko girdėti prašymą — vėl atvykti į Clevelandą.

Vladas Brazulis.

Cleveland, USA.

Y. F. JAFFRE

SPRENDIMAS

Antrasis Pasaulis karas dar ilgai buvo švenčiamas tūkstančiais sušaudymų, kartuvėmis, kalėjimų bausmėmis. Pagal naujai sukurta kolaboracijos teoriją, tūkstančiai daugiausiai mažiau kaltų žmonių neteko savo gyvybių, o kiti tūkstančiai dar ir šiandien tarp nykių kalėjimo sienų gyvena audringų savo žygių prisiminimus. Praslinkus devyneriems metams, daug ano meto teisiųjų susimąsto ir pagalvoja apie savo aukas. Per tą laiką daug kas pasikeitė, išryškėjo ir ne vienas tragiškas atvejis pradeda atsispindėti priešingomis spalvomis. Ypačiai nemaža tokių tragiškų atsitikimų būta Prancūzijoje, o vienas jų — tai Prancūzijos ministerio pirmininko Pierre Lavalio sušaudymas. Jis buvo pasmerktas mirti už bendradarbiavimą su Hitleriu, nors tasai jo bendradarbiavimas ir pasitarnavo anomis beviltiškoms pralaimėto karo dienomis Prancūzijos gerovei ir įgalino susidaryti tam tikroms sąlygoms, kuriomis Prancūzija vėl atgavo savo laisvę.

Vienas Lavalį teisme gynusių advokatų, Yves Frederic Jaffre, parašė knygą „Les derniers propos de Pierre Laval“, kurioje jis aprašė, kaip generolo de Gaulle teisėjai nuteisė buvusį Prancūzijos ministrį pirmininką ir kaip jis buvo sušaudytas. Tai buvo 1945 metų rudenį, spalio mėnesį.

Čia toliau pateikiamos tos knygos ištraukos: „Lavalio teismo procedūra buvo tokia vienašališka, kad Lavalis pareiškė negalįs dalyvauti teismo posėdžiuose, nes jam neduodama jokios galimybės gintis. Byla buvo svarstoma penkias dienas, o 1945 m. spalio 9 d. Lavalis buvo pasmerktas mirti. Sprendimo vykdymas buvo paskirtas spalio 15 d., kurią Jaffre taip aprašo:

... Prižiūrėtojas atidarė kameros duris. Generalinis prokuroras Mornet įėjo į sieną, drėgną patalpą, kurioj buvo laikomas buvęs ministris pirmininkas, ir ištare tradicinį sakinį:

KULTŪRINĖ KRONIKA

PROFESORIUS DR. V. KANAUKA DAKTARAS BALYS MATULIONIS,

New Yorke išlaikė valstybinius gydytojo egzaminus ir gavo teisę laisvai praktikuoti, kaip gydytojas. Prof. Dr. V. Kanauka egzaminus išlaikė labai gerai.

Sia proga reikia pasakyti, kad profesorius Dr. V. Kanauka yra vienas iš žymiųjų Vytauto Didžiojo Universiteto profesorių, dėstęs universitete topografinę anatomiją, urologiją (Dr. V. Kanaukos ir disertacija buvo parašyta iš urologijos srities — šlapimo pūslė, inkstai ir kt.) ir buvo vedėju Universiteto chirurginės klinikos.

Vytauto Didžiojo universitetas turėjo tris žymius ir plačiai garsius chirurgus: dr. Kanauką, dr. Hagentorną ir dr. Kanauką. Prof. Dr. V. Kanauka ir prof. Dr. Kuzma vedė sava rankiškai po chirurginę kliniką. Taigi, absoliuti dauguma dabar į Ameriką atvykusių iš Lietuvos gydytojų, ir, galima sakyti, beveik visas jaunimas yra Profesoriaus Daktaro Vinco Kanaukos buvę studentai, jo mokiniai, jo mokslinei.

Mums, montrealiečiams malonu pastebėti, kad ir mūsų naujasis daktaras J. Šegomogas yra buvęs jo padėjėjas-asistentas.

Prof. Dr. V. Kanauka Lietuvoje buvo žinomas kaip labai geras chirurgas, kurio operacijos visada būdavo sėkmingos.

New Yorke ligšiol prof. Dr. V. Kanauka buvo vienoje didelėje ligoninėje gydytoju — būdėtoju. Dabar jis jau gavo visas gydytojo teises ir plačią darbo savo specialybėje dirvą. Todėl labai malonu pasveikinti profesorių V. Kanauską atlikus tūlą prievolę ir visiškai įsisteisius. Geriausios sėkmės!

dirbęs vastybinėje sanatorijoje, Wallum Lake, R. I., USA, išlaikė valstybinius Amerikos gydytojo egzaminus ir gavo teisę laisvai praktikuoti kaip gydytojas. Dr. B. Matulionis egzaminus išlaikė labai gerai, kas yra svarbu todėl, kad jis yra vizavęs daugumos Amerikoje atsidūrusių Lietuvos gydytojų dokumentus.

Dr. B. Matulionis yra plačiai žinomas kaip naujoviškojo Birštono kurorto kūrėjas ir organizatorius, nes jam perėmus Birštono gydymo ir poilsio vietovės tvarkymą, Birštonas išaugo į modernų kurortą.

Vokiečių okupacijos metu Dr. B. Matulionius teko labai sunkios, nedėkingos ir atsakinios sveikatos reikalų tvarkytojo pareigos, kurios pareikalavo daugelio kovų, ėjusių per didelius jo asmeniui pavojus.

Kaip žinoma, Hitlerio ir jo patarėjų įsakymu Vokietijoje ir kituose okupuotuose kraštuose buvo išnaikinti — išžudyti visi proto ligomis sergę žmonės, vad. psichiniai ligonys.

Tas pat padaryta ir visame Ostlande. Toks įsakymas buvo duotas įvykdyti ir Lietuvoje. D-rui B. Matulionius teko didelis uždavinys atimesti šį įsakymą. Ir tai jam pavyko. Todėl tik vienoje Lietuvoje psichiniai ligoniniai liko nepalieti, o jų buvo apie 400.

Antras okupantų įsakymas — į rytų frontą pasiųsti 500 gailėstingųjų seserų. Dr. B. Matulionius ir šis įsakymas pasisekė apleiti, ir nė viena gailėstingoji sesuo iš Lietuvos į rytų frontą, kur joms grėsė ir moralinis ir fizinis pavojus, nebuvo išsiųsta.

Trečia, Vočiečiai, kaip žinoma, Kauną ketino įsijungti Reichą ir jį pavadino Kauene. Vykdydami savo planus, jie pareikalavo Lietuvos ištaigas perkelti į Vilnių, ir dr. B. Matulionius vestąjį Vyr. Sveikatos valdybą išmetė į gatvę. Dr. B. Matulionis nepasidavė prieš vartai, ištaigai susirado kampeles ir ją išlaikė Kaune.

Nemaloniusia dr. B. Matulionius buvo SS ir SD dalinių vado generolo Harm įsakymas duoti vokiečių kariuomenei 33 gydytojus į rytų frontą. Kadangi lietuviai nepripažino vokiečių okupacijos ir laikė ją smurtine, neteisėta, tai Dr. B. Matulionis atsisakė duoti gydytojus. Bet Dr. B. Matulionis, numatydamas, kad iš to gali būti nemalonumų, nes gen. Harm pradėjo grasinti, jog jis jėga pasiims gydytojų, — vykdamas duoti gen. Harm atsakymą, liudininkais paprašė būti dr. gen. Nagevičių ir dr. Ingelevičių. Nuvykęs su šiais liudininkais pas gen. Harm, pareiškė, kad lietuvių gydytojų frontą neduos. Po to vokiečių okupacinė valdžia pradėjo gaudyti jaunus gydytojus. Kaikas tada įtarė dr. B. Matulionį, gal jis davęs jų adresus, bet vėliau buvo išaiškinta, kad tuos adresus, matyt iš archyvų gavęs, pasirodo tiekė Generalkomisarijate dirbęs Dr. Obst, kuris pats prisipažino ir Dr. B. Matulionį, jau karui pasibaigus, atsiprašė.

Taigi, išgyvenęs sunkius okupacijos laikus, kuriuose teko sunkiai ir kietai kovoti su jėga vartojusiu okupantu, pakėlus nelengvą, jau arti 60 metų turinčiam egzaminų našta, Dr. B. Matulionis, dabar pilnateisiu Amerikos gydytojas ir tyliai, ir kukliai dirba Stat Sanatorium.

Dalis jūsų, kurie šiandien įsikūrė Kanadoje ar kuriame nors kitame patogesniame krašte, buvute kadaise D. Britanijoje, o beveik visi iškilote iš Europos. Ar jums nebūtų įdomu, kaip čia gyvena, dirba, kovoja ar lietuviškumo kibirkštėlę tebe-pūkšto tie, kuriuos jūs palikote čia gyventi gal ir ne taip patogiai, gal ir ne taip sočiai?!

Todėl palaikykite nuolatinę ryšį su mumis — prenumeruokite ir skaitykite

EUROPOS LIETUVI

vienintelį Europos kraštų ir D. Britanijos lietuvių savaitraštį, kuriame atspindi mūsų gyvenimas ir kuris taip pat plačiai atspindi visus svarbiausius klausimus. EUROPOS LIETUVIJE tasite daug medžiagos, kurios kituose neužtiksite. Europos Lietuvį šiandien skaito visame pasaulyje pasklidę lietuviai: Anglijoje, Australijoje, Amerikoje, Argentinoje, Kanadoje, Belgijoje, Olandijoje, Danijoje, Prancūzijoje, Švedijoje, Šveicarijoje, Vokietijoje.

Paprašykite susipažinimui, parašydami Europos Lietuvio atstovui Kanadoje:

Mr. A. KUOLAS, 143 Claremont Str., Toronto, Ont.

Arba užsisakykite bet kuriam laikui „Europos Lietuvio“ administracijoj: 43, Holland Park, London W. 11. England.

Metams — 6 dol.

PULGIS ANDRIUSIS.

KONRADO KAVINĖ

(Fragmentas iš humoristinio romano „Tipelis“).

Šilta, šalta, darganuota, — Konradas visuomet jaukus, kaip bičių avilys. Susipyko namie, neišdegė biznis, nesmezgė meilės gijos, vortinkliais susipainiojo reikalai tarnyboje, nesėkmės žirklys apkirpo sparnus, išskėstus skristi ir karjeros augštybes, užsikirto laimės smagratės, — Konradas iaukia visų lygiai, padavėjos visiems šypsoi, palmės visiems suteikia poilsį, smuikas visus guodžia, lieja balzamą ant žaizdų.

Konradas sielvartuose, Konradas džiaugsmuose, Konradas meilėje, Konradas neviltyje, Konradas vienvietėje, Konradas čia, Konradas ten, Konradas visur.

Ieini švinu, ieini plunksna. Atsineši prieblandas, išsineši saulę.

Konradas pasakys, kas vakar operoje pagavo gaiduką, kas nuogai prasišlošė Metropolitio klube, kokią naują simpatiją pasirinko artistė Manė, koks automobilio numeris sustojo prie Aldonos Kačerginėje pereinantį naktį, kaip viceministeris siautėjo Panemunės kurhauze su įtartina kompanija, kaip ir kodėl sudaužė Rambyne veidrodį stiprusis dailininkas, kas laimės parangą statyti valdžios rūmams, kas gaus valstybinę literatūros premiją, — jau nekalbant apie mažiau reikšmingas, ne valstybinio masto paslaptis, pavyzdžiui, kokiomis moderniomis priemonėmis suplonėjo ponis N., numetusi net dviliką kilogramų, kaip toli pažengė ponios N. N. neištikimybė vyrui, kuris ją, kvailas, vis dar myli.

Konradas visoms valdžioms nepalankus, jis keičia kabinetus, dalina portfelius, į dulkes ir graužą papila programines vadų kalbas, — perstatinėja partijų gaires, o jeigu kuris lan kytojas patsai gauna pozicijos portfelį, jisai tuoj dingsta iš čionai, pereidamas į Konrado opoziciją. Bet nenusiminkime, jį vėl čia pamatysim, kai išlėks iš ekcelencijos minkštasuolio!

Šimtą kartų koliojamas, rimtosios spaudos dergiamas Konradas, lyg tas alavinis balvonėlis visuomet ant kojų, nes ir tie, kurie jį šiandien drabsto purvais, ryt ateis pasiguosti į šią, pasak jų, smirdinčią, laiko gaisryklą, plepalainę, pūslę.

Ta pačia proga tenka priminti, kad Dr. B. Matulionius Pirmojo Pasaulinio karo metu, vykstant bolševikinei Rusijos revoliucijai, taip pat teko pakelti kovą su „mados“ srovių užmačiomis. Jis pasipriešino komunizmo skverbimui. Jis, kaip buvęs, taip ir pasiliko demokratu, humanistu ir visuomenininku.

Dabar ir Amerikoje kontinentė puikiai išlaikęs gydytojo egzaminus, taip pat tvirtai atsistojo savo profesijos specialybėje, kaip džiovis ir bendrai vidaus ligų specialistas, nors jo tikslas — laisva ir savarankiška Lietuva.

URBANOS UN-TE

matematiką dėsto V. Gylis, fiziologijos skyruije — įvadinis kursas skaito L. Trečiokas, o gyvulininkystės skyruije dirba kaip mokslinė asistentė I. Vadopalaitė. Prie Columbijos un-to lietuvių kalbos kursams vadovauja Dr. Šešplaukis.

„NAUJIENOS“ SIEMET MI NI 40 METŲ SUKAKTĮ.

Sukaktuvinis numeris išleidžiamas š. m. vasario 19 d. „Naujienas“ redaguoja Dr. P. Grigaitis, senosios kartos veikėjas, vienas iš svarbiausių lietuvių socialistų vadų.

A. MIKULSKIS SU ČIURLIONIO ANSAMBLIU

ir Clevelando simfoniniu orkestru repetuoja St. Šimkaus kantatą „Atsisveikinimas su tėvyne“. Dalyvauja J. Kriškis tolaityt ir Metropolitano op. sol. A. Brazis. Kantata bus pastatyta kovo mėn. vienoje iš geriausių Clevelando koncertinių salių. Čiurlionio ansamblis taip pat pasirodys amerikiečių televizijoje su soliste J. Krištolaityte, Clevelando simfoniniu orkestru ir Amerikos lietuviu solistu Vyt. Kušleika.

68-ME METINIAME NAUJŲŲ KALBŲ DĖSTYTOJŲ KONGRESE

Čikagoje iš lietuvių dalyvavo Dr. V. Jaškevičius iš Fordhamo un-to, L. Jonaitis iš Michigano un-to, Dr. A. Kučas — iš Scrantono un-to ir Dr. A. Salys — iš Pensilvanijos un-to.

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KULTŪROS FONDO

atstovų suvažiavimas priėmė naujai paruoštą fondo statutą ir apsvaistė visą eilę aktualių reikalų. Ypač vertingų nurodymų davė buv. LKF apygardos pirmininkas, arch. V. Zemkalnis. Į naują valdybą išrinkti Janulaitis, Meiliūnas, Valys, Bosikis ir Krausas.

NAUJI RASTAI.

Aloyzas Baronas. UŽGESNĖS SNIEGAS. Romanas. Išleido Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija Toronte, Kanadoje, 1953 m. 285 puslapiai. Viršelis dail. Pauliaus Augiaus. Leidinys atrodytų gana kultūringai, bet įrisimo primityviškumas kenkia estetiniai knygos išvaizdai. Taipgi nežinia, kiek leidinys kaštuoja.

KELEIVIO KALENDORIUS

1954 metams. Jis leidžiamas kasmet jau nuo 1912 metų. Kalendaris turi 96 puslapius ir kainuoja 50 centų. Adresas: „Keleivis“ 636 E. Broadway, So Boston, 27, Mass., USA.

AIDAI sausio mėnesio. Turinys įdomus.

LITERATŪROS LANKAI

3 nr. Įdomaus turinio. Gaudami NL redakcijoje: 7722 George St., Ville Lasalle, Montreal, P. Q.

Juozas Paukštelis. KAIMYNAI. Romanas. 240 psl. Kaina 2.50. Gaunamas NL redakcijoje.

HENRIKAS KAČINSKAS.

Atkelta iš 5 puslapio.

1934-36 m. tarpe paminėti du Kačinsko vaidmenys, du portretai iš lietuvių tautos istorijos — tai V. Kudirką ir A. Strazdelį, kurių reikšmę J. Blekaitis taip apibūdina: „Šienu sceniniai kūriniai tampa raišiais saistais susieti su gyvąja tautos legenda apie jos didžiu

NL red.: Kurk, Kūrėjau, dar ilgus metus! Pastaba: p. Kiznio straipsnis dėl vietos sąlygų aptrumpintas.

ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS

Casilla de Correo 303, Buenos Aires — Argentina.

Lotynų Amerikos lietuvių spaudos veteranas. Eina nuo 1927 metų. Kaina metams 3 doleriai. Plačiausia skaitomas. Spausdinamas savoje spaustuviėje. Turi bendradarbius ir korespondentus visame laisvajame pasaulyje. Prenumeratoriams patarnauja susirasti gimines.

Pastaba: Argentinos Lietuvių Balsą galima gauti mainais už NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ, šią užsakant kuriam nors Argentinos lietuviui.

negerovių peryklą, šeimos židinių ardytuvę.

Konradas atlaidus, neužgaulus, jis vis ant sidabrinių padėklų neša kavą, pyragaičius su įsmeigta žemuoge, su riešutų branduoliais ir rozinkomis, vis šypsoi, viena akimi merkia Pomerancui, kad paleistų tango noturno pačiais laibaisiais, kaip angelas sargas už pažasčio veda kiekvieną iš purvinos gatvės ir sodina prie baltai padengto staliuko.

Iš žemo dangaus svaido į didžiulę vitriną sniego skepetas, kurios, čia pat sutirpusios, ištrūkusios virvėmis žliaukia per stiklą, o čionai, šlapus lango, šiuos centrinio šildymo vamzdeliai, svajingai balta staltiesė, gėlės, panelė nešė pusryčiams kiaušinių, tik ką iš krosnies ištrauktas bulkutes, rašytus sviesto ritinėlius, muša į šnerves geros kavos aromatas, labas rytas, ponas tardytojau, šiandien blogas oras, grietinėlės ar pieno?

Čia pat už stiklo šliurkši praeiviai, sunkiai vilkdami kailiošius, paskendę apikaklėse, šlapiomis nosimis, skrybėlių įlenkimuose pupso sniego gniūžtės, lyg kregždžių lizdai.

Ar panelė laisva švakar, ar turiu du bilietus į Klastą ir Meilę, gal, sudarytumėt man kompaniją?

Labai ačiū, ponas tardytojau, aš labai mėgstu teatrą, bet mano sužadėtinis pasiūtiškai pavydus, negaliu, ponas tardytojau.

Rūgštus dangus užgula Laisvės Alėjos liepaitės, priremsta, nors ir dienos metas, kavinėje iš nematomų šaltinių košiasi elektra, atsimušdama veidrodžiuose, krakmolytose parduotėjų apikaklėse, baltuose žiursteliuose.

Tai tuomet, panele, paimkit abu bilietus ir nueikit su savo sužadėtinu, aš patsai nelabai linkęs į tragedijas, nes per daug jų man būtinai tarnybos pareigos, o aš jau pabandysiu ką kita pakombinuoti šiam vakarui, tik nesivaržykite.

Ačiū labai, ponas tardytojau, aš tuojau jam paskambinsiu, o jeigu jis nenorės, tai mes su Onute nueisim, labai mėgstu Klastą ir Meilę, ten tiek ašaru.

Konradas šeimyniškas, konfidencialus.

Verkia Pomeranco smuikas, kaukia žiema už apšalusiu langu, zurza rudens šlapdrības, pražysta liepaitės Laisvės Alėjoje, vėl apšerkšnyja langai, o čia, už palmių, amžinas pavasaris, nesileidžiantis elektros saulė, menininkų triukšmas, įsimylėjusių šnarėjimas, — tai ko gi mums nusiminti, draugai!

(TP).

SUSIVIENIJIMAS

LIETUVIŲ AMERIKOJE

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
DIDŽIAUSIA IR TURTINGIAUSIA LIETUVIŲ
FRATERNAL ORGANIZACIJA
Įkurta 1886 metais

TURTAS VIRŠIJA \$ 2.430.359,00

Kuopos įvairiose Jungt. Valstybių ir aKnaudos Miestuose. Gyvybės apdrauda nariams nuo \$ 100,00 iki \$ 5.000,00. Nariais priimami abiejų lyčių lietuviai nuo gimimo dienos iki 60 metų

Nariai gauna savaitraštį „Tėvynė“ nemokamai. Iš Susivienijimo Labdarybės Fondų šelpiami nelaimiai ištikti nariai ir remiami lietuvių kultūriniai reikalai. Visi kviečiami tapti šios bryliškios organizacijos nariais. Smulkesnių paaiškinimų klauskite vietinėje SLA kuopoje, ar rašykite į centrinę raštinę tokiu adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 West 30th Street New York 1, N. Y.

— Ar toli? — paklausė Lavalis.

— Ne, pone pirmininke, visai arti.

— Juo geriau, — atsakė ir netrukus pridūrė. — Man vistiek, tik skaudu pagalvojus apie žmoną ir dukterį...

Automobilis greitai sustojo. Aš išlipau pirmas ir akimis įėjkojam mirties stulpą, į kurį turės atsiremti pasmerktasis. Tai buvo paprastas baslys, kurį vienas kalinys nudrožė tą patį rytą...

Egzekucijos komanda jau buvo vietoje. Karininkas su kardu rankoje buvo palipėjęs ant senos muilo dėžės. Pierre Laval išlipo iš automobilio ir žvalgėsi tiriančiu žvilgsniu. Jo veidas buvo ramus. Aiškiu balsu jis paklausė:

— Kur gi teisėjai?

Tik tada teismo pirmininkas Bouchardon ir prokuroras Mornet pasirodė iš už kalėjimo automobilio, kur jie buvo pasislėpę. Jie abu drebojo iš susijaudinimo. Lavalis į juos pažiūrėjo su panieka ir tarė.

— Jums buvo pavestas liūdnas biznis, mano ponai!...

Ženklu paprašė manęs ir Naud jį palaikyti, nes buvo per silpnas nueiti paskutinius žingsnius. Pasiekęs baslį, jis paklausė manęs:

— Ar reikia nusiimti apsiaustą?

Atsakiau:

— Ne, tai nereikalinga...

Apkabinau jį:

— Au revoir, Monsieur Le President!...

Karininkas surišo jam rankas. Man pasidarė silpna, nuėjau kelis žingsnius atgal. Teismo sekretorius Holbeckue, kuris į egzakuciją buvo atvykęs leitenanto uniformoje, netrukus mane vėl pašaukė sakydamas:

— Maitre Jaffre, atsigrežkite į poną Lavalį. Jis norėtų paskutinių savo žvilgsnių padėkoti savo gynėjams.

Aš susivaldžiau ir atsistojau netoli nuo jo. Karininkas pakėlė karda. Lavalis susuko.

— Tegyvuoja Prancūzija!

Jo akys buvo nukreiptos į mus, tris advokatus, kuriems buvo sukludyta jį ginti. Jo kaklą dengė tautinių spalvų šalikas, kurį visados nešiodavo.

Pasigirdo salvē. Tai buvo 12,23 val.

Kaip sapne mačiau prie gulnčio Lavalio priėjusį viršilą ir priblaigantį jį malonės šūviu...

TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVO

visuotinis narių metinis susirinkimas yra šaukiamas 1954 m. pasario mėn. 14 d., 3 val. po pietų Lietuvių Namų salėje — (235, Ossington Ave., Toronto).

Darbu tvarka yra siuntinėjama kiekvienam kooperatyvo nariui (šėrininkui) atskirai.

Koperatyvo Valdyba.

WINDSOR

WINDSORE LIETUVIAI GERAI PASILAIKO.

Windsore lietuvių gyvena dol. Naujieji ateiviai turi naujų namus Vyt. Barisas, Pr. Dumčius ir Dominus. Daugelis pavienių vyrų perkasi namus: pvz., Br. Baris pirkė dvejus namus. Visi susirūpinę geresne ekonomine padėtimi. Vyras dirba Forde, Chrisler, General Motor Co., Dominion Forge Co. Moteris, jei gauna darbą, tai uždirba vyriškai 1.15—1.30 per valandą.

Šiuo tarpu bedarbių beveik neturim lietuvių tarpe.

Windsore bus puikus koncertas vasario 13 dieną 7.30 v. Kroatų salėje, Seminole gatvėje Vytautą Zubricką, mechaniką, dantistę, kontraktorių Stašį Račiukaitį. Kiekviena šeima perkasi namus ir jau šiuo metu turima apie 150 namų. Lengvų mašinų esama 30, sunkiųjų 4. Viena lietuvių valgykla vedama p. Antano Patasčiaus prie pat Fordo vartų 1100 Cadillac Street. Turtiniausiai iš naujųjų ateivių gyvena Juozas Čepaitis: turi 3 namus, dirba Forde. Jo mėnesinės pajamos siekia iki 800

Visuomeninis veikimas yra

stiprus ir gyvas. Didžiausias visuomenės veikėjas yra P. Januška. Jis yra ilgametis Windsoro lietuvių bendruomenės pirmininkas. Tai nepamainomas žmogus. Jis daug siekia įdiegti visuomeninį darbą, tai viskas prašina, parengimai, sklandžiai, gražiai.

Po pamaldų 16 vasario minėjime pagrindinę kalbą turi p. Olis iš Čikagos. Jis nusiviešą politinę būklę mūsų laisvės byloj. Visi skaitlingai dalyvausime. Bus daug priedų.

Windsore yra labai daug puikių jaunų vyrų. Jie pasiturintys ir jau gerai užsikabinę. Puikiai sukurti gražias lietuviškas šeimas. Mergaičių čia labai mažai. Pavasariop bus daugiau darbų. Daug lietuvių yra tuoj už upės, Detroito. Windsoro lietuvių turim artimą, tampų ryšį su Detroito lietuvių. Vieni pas kitus apsilankome. Jie buvo mūsų viešiuose parengimuose visada. Jei atsirastų vyrams daugiau darbų, imonėse, bus pranešta spaudoj. Uždarbiai čia yra augštesni, nei visoje Kanadoje. Viešingumas lietuvių tarpe pakankamas. Galėtų būti geresnis.

T. V.

RADIJO PUSVALANDIS.

Ši šeštadienį, vasario 13 d. CBE stotis, banga 1550, Est laiku, 2—2.30 val. p. p., vasario 16 d. proga duos lietuvišką pusvalandį. Apylinkės valdyba radijo stotiai vėl pasiuntė 5-kias, Chicago lietuvių vyrų choro įdainuotas, plokšteles.

Nepalaukiamos progos pasiklausyti gražios lietuvių muzikos ir dainų.

Toronto radijo stotis CJBC, banga 860, šį pusvalandį pertransliuoja, todėl prašomi Toronto, Hamiltono ir kitų kolonijų lietuvių šios radijo programos pasiklausyti.

Girdėję šią programą nepatingėkite parašyti atsiliepimų ir padėkos lašų: CBE Radijo Stoties, Security Bg. Windsor, Ont.

Toronto liet. orkestro

„Trimitas“

koncertas, kaip jau rašėme, įvyks vasario 13 d. Kroatų salėje, 2520 Seminole, pradžia 6 val.

Vasario 16 d. minėjimas

prasidės pamaldomis 12 val. Po to, 1 val. p. p. Ukrainiečių salėje, 2690 Seminole St., minėjimo aktas. Kalbės ALTO vicepirm. adv. Antanas A. Olis. Meninėje dalyje pasirodys Windsoro liet. choras ir galimas dalykas, Toronto „Trimitas“.

Kor.

Vakary Vokietijoje praktika verčiasi 68.000 gydytojų. Kiekvienam gydytojui vidutiniškai tenka aprūpinti medicinos pagalba ligi 1200 asmenų.

Porto Rico kavos augintojai pasiuntė Popiežiui dovaną 250 svarų kavos maišą.

Cukraus gamyboje pirmąją Indiją, kurioje kasmet išdirbama pusantro milijono to

Atkelta iš 4 puslapio. Jotinais daug naudos atneštų organizacijai ir visam lietuviškam darbui. Susidaryti lietuviški centrai visokeriopai būtų naudingi.

SLA Pildornoji Taryba yra susidomėjusi kredito — tautinių kasų prie kuopų ir apskričių steigimo klausimu. Atskira veikimo sritis pritraukia tautišką skaičių tautiečių prie Susivienijimo. Lietuvių kolonijose įsisteigę tokie bankeliai sutrauktų lietuviškus kapitalus ir nemaža patarnautų mūsų visuomenei. Yra visi galimūnai sudaryti pakankamas garantijas dėl indėlių, kad niekas neabejotų dėl savo pinigų saugumo. Šiuo metu visai be prasmės lietuvių atiduoda savo kapitalus svetimiems naudoti.

Bet visos kitos Susivienijimo pastangos būtų dar nedidelės reikšmės, žinoma pati SLA apdraudimo programa nebūtų sumoderninta. Visa Pildornoji Taryba ir SLA reikalų tvarkytojas dr. M. Vinikas deda pastangų draudimo programai, atsižvelgiant į kitų apdraudimo įstaigų išstobulintas sistemas, ir SLA apdraudimo programą atitinkamai patobulinti ir sumoderninti. Tik pavyzdžiui paimkim paskutiniu metu išpopuliarėjusią senatvės pensijos apdraudą. Ji turi būti tinkamai sutvarkyta ir

pritaikyta gyvenimo reikavimams. Nors daugelis gauna valdišką senatvės pensiją, bet ji nedidelė ir susidaryti senatvėje papildomas pajamas daugumai labai svarbu.

Komerčių apdraudimo kompanijų agentai dažnai ir mūsų žmones suvilioja apsidrausti ligos ir susižeidimo atvejams. Tiesa, jau seniai SLA turi li goje Pašalpos skyrių, juo jau daug tautiečių ligi šiol naudojosi. Bet ši apdraudimo rūšis tuo tarpu nebuvo plati. Dabar manoma, pagal žymesnių apdraudimo įstaigų pavyzdžius, šį skyrių sumoderninti ir galimai išplėsti. Tuo būdu mūsų žmonės bus sulaikyti nuo bereikalingo pinigų švaistymo. Nesgi kiekvienas gali įsitikinti, kad SLA ir šios rūšies apdrauda yra prarankesnė. Pavyzdžiui, už vieną mokesčių dolerį apdraudimo kompanijoje „A“ — gaunama 15 dol., kompanijoje „B“ — gaunama 16 dol., o mūsų Susivienijime už tą patį mokesčių — gaunama net 18 dolerių.

Norima taip išplėsti šios rūšies apdraudimo programą, kad apsidraudęs ligos ar susižeidimo atveju gautų ligi 200 dol. mėnesiui.

Tokie yra SLA sumanymai ir tokios daromos pastangos pagyvinti šios seniausios lietuvių organizacijos veiklą.

J. Saurusaitis.

MOTERŲ KIRPYKLA

961-A Bloor St. W., (prie Dovercourt) II aukšte,

„CLARE'S BEAUTY PARLOR“

daro pusmetinius ir vienkartinus šukavimus, kerpa ir dažo plaukus, daro galvos ir veido masažus.

Tel. LL. 8871. Prašoma užsisakyti iš anksto.

Savininkės G. Jonušienė ir F. Kupčiūnaitė.

W. A. LENCKI,

B. A., L. L. B.

TEISININKAS —

Advokatas — Notaras

100 Adelaide St. W.

Room 107

Telefonas EM. 6-4182

Toronto

Dr. N. Novošickis

DANTŲ GYDYTOJAS

(Lietuvis)

345 BLOOR St. West

(kampas Bloor - Huron)

TORONTO

Telefonas MI 2003

Priėmimo val. nuo 9 v. iki

5 v. ir pagal susitarimą.

DEMESIO TURINTIEMS AUTO MAŠINAS!!!

Imperial Auto Collision

Atlieka visų mašinų visokį remontą:

(sparnai, durys, priekis, rėmai).

Spalvų, dažymui, didžiausias pasirinkimas.

Darbas garantuotas.

561—567 KEELE Str.

vienas blokas į pietus

nuo St. Clair

TORONTO, Ont.

Biuro telef.

JU 4773

Namų CE 1-3444

PIGIOMIS KAINOMIS PIRMOS RŪŠIES:

Šviežią, rūkytą, konservuotą ir virtą mėsą, paukščius, dešras, kumpį, sviestą, sūrį, kiaušinius ir kitus maisto produktus galima gauti tik pas

PUNKRĮ ir KRASAUSKĄ

335 RONCESVALLES AVE., TORONTO.

JEIGU NORI PIRKTI AR PARDUOTI NAMĄ BEI

BIZNĮ, KREIPKIS Į

J. KARPIS

REAL ESTATE

ČIA SAVO KALBA GALĖSI IŠSITAIŠKINTI VISUS REIKALUS ir GAUSI REIKIAMĄ PATARIMĄ BEI PATARNAVIMĄ.

J. KARPIS REAL ESTATE

1609 DUNDAS ST. W. OL 7996-7. Toronto.

LO 2710

MICHAEL KOPRIVICA

REAL ESTATE AND BUSINESS BROKER

1489 DUNDAS ST. W. (kampas Dufferin) Toronto.

pirkdam ar parduodami namus pasitarkit su mumis,

mielai jums patarnausim!

VYRIŠKŲ ir MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS

Kuriamus ir paltus siuvu pagal naujausias madas. Turime patalynę pasirinkimui įvairių angliškių ir vietinių medžiagų. Visus darbus atlieku pigiai, skoningai ir punktualiai.

ED. KONDRATAS.

1113 A Dundas St. W. (netoli Ossington). Toronto.

Tel. LL 9626.

Saugu—Patikima

MŪSŲ NAMŲ APRAŠYMAI SU FOTO NUOTRAUKOMIS PALENGVINS JUMS PASIRINKTI NAMUS. PLATESNIŲ INFORMACIJŲ IR VISAI NAMŲ PIRKIMO - PARDAVIMO REIKALAIŠ KREIPKITES

A. KIRSONIS

Telef.: OL 7511

1460 DUNDAS St. W. (prie Dufferin) — TORONTO.

V. MORKIS

Telef.: OL 7511

HAMILTONE

visais nekilnojamo turto pirkimo bei pardavimo reikalais kreipkitės į šios įstaigos at-

tovus Hamiltone

J. Valevičius ir A. Pranckevičius

Visokeriopas informacijas suteiks bei

patars namų problemose nemokamai. Skambinkite ar užsakykite į įstaigą 913 MAIN ST. E. HAMILTON—TEL. 9-4121

RIDOUT

REAL ESTATE LIMITED REALTORS

SKYRIAI: TORONTO — HAMILTON — LONDON — SARNIA — KITCHENER — PETERBOROUGH

J. GREEN

REAL ESTATE AND BUSINESS BROKER

933 Bloor St. W. Toronto.

Pirkdami ar parduodami namus pasitarkit su

mumis — mielai Jums patarnausim!

HAMILTONUI, TORONTUI IR APYLINKĖMS.

Kontraktorius K. TRUMPICKAS

Įrengiami nauji visų rūšių namų apšildymai anglimis arba alyva. Keičiamos senos krosnys į naujas, moderniškas alyva apšildomas ir pilnai automatiškas. Įrengiami alyvos apšildymai (Oil Burneriai) į senas krosnis ir taisomi seni apšildymai.

Didelis pasirinkimas įvairių firmų krosnių ir Oil Burnerių. Kadangi prekės gaunamos tiesiog iš urmo sandėlių, be jokių tarpininkų, todėl ĮRENGIMAI DAROMI ŽYMIAI PAPIGINTOMIS KAINOMIS IR ISSIMOKEJIMUI DVIEMS METAMS. VISI PATARIMAI VELTUI.

Užsakymai priimami:

Hamilton: 18 Spadina Ave. Telefonas 9—2035.

Toronto: 693 Dovercourt Rd. Telefonas LO 8951.

Maloniai pranesame!

NAUJŲ „FORD“ AUTO MOBILIŲ ir SUNKVEŽIMIŲ PIRKIMO REIKA LAIS KREIPKITES Į MŪSŲ ATSTOVĄ

V. PESECKĄ

INFORMACIJA:

vasarais 18 — 21 val. šeštadieniais 10—13 val.

DIDELIS PASIRINKIMAS VARTOTŲ AUTOMOBILIŲ ir SUNKVEŽIMIŲ, BE TO GREITAI IR SAŽINGAI ATLIEKAME VISŲ AUTOMOBILIŲ ĮVAIRŲ REMONTĄ.

FORD-MONARCH ATSTOVYBĖ

CHURCH MOTORS LTD

1638 BLOOR Street West, Toronto. Tel. OL 2371

DEMESIO! Statau naujas alyvines ir kitokias krosnis, taip pat remontuoju senas. Pravedu gazo linijas, prijungiu plytas, statau radiatorius, vandens apšildymo krosneles ir atlieku kitokius panašius darbus.

Pranešu klientams savo naują adresą:

7 HAVELOCK, Toronto, telef. LL 4576

ANT. JUOZAPAITIS

DANUTĖ STRAZDAITĖ

321 Oakwood Ave., Toronto, 10.

GORDON'S BEAUTY SALON

Daro pusmetinius ir įvairias vienkartinės šukuosenas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvieno metu (išskyrus sekmadienius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

Dr. A. Pacevičius

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

Yarmey Clinic 314 Bathurst St., Toronto

Telef. kabinetas EM. 6-2696. Namų OL 4778

Rentgenas. Fysioterapija. Laboratoriniai tyrimai.

Priima ligonius ir gimdyves: kasdien 11—12 val., 2—4 v. ir 7—9 val., šeštadieniais nuo 11—3 val.

St. CATHARINES, Ont.

ISSIAISKINTI REIKALUS Yra gerai.

Nenoromis vėl turiu rašyti apie St. Catharines lietuvių veiklą, nes p. Motiejus 53. XII. 23 NL 50 Nr. ir vėl užgiedoję, keldamas į padanges savo grupės veiklą. Būtų jo reikalas save ir savuosius augtinti, jei jis nemestų šešėlių kitiems. Rašau ne kaip atsakymą p. M., bet tik truputį informuoti skaitančią visuomenę. Su M. diskutuoti tikrai, anot jo, nėra jokios naudos, nes iš jo korespondencijų matos, kad faktai ir bet kokia teisybė jam yra visai svetimas dalykas. Stai pavyzdys.

Rašydamas apie St. Catharines lietuvių susirinkimą, pažymi, kad revizijos komisija nerado jokių nei piniginių, nei dokumentinių trūkumų. Įdomu, iš kur jis tai žino? Minėtam susirinkime revizijos komisijos pranešimo visai nebuvo. Netgi buvo pranešta, kad rev. kom. pirmininkė susirgusi ir revizijos padaryti negalėjo. Susirinkimas įpareigojo reviziją padaryti vėliau ir sekančiam susirinkime padaryti pranešimą. O kai rašo, kad susirinkimas buvo gana gausokas, tai jau atsakymu tebūnie p. J. A. korespondencijos T. Ž. ir N. L. aprašant tą susirinkimą.

Kai M. dar prieš įvykį paskelbia rezultatus, tai išneša tas pat, kaip S. S.-goj, kur taip pat dar prieš balsavimus jau žino balsavusių skaičių.

M. P. grupės rūstybė ant manęs užgriuvo už rašinėjamą laikraščiams korespondencijų. Aš stengiuos rašyti nešališkai. Už paminėjamą blogybę jau kelinti metai prieš mane vedama propaganda, net gi įvairiai inkriminuojamas esu. Kaip pavyzdys, paskutinė M. korespondencijoje — aš einas prieš lietuviybę. Arba vėl mane, esą, reiktų pašalinti iš St. Catharines, tada viskas gerai būtų. Kadangi tokią propagandą ve da žmonės, pasisventę Dievui ir Bažnyčiai, tai jiems sekasi, nes kaip tokiems daug kas tiki, todėl net buvę mano geri prieteliai dabar manęs jau ven gia, kaip blogo žmogaus. Tai argi norės kas atsidurti manoj padėty?

Ko M. grupė siekia grąsin-dama teismais? Jie žino, kad

to., kad iš 300 žmonių į susirinkimą teateina tik 20 — 30, tai jie to nemato.

Rašinėti apie Motiejų ar Andriejų iš teisybės gal ir nebūt prasmės, nes jie yra tik partijos nutarimų vykdytojai. Tik keista, kodėl ta partija pasirenka tokius brutalius žmones?

Praeitais metais T. Ž. buvo straipsnis „Parapijos — ne grybai“, ir jame buvo nurodi-nėjama, kad visas lietuviškas gyvenimas turįs pereiti pa-rapijų žinion ir tik parapijos privalančios jam vadovauti, nors joms, lietuviybė ir ne pir-maailis dalykas. Vėliau vėl už-ėjau spaudoje apie Amerikoj Dr. Damušio paskaitą, kurioj jis taip pat pabrėžė, kad visą lietuviams vadovavimą turinčios perimt katalikiškos par-tijos.

„Atspindžiuose“, aprašyda-mi Amerikos lietuvių kongre-są, mini krik. dem. partijos pir-mininką P. Vainauską, kuris skaitydamas prel. Balkūno kal-bą, panašiai pasakęs. Taigi vi-sur tos pačios mintys. Iš to iš-vada, kad tos partijos nutari-mas padarytas ir dabar vykdo-mas. St. Catharines lietuvių kolonijoj tas vykdymas pasiro-do labai ryškiai.

Labai komiška, sykiu ir liūdnai atrodo, kai veiksniai ir veikėjai jau kelinti metai kalba, augštai kelia ir tiek daug vertės pridūda Pasau-liu Lietuvių Bendruomenei, o iš kitos pusės ji paverčiama nieku.

Stebėtojas. SerraAzul fazendoje, Gua-ras valsčiuje, S. Paulio valst., kumetė Aparacida Simonis Castari pagimdė ketvertuką — du berniukus ir dvi mergaites. Kūdikiai gimė be gydytojo ir be akušerės pagalbos.

EAST COOLEE, Alta.

ANGLIŲ KASYKLOSE DARBAI EINA GERALI.

Šio miestelio ir apylinkės anglių kasyklos šiuo laiku dir-ba pilną laiką, 5 dienas per sa-vaite ir, kai kuriose anglių ka-syklose net trūksta angliaka-sių. Bet trūkumas angliaka-sių yra tik tokių, kurie turi ata-tinkamas angliakasio popieras. Be angliakasio atitinkamų po-pierių, tokių vyrų, yra net per-teklius. Užmokėstis, dabarti-niu metu yra: 12.94 c. už 8 val. darbo dieną ir pensija 100 dol. mėnesiui, sulaukus 62 me-tų amžiaus. Anglių kasyklose, nors ir sunkus ir sudėtingas darbas, bet dirbti apsimoka, nes nors senatvė esi apsidrau-dęs. Susižeidimo atveju, taip pat esi aprūpintas iš „Compen-sation Board“. Nedarbo atve-ju, jei esi išdirbęs tam tikrą laiką, taip pat esi aprūpintas.

Dideli šalčiai.

Pas mus ir visojo Albertos provincijoj, užėjo labai dideli

MAMERTAS MAČIUKAS

DIPLOMUOTAS MOTERISKŲ IR VYRISKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS.

AUGSTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS.

ANGLIŠKOS MEDŽIAGOS — NAUJAUSIOS MADOS.

SKUBUS PATARNAVIMAS.

SPECIALIZUOJUOS UŽSAKYMAIS PAŠTU

(mail orders) iš visų Kanados ir JAV vietovių.

Adresas: kampas Mount Royal ir Brebeuf, Montreal.
(vienas blokas į rytus nuo De la ROCHE)

Jėjimas: 4504 Brebeuf St. Tel. FR 9141; Res.tel. RA 2-1726.

liau į rytus kad ir laikiniu pri-pažinimu. Lengva suprasti, ką tokia padėtis mums reikštų, — kova už Lietuvos išlaisvini-mą vėl nusitęstų neapbrėžtam laikui, ir pačios kovos sąlygos nepaprastai pasunkėtų. Bent kurį laiką turėtume iirtis be-veik prieš visas sroves.

Taip žiūrėdami į ateitį, jau šiandien turime pasiruošti spė-jamai kintančioms mūsų ko-vos sąlygoms. Jos pareikalaus peržiūrėti mūsų veiklos būdus, veiklą sustiprinti ir kietos, il-gesniai laikui ištvermės. Ir to visko visų pirma bus parei-ka lauta iš VLIKo. Pareikalau-ta ir tuomet, jei sąlygos Lie-tuvos bylai ginti net pagerėtų. Samoningai nenoriu šia proga kalbėti apie tai, kas VLIKE ir jo darbo sąlygose būtų taisy-tina. Tik norėčiau trumpai pa-sisakyti, ko, VLIKą reorgani-zuojant, nereikėtų užmiršti. Tai būtų bent trys pagrindi-niai dalykai, būtent:

1. VLIKas turi būti bet ku-riuo atveju išlaikytas.
2. Turi būti išlaikytas VLI-noro iš esmės spręsti Vokie-tijos ir Austrijos klausimų. Bet jūre rezultate gali būti pasie-hta — kuo nenorėčiau tikėti — labai kompromisinio susita-pimo. Už nusileidimą Soviet-tai pareikalaus nusileidimų, ir tuomet laikinai stabilizuota tai gali būti Sovietams apmo-kėta dabartinės padėties to-VLIKas.

Būtų gera, jei persitvarky-mu pirmasis susirūpintų pats VLIKas.

Atkelta iš 3 puslapio.

verčia mus manyti, kad santy-kiuose tarp Rytų ir Vakarų norima pradėti naujas laikotar-pis — derybų laikotarpis. Kon-ferencija Berlyne yra tu dery-bų pradžia. Jos gali ūmai nu-trūkti, jei Maskva neparodys

norą iš esmės spręsti Vokie-tijos ir Austrijos klausimų. Bet jūre rezultate gali būti pasie-hta — kuo nenorėčiau tikėti — labai kompromisinio susita-pimo. Už nusileidimą Soviet-tai pareikalaus nusileidimų, ir tuomet laikinai stabilizuota tai gali būti Sovietams apmo-kėta dabartinės padėties to-VLIKas.

Būtų gera, jei persitvarky-mu pirmasis susirūpintų pats VLIKas.

Būtų gera, jei persitvarky-mu pirmasis susirūpintų pats VLIKas.

Būtų gera, jei persitvarky-mu pirmasis susirūpintų pats VLIKas.

Būtų gera, jei persitvarky-mu pirmasis susirūpintų pats VLIKas.

Būtų gera, jei persitvarky-mu pirmasis susirūpintų pats VLIKas.

Būtų gera, jei persitvarky-mu pirmasis susirūpintų pats VLIKas.

Būtų gera, jei persitvarky-mu pirmasis susirūpintų pats VLIKas.

Būtų gera, jei persitvarky-mu pirmasis susirūpintų pats VLIKas.

Būtų gera, jei persitvarky-mu pirmasis susirūpintų pats VLIKas.

Būtų gera, jei persitvarky-mu pirmasis susirūpintų pats VLIKas.

Būtų gera, jei persitvarky-mu pirmasis susirūpintų pats VLIKas.

Būtų gera, jei persitvarky-mu pirmasis susirūpintų pats VLIKas.

Būtų gera, jei persitvarky-mu pirmasis susirūpintų pats VLIKas.

Būtų gera, jei persitvarky-mu pirmasis susirūpintų pats VLIKas.

Būtų gera, jei persitvarky-mu pirmasis susirūpintų pats VLIKas.

Būtų gera, jei persitvarky-mu pirmasis susirūpintų pats VLIKas.

Būtų gera, jei persitvarky-mu pirmasis susirūpintų pats VLIKas.

Būtų gera, jei persitvarky-mu pirmasis susirūpintų pats VLIKas.

Būtų gera, jei persitvarky-mu pirmasis susirūpintų pats VLIKas.

Būtų gera, jei persitvarky-mu pirmasis susirūpintų pats VLIKas.

Būtų gera, jei persitvarky-mu pirmasis susirūpintų pats VLIKas.

Būtų gera, jei persitvarky-mu pirmasis susirūpintų pats VLIKas.

Būtų gera, jei persitvarky-mu pirmasis susirūpintų pats VLIKas.

Dr. DORA GORDON

Dantų gydytoja

Kalba lietuviškai

Tel.: Walnut 9773 4914 Decarie Blvd., Montreal.

Dr. Roman Pniewski

Daugiametė praktika didelėse ligoninėse ir klinikose.

Vidaus ligų, akušerijos ir venerinių ligų specialistas.

3537 PARK Ave, Montreal. Tel. HA 7623.

Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

EXPERT CLEANING & DYEING
SERVICE FOR CLOTHES AND
HOUSE FURNISHINGS OF
ALL DESCRIPTIONS
MINOR REPAIRS.
RUGS AND CHESTERFIELDS
CLEANED

CITY-WIDE PICK-UP
AND DELIVERY
FUR AND GARMENT STORAGE

2832 ALLARD
TR. 1135

MONTREALIS 2832 ALLARD TR 1135

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus uždedami jiems „Drex“, kad neperleistų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokiausios rūšies karpetus ir fo-telius (Chesterfields), gardinus lengvus ir sun-kius. Sutaisme rūbus (iširimus), įsiuvame sa-gas ir pan. Kiekvieną or-dę paimame iš namų ir pristatome į namus. Už mūsų atliktą darbą garantuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti: TR 1135, galima šaukti lietuviškai.

Lietuviai saviminkai:

J. Matulaitis,

J. Kriaučiūnas,

A. Majauskas.

J. GRAŽYS

SIUVU NAUJUS IR
TAISAU SENUS
KAILINIUS PALTUS.
DUODU GERĄ KAILIŲ
PASIRINKIMĄ

DARBĄ ATLIEKU
SĄŽINGAI
IR SVARIAI.

KAINOS PIGESNĖS
KAIP KITUR.

7437 BLOOMFIELD,
Park Extension.
CRescent 2279.

Kreiptis po 6 val. vakaro,
šeštadieniais — visą dieną.

BRONIUS AMBAKAS
SPECIALISTAS IŠ EUROPOS
BLOKSŲ — BRIKSŲ — PLYTELIŲ
dėjime

MALONIAI PATARNAUS TAMSTOMS.
Vakara 3867 Henri Julien St., Montreal. LA 9460.
KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.

7697 CENTRAL, VILLE LASALLE. HE 3207

LE MIEUX LINGERIE
VAIKIŠKI IR MOTERIŠKI DRABUŽIAI.
Taipogi yra priimami DAŽYMO ir PROSINIMO
darbai sumažintomis kainomis.
5% nuolaida patiekusiam šį skelbimą.

RAŠTINĖ. TR 6025 5 — 6th Ave, VILLE LASALLE.

J.R. RIENDEAU
KONTRAKTORIUS
VISŲ RŪŠIŲ KASIMAI
Specialybė: kanalizacija ir vandentiekis.
Mechanizuotos kasimo priemonės, kompresorius.

LIUDESIO VALANDOI

KREIPKITĖS PAS

Laidotuvių Direktorių
C. Halpin Funeral Home Reg'd.

KOPLYCIA VERDUN — WILLIBORD AVE KAM
PE, PRIE PAT AUSROS VARTŲ PAR. BAŽNYCIOS
4500 VERDUN AVE, VERDUN. Tel. YO 3440

LIETUVIŠKOJE MEDŽIO DIRBTUVĖJE

BALTIC

Daromos įv. durys, langai, virtuvėms kabinai ir kiti įv. medžio dirbiniai.

SAV. K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS
yra tos srities specialistai su 20 metų praktika Lietuvo-je, Vokietijoje, Anglijoje ir Kanadoje.
Lietuviams nuolaida.

Adresas: 547 Lafleur Str., Ville Lasalle, Montreal,
P. Q. Telef.: TR 4048.

Lietuviška moterų kirpykla

DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPA-LAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.

Sav. BIRUTĖ DODONAITE (B. M. Dodon).
2521 CENTRE St., Montreal Filtroy 3292.

BELLAZZI — LAMY, INC

TR 5151 7679 George St., Ville Lasalle.
Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.
Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS

D. E. BELANGER & SONS

15 METŲ JOSŲ TARNYBOJE

GARANTUOTAS DARBAS.

259 — 3 Ave., Ville Lasalle. TR 4588.

HAMILTON MŪSŲ SPORTAS

DEVINTAS LAIMĖJIMAS.

KLB HAMILTONO APYLINKĖS VALDYBA SKELBIA ŠĮ RINKIMINĖS KOMISIJOS PRANEŠIMĄ.

1. KLB Hamiltono Apylinkės Valdybai ir Kontrolės Komisijai 1954 metams išrinkti balsavimas skiriamas 1954 metų vasario mėn. 28 dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. po pietų. Nuo 9 val. ryto iki 2 val. po pietų balsavimo būstinė bus Lietuvių Parapijos bažnyčios salėje — 58 Dundurn Street North, o nuo 2 val. po pietų iki 6 val. vakaro, balsuotojų patogumui, balsavimo būstinė perkeliama į United Steelworker of Amerika namus, kurie yra King William ir Wentworth gatvių kampe. Įėjimas iš King William gatvės — di deli kampiniai namai su iškaba prie įėjimo durų: United Steelworker of Amerika. Toliau, rodyklės nurodys balsavimo būstinę.

2. Organizacijų vadovybės prašomos atsiųsti savo atstovus dalyvauti ir sekti balsavimu. Taip pat, pavieniai tautiečiai laukiami dalyvaujant prie balsavimo. O balsuotojai yra raginami kuo skaitlingiau dalyvauti. Atlikime savo tautinę pareigą ir tuo suteikime būsimai Valdybai didesnę pasitikėjimą ir norą dirbti tautinį darbą. Išrinksimi žmonės be jokios padėkos ir atlyginimo dirbs mums visus metus, o iš mūsų teprašomas atvykimas ir pabalsavimas. Tenelieka ne vieno tautiečio neatliktu siuo visuomeninės pareigos. Balsuokime!

3. Į Apylinkės Valdybą pasiūlyti šie kandidatai:

1. Ambraziejienė Janina ...	28 m. Tartanutoja
2. Antonaitis Vladas	40 m. Tarnautojas
3. Baronas Kazys	33 m. Dipl. Ekonomistas
4. Dalius Stasys	32 m. Tarnautojas
5. Grinius Balys	29 m. Darbininkas
6. Lukoševičius Kostas ...	51 m. Darbininkas
7. Mingėla Antanas	40 m. Mokytojas
8. Panavas Vladas	31 m. Darbininkas
9. Žvirblys Stasys	38 m. Amatininkas

Į Kontrolės Komisiją pasiūlyti šie kandidatai:

1. Savickas Povilas	38 m. Buhalteris
2. Subatnickaitė Valentina ..	30 m. Tarnautoja
3. Sivilas Juozas	37 Inžinierius
4. Tumaitis Adolfas	40 m. Darbininkas

KLB Hamiltono Apylinkės Valdyba.

VASARIO MĖN. 16 D., ateinanti antradienį, Lietuvos Nepriklausomybės šventės proga, nuo 9 val. iki 9 val. 25 m. vakaro visi klausykime lietuviškos radijo valandėlės iš Hamiltono CHML (banga 900) radijo stoties! Programoje — paskaita ir K. Petrauskas, E. Kardelienė, A. Kaskas, Karo Mokyklos dainos ir muzika.

Be to, dar tą patį vakarą, nuo 9 val. 30 min. iki 9 val. 40 min. per tą pačią radijo stotį, žinoma radijo komentatorė Edith Hyder skaitys paskaitą anglų kalba apie Lietuvą, Latviją ir Estiją.

Prašome visų šių abiejų programų išklausyti, paimti ir patvirtinti dokumentų vertimai ir nuorašai, kalbinė pagalba turto sandėriuose, teismuose, mokesčių, imigracijos, vizų ir kiti reikalai

REFERENDUMAS LIETUVIŲ NAMŲ KLAUSIMU HAMILTONE.

Pagal pereinamąjį metų lapkričio mėn. įvykusių Hamiltono Liet. B-nės visuotinio narių sušaukimo nutarimą, Lietuvių Namų reikalas atiduotas sprendimui hamiltoniečių balsavimo keliu. Tad Lietuvių Namų Hamiltone įsigijimo reikalas ir bus sprendžiamas naujos valdybos rinkimo metu, (vasario mėn. 28 d.) nes kandidatų balsavimo kortelėse 4-tame punkte „ar įsigytini LN Hamiltono“ kiekvienas hamiltonietis galės atsakyti „taip“, arba „ne“.

PARAPIJOS SALES REIKALU,

praieitą penktadienį buvo sušauktas AV Parapijos Komiteto posėdis su visų organizacijų atstovais (dalyvaujant 8), parapijos sales naudojimo ir išlaikymo reikalai.

Nuspręsta, Parapijos Komitetui išdirbti sales naudojimo taisyklės, metinę samatą ir t. t., pateikiant visa tai išnagrinėti vėl organizacijų atstovų tarpe.

BEDARBIŲ SKAICIUS

Hamiltono pereinamąjį savaitę pasiekė rekordinį skaičių: vyrų — 9.352 ir moterų — 3.734, kai tuo tarpu prieš metus, bendras vyrų ir moterų skaičius, nesiekė šių metų vyrų skaičiaus. Darbo pasiūlymų buvo: vyrams — 190 vietų ir moterims — 168 vietos. Kbr.

— Prekių, kurias žmonės labai nenoriai perka, gamyba mažinama. Tokių prekių tarpe yra bolševikų „įmadą“ įves ti brezentiniai batai.

Šiaip ar taip kalbant, devyni laimėjimai iš eilės yra nebe juokai. Komanda, kuri pirmą kartą žygiuoja be pralaimėjimų, aišku, yra pranašesne už visas kitas. Malonu, kad šiame atsitikime yra vienintelė komanda Montrealio mieste ir ji vadinasi „Taurus“.

Devintose pirmenybių rungtynėse tauriečiai ne atsitiktinai, bet pelnytai suplikė „Satanors“ 66 — 48 (31 — 23). Nuo pat pirmos minutės tauriečiai vedė įtikinamai ir jei būtų buvusi ne „juoda“ diena, mūsiškiai būtų laimėję daug didesnę peršvarą. Tačiau, kaip užkerėta, krepšiai, nors ir labai gražiai derinij, nekrito į priešų krepšį.

Žaidė ir krepšius pelnė: Bu nys — 10, Bukauskas — 18, Trusis — 4, Lasumas — 6, Pie čaitis — 12, Mathieu — 10 ir Beragardas — 6.

Lemiamas ir 10-tas rungtynes vyrų komanda žaidžia vasario 9 d., 8.30 val. su „Warriors“.

Jauniai šią savaitę žaidžia paskutines pirmenybių rungtynes, būtent: vasario 12 d. 8 val. su Park X ir vasario 13 d. 2 val. su „M. S. L. Whites“.

VYTIEČIAI VIEŠI DETROITE

Sausio 9 d. vytyčių krepšinių komanda aplankė Detroito klubo „Kovas“ sportininkus ir su jais turėjo draugišką krepšinio ir stalo teniso rungtynes.

Kamuolio žaidimas baigėsi 48:47 (28:21) vytyčių naudai. Nulėmė kanadiečių rungtynių pradžioje sukrautas didokas kapitalas, kurį tolydžio išsima ginę detroitiečiai smarkiai aplygino taip, kad nedaug trūko iki jų pergalės. Už vytyčių žaidė ir atsikė taskų: Kulyš 16, Supronas 12, Duliūnas 8, Preikšaitis 7, Žukas 5, Laurinavičius 0 ir Budreckas 0. Kovui taskus pelnė Racka 14, Bačkaitis 12, Šlepetys 10,

Gerulaitis 7, Armalis 2 ir Gilvydis 2.

Draugiškame stalo teniso susitikime iš vytyčių krepšinių sudaryta komanda turėjo nusileisti šeimininkams 5:1 rezultatu. Už Kovą žaidė Mišūnas, Gerulaitis ir Banys. Vienintelį vytyčių tašką atsiekė Supronas prieš Banį.

Vasario 6 d. Detroitas lankėsi Toronte revanšinių rungtynių.

SACHMATAI.

Lapkričio 29 d. prasidėję A ir B klasės šachmatininkų ratelių rungtynės pasibaigė vasario 1 d. Lietuvių B ratelis, kuris pernai laimėjo miesto viršenybę, šiemet — antroje vietoje. A ratelis, kuris šiemet tik pirmą sykį stojokovon, liko paskutiniu. Jam teko kovoti prieš gana stiprias geriau sių Montrealio šachmatininkų jėgas. Jį sudarė: A. Puzarauskas, J. Viliušis, J. Žmuidzinai, J. Šiaučius ir V. Širvydas (rezervas). B ratelyje lošė: A. Mylė, R. Lukša, M. Lesinskas ir V. Širvydas. Planuojama suruošti lietuvių šachmatininkų tarpusavio rungtynes, kuriose paaiškėtų kiekvieno asmeninį pajėgumą.

ky — Perkins 15—21, 21—11, 23—21 ir 21—10.

Mūsiškis Pr. Gvildys, kuris šiuo metu uoliai studijuoja inžineriją Toronto universitete, jau kelinti metai aktyviai dalyvauja stalo teniso sporte ir dažnai atsiekia reikšmingų pergalų. Už tai atminimui gausia įvairių trofėjų, kurių dabar pas jį, turbūt, susirinko jau visų sandėlis.

„VYTIES“ KLUBO METINIS SUSIRINKIMAS.

Vasario 14 d., 4 val. p. p., Toronto Lietuvių Namuose įvyksta vytyčių susirinkimas, kur po pereinamųjų metų sporto veiklos apžvelgimo ir atsiskaitymo, bus renkami nauji klubo valdymosi organai. „Vyties“ klubas prieš akis turi didelį uždavinį — pasiruoti praveisti IV š. Amerikos varžybas, kurios FASKO pavedimu turi įvykti rudeniop Toronte.

Susirinkimo dienotvarkė:

1) Atidarymas, 2) Prezidiumo rinkimai, 3) Pranešimas apie klubo sportinę veiklą, 4) Išdėdimo pranešimas, 5) Rev. Komisijos pranešimas, 6) Klubo statuto priėmimas, 7) Klubo valdybos ir rev. kom. rinkimai, 8) IV š. Amerikos varžybų organizavimas, 9) Klausimai, sumanymai.

Klubas valdyba prašo visus sporto mėgėjus aktyviai dalyvauti susirinkime. ap.

Dėmesio šiam sarašui!

Ką gi galima gražesnio, kultūringesnio ir paprastesnio padovanoti vaikams, giminėms, pažįstamiems ir kitataučiams, kaip knyga? Čia patiekiamas jų sarašas ir laiškas su pasiuntimu: Knyga jums suteiks paguodą ir suks gerų minčių, pažadins viltis ir praskaidrins bent kokią nuotaiką. Stai jums knygų sarašas, iš kurio galite pasirinkti, kas patinka. Knyga Jūsų neapvils, nes ji geriausiai Jūsų draugas, palydovas kelionėse ir Jūsų guodėjas poilsio metu.

B. Brazdžionis. DIDŽIOJI KRYŽKELĖ 2.00
B. Pūkelevičiūtė. METUGĖS 1.00
J. Paukštelis. KAIMYNAI. Romanas. 2.50
J. K. Karys. NEPRIKLAUS. LIET. PINIGAI. 5.00
Dr. V. Sruogienė. LIETUVOS ISTORIJA 3.00
Maupassant. MOTERS ŠIRDIS romanai 2.60
Merimee. KOLOMBA, romanai. 2.50
P. Andriusis. ANOJ PUSEJ EŽERO. 1.50
I. Jankus. PO RAGANOS KIRVIU. 1.50
I. Cicėnas. VILNIUS TARP AUDRŲ. 5.50
Pirandello. PIRMOJI NAKTIS. 1.50
Prof. V. Biržiška. SEN. LIET. RAŠTŲ ISTORIJA 2.00
Putinas. KELIAI IR KRYŽKELIAI. 2.50
Balys Sruoga. GIESMĖ APIE GEDIMINĄ 2.00
Kazys Binkis. BALTASIS VILKAS. 1.00
A. Škėma. ŠVENTOJI INGA 2.50
V. Žemkalnis. KUDIRKOS SAJODIS 0.75
Simonaitytė. AUGSTUJŲ ŠIMONIŲ LIKIMAS, rom. \$ 3.50
K. Binkis. LYRIKA 2.00
Vincas KRĖVĖ MICKEVIČIUS 2.00
B. Stundžia. BURIAVIMAS IR JORININKYSTĖ 2.00
J. Grabauskas. KELIAS Į PASISEKIMĄ. 2.00
August Gailit. TOMAS NIPERNADIS. Romanas. 2.50
L. Dovydenas. BROLIAI DOMEIKOS, romanai. 2.50
K. Požeraitė. NUSIDĖJĖLĖ, romanai 2.00
400 metų PIRMAI NEMUNO POEMAI 0.50
B. Rukša. UGNIES PARDAVĖJAS 1.00
B. Rukša. ŽEMĖS RANKOSE 1.00
F. Lavinskas. ANGLIAKASIŲ ATSIMINIMAI 3.00
Žurnalas LITERATūros LANKAI 1.00
J. Mateika. ŽALGIRIO MŪSIS, spalvomis 0.50
J. Gruodis. VISUR TYLA, AGUONĖLĖS, RŪTA, RUGIAGĖLĖS 1.50
Š. Raganė. SENAME DVARE, romanai 2.00
J. Balys. LIET. TAUTOSAKOS SKAITYMAI 3.00
V. Ramonas. KRYŽIAI, romanai 2.00
J. Jankus. NAKTIS ANT MORŲ, romanai 2.50
Dr. K. Grinius. ATSIMINIMAI IR MINTYS 1.50
P. Orintaitė. MARTI IŠ MIESTO 0.75
S. Zbarskas. RIEŠTAUSIO SŪNUS, vaikams 0.75
S. Zbarskas. PER SALTĮ IR VĖJĄ, vaikams 0.40
S. Zbarskas. GANYKLŲ VAIKAI 0.80
V. Tamulaitis. SUGRĮŽIMAS 1.10
Vydūnas. TAURESNIO ŽMOGAUS UŽTEKĖJIMAS 0.30
Vydūnas. BHAGAVAD - GITA, iš sanskrito 0.30
Tulpė. TILTO SARGAS, romanai 1.00
J. Kaupas. Dr. KRIPSTUKAS PRAGARĖ 1.00
Prof. Roemeris. LIETUVOS SOVIETIZACIJA 0.25
Vytenis. RAUDONOJI ŽVAIGŽDĖ, žodynė 0.75
J. Gailius. KARTUVĖS 1.00
Maupassant. KAROLIAI, novelės 2.50

Šios knygos gaunamos „Nepr. Lietuvos“ redakcijoje: 7722 George St., Ville Lasalle, Montreal, P. Q.

ėkite į volą pinigų ir siųskite, — tuojau gausite knygas.

Adamonis ir Budriūnas Real Estate & BUSINESS BROKERS

Namų pardavimui: Rosemounte: 12 Ave. 1 aukšto, 4 kambarių su sklypu. 9 mt. Nepristatytas. Kaina 7.750. Įmokėti 4.300. (Pard. su visais baldais).

7-Ave. 2-jų šeimų po 5 kamb. Naujas. Kaina 15.000. Įmokėti 5.000.

12 Ave. 3-jų šeimų. 3-jų mt. Centr. šild. Tile virtuvėje ir bendrai luxas vidaus išbaidymas. Kaina 20.500. Įmokėti 10.000.

7 Ave. 2-jų šeimų po 5 kamb. Garažas. Centr. šild. Kaina 17.000. Įmokėti 8.000.

Ville Lasalle: 2-jų šeimų po 5 kamb. 9 mt.

NORĖDAMI PARDUOTI AR PIRKTI KREIPKITĖS Į PIRMAJĄ MONTREALY LIETUVIŲ REAL ESTATE ĮSTAIGĄ.

MŪSŲ TIKSLAS — JUMS PADĖTI! NAMAI — ŽEMĖ — PASKOLOS — DRAUDIMAS.

Jums mielai padės AGENTAI: A. GRAŽYS RA 1-3148 A. SKREBUTĖNAS TR 9768

Darbo valandos: nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro. Telefonai LA 7932. LA 9871. PO 6-6495.

177 Sherbrooke St. W. kambarys 5, Montreal.

DE LUXE DRY CLEANERS

143—8th AVENUE, LACHINE NE. 5-0303 Sav.: P. RUTKAUSKAS.

Kostiumas, Suknelė ar Skrybėlė

1.

Paimame iš namų ir pristatome į namus visame Montrealyje ir priemiesčiuose.

Darbą atliekame sąžiningai.

NE. 5-0303

Jonas Žmuidzinai

Paryžiaus universiteto dipl. teisininkas: 3420 Drummond, Montreal, P.Q., Canada. Tel.: PL 6580

LIETUVIS LAIKRODININKAS

ŽUKAS ANTANAS

408—8th Ave, Ville Lasalle, Que. TR 4321

Kreiptis vakarais po 6.30 val.

LETHBRIDGE, Alta.

NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS.

Lietuvos nepriklausomybės linkių visus lietuvius.

paskelbimo šventė nutarta minėti vasario 20 dieną, 7 valandą vakaro, Labor Hall.

Minėjimo programą sudarys: paskaita, dainos, deklamacijos, valandėlė per radiją ir subuvimas. Bus rūpinamasi, kad Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktuvės būtų paminėtos ir anglų spaudos.

KLB Lethbridges skyrius maloniai prašo į minėjimą atsilankyti Lethbridges ir apy-

kurion įėjo: Vytautas Arelis, Gražina Noreikienė ir Jonas Daugirdas, bet šiam staiga išvykus, įėjo pirmas kandidatas — Leonas Sarpalius. Revizijos komisijon išrinkti: Stasys Pulkauninkas, Nelė Petruskaitė ir Jonas Sarpalius. Sėkmės naujai valdybai jos darbuose, ypač lietuvių vienilankyti Lethbridges ir apy-

St. P.

TILLSONBURG - DELHI, Ont.

TILLSONBURGO LIETUVIŲ ŪKININKŲ KLUBAS

vasario 13 d. (šeštadienį), 7 ti savų namų įsigijimo reikav. vakaro, rengia jau antrus šiais metais šokių, kurie įvyks Delhi m., Slovakų salėje (Imperial g-vėj). Ir šį kartą klubas kviečia visų apylinkių lietuvių gausiai atsilankyti. Čia turėsime progos išsikalbėti

bo valdymosi organai. „Vyties“ klubas prieš akis turi didelį uždavinį — pasiruoti praveisti IV š. Amerikos varžybas, kurios FASKO pavedimu turi įvykti rudeniop Toronte.

Susirinkimo dienotvarkė:

1) Atidarymas, 2) Prezidiumo rinkimai, 3) Pranešimas apie klubo sportinę veiklą, 4) Išdėdimo pranešimas, 5) Rev. Komisijos pranešimas, 6) Klubo statuto priėmimas, 7) Klubo valdybos ir rev. kom. rinkimai, 8) IV š. Amerikos varžybų organizavimas, 9) Klausimai, sumanymai.

Klubas valdyba prašo visus sporto mėgėjus aktyviai dalyvauti susirinkime. ap.

Dėmesio šiam sarašui!

Ką gi galima gražesnio, kultūringesnio ir paprastesnio padovanoti vaikams, giminėms, pažįstamiems ir kitataučiams, kaip knyga? Čia patiekiamas jų sarašas ir laiškas su pasiuntimu: Knyga jums suteiks paguodą ir suks gerų minčių, pažadins viltis ir praskaidrins bent kokią nuotaiką. Stai jums knygų sarašas, iš kurio galite pasirinkti, kas patinka. Knyga Jūsų neapvils, nes ji geriausiai Jūsų draugas, palydovas kelionėse ir Jūsų guodėjas poilsio metu.

B. Brazdžionis. DIDŽIOJI KRYŽKELĖ 2.00
B. Pūkelevičiūtė. METUGĖS 1.00
J. Paukštelis. KAIMYNAI. Romanas. 2.50
J. K. Karys. NEPRIKLAUS. LIET. PINIGAI. 5.00
Dr. V. Sruogienė. LIETUVOS ISTORIJA 3.00
Maupassant. MOTERS ŠIRDIS romanai 2.60
Merimee. KOLOMBA, romanai. 2.50
P. Andriusis. ANOJ PUSEJ EŽERO. 1.50
I. Jankus. PO RAGANOS KIRVIU. 1.50
I. Cicėnas. VILNIUS TARP AUDRŲ. 5.50
Pirandello. PIRMOJI NAKTIS. 1.50
Prof. V. Biržiška. SEN. LIET. RAŠTŲ ISTORIJA 2.00
Putinas. KELIAI IR KRYŽKELIAI. 2.50
Balys Sruoga. GIESMĖ APIE GEDIMINĄ 2.00
Kazys Binkis. BALTASIS VILKAS. 1.00
A. Škėma. ŠVENTOJI INGA 2.50
V. Žemkalnis. KUDIRKOS SAJODIS 0.75
Simonaitytė. AUGSTUJŲ ŠIMONIŲ LIKIMAS, rom. \$ 3.50
K. Binkis. LYRIKA 2.00
Vincas KRĖVĖ MICKEVIČIUS 2.00
B. Stundžia. BURIAVIMAS IR JORININKYSTĖ 2.00
J. Grabauskas. KELIAS Į PASISEKIMĄ. 2.00
August Gailit. TOMAS NIPERNADIS. Romanas. 2.50
L. Dovydenas. BROLIAI DOMEIKOS, romanai. 2.50
K. Požeraitė. NUSIDĖJĖLĖ, romanai 2.00
400 metų PIRMAI NEMUNO POEMAI 0.50
B. Rukša. UGNIES PARDAVĖJAS 1.00
B. Rukša. ŽEMĖS RANKOSE 1.00
F. Lavinskas. ANGLIAKASIŲ ATSIMINIMAI 3.00
Žurnalas LITERATūros LANKAI 1.00
J. Mateika. ŽALGIRIO MŪSIS, spalvomis 0.50
J. Gruodis. VISUR TYLA, AGUONĖLĖS, RŪTA, RUGIAGĖLĖS 1.50
Š. Raganė. SENAME DVARE, romanai 2.00
J. Balys. LIET. TAUTOSAKOS SKAITYMAI 3.00
V. Ramonas. KRYŽIAI, romanai 2.00
J. Jankus. NAKTIS ANT MORŲ, romanai 2.50
Dr. K. Grinius. ATSIMINIMAI IR MINTYS 1.50
P. Orintaitė. MARTI IŠ MIESTO 0.75
S. Zbarskas. RIEŠTAUSIO SŪNUS, vaikams 0.75
S. Zbarskas. PER SALTĮ IR VĖJĄ, vaikams 0.40
S. Zbarskas. GANYKLŲ VAIKAI 0.80
V. Tamulaitis. SUGRĮŽIMAS 1.10
Vydūnas. TAURESNIO ŽMOGAUS UŽTEKĖJIMAS 0.30
Vydūnas. BHAGAVAD - GITA, iš sanskrito 0.30
Tulpė. TILTO SARGAS, romanai 1.00
J. Kaupas. Dr. KRIPSTUKAS PRAGARĖ 1.00
Prof. Roemeris. LIETUVOS SOVIETIZACIJA 0.25
Vytenis. RAUDONOJI ŽVAIGŽDĖ, žodynė 0.75
J. Gailius. KARTUVĖS 1.00
Maupassant. KAROLIAI, novelės 2.50

Šios knygos gaunamos „Nepr. Lietuvos“ redakcijoje: 7722 George St., Ville Lasalle, Montreal, P. Q.

ėkite į volą pinigų ir siųskite, — tuojau gausite knygas.

Visi spaudos bičiuliai ruošiasi SPAUDOS BALIUN,

KURIS ĮVYKS PUIKIOJE KARIUOMENĖS SALĖJE, 310 PINE AVE EAST., UŽGAVENIŲ ŠEŠTADIENĮ, VASARIO 27 DIENĄ.

MONTREAL

Į MONTREALIO LIETUVIUS

Vasario 16 d. Lietuvių Tau švęsti mūsų didžiąją tautos tai yra didžiausia šventė. Tą dieną lietuvis, kurio gyslose teka lietuviškas kraujas ir krintinėje plaka lietuviška širdis, laisvoje Lietuvoje šventė su džiaugsmu, o šiandien, kada mūsų tėvynė yra dar žmonijos istorijoje neregėtoje vergijoje, mes ją švenčiame rimtimi ir susikaupimu.

Šių metų vasario 16-os dienos šventė Montrealyje švenčiama šį sekmadienį, vasario 14 d., šia tvarka:

Vasario 14 d. 11 valandą, Šv. Kazimiero ir A. Vartų parapijos bažnyčioje bus atliktos iškilmingos pamaldos už kenčiančią Lietuvą, o 4 val. po pietų Plateau salėje įvyks iškilmingas aktas su menine dalimi.

Mes kviečiame visas lietuviškas organizacijas su savo vėliavomis dalyvauti bažnyčioje iškilmingose pamaldose ir Plateau salėje įvykstančiame minėjime.

Iš lietuviškos dviasiškosios atstovų, organizacijų vadovybių bei Tautai nusipelnusių asmenų bus sudarytas Garbės Prezidiumas.

Mes visi esame tos pačios motinos Lietuvos vaikai ir šiandien, nežinodami, kad gal kažkuriais klausimais mūsų nuomonės ir skiriasi, privolaime vieningai ir garbingai at-

PARDUODAMAS NAMAS:

7 atskiri kambariai ir prausyklos (kokliaus plytelių), įrengtas rūšys su tualetu, alyvos šildymas, garažas, apželdytas darželis, su visais baldais — piano, televizija, kombinuotas radijo — plokštelinių aparatas, skalbiamaoji mašina, elektrinis pečius, šaldytuvas.

\$ 22.000 — galima ir išsimokėti. Teirautis telef. po 6 val. vakaro: TR 6908.

ISNUOMOJAMAS kambarys, vedusiems, be mažų vaikų, arba viengungiams. Darbas čia pat, norintiems dirbti siuvykloje. Jeigu būtų kas gali pridaboti vaikus, gautų lengvatų. Teirautis po 7 v. HA 6305.

ISNUOMOJAMAS dubelinis kambarys šeimai be vaikų: 4465 Henri Julien Str. Galima matyti kasdien po 6 v. v. **ISNUOMOJAMAS kambarys** Verdune. Teirautis telefonu: HE 0473.

Dr. J. ŠEGAMOGAS

CHIRURGINĖ ir BENDROJI PRAKTIKA

office 4906 Wellington VERDUN. Tel. YO 3611. val.: 11—12, 2—4, 6—9, šeštadieniais 11—1 arba pagal susitarimą. namų 1038 Osborne Av. VERDUN. Tel. PO 6-9964

DANTŲ GYDYTOJAS

Dr. J. MALIŠKA

prima: 9 a. m. — 10 p. m. 5303 Verdun A., Verdun, Tel.: TR 4547.

NOSIES, GERKLĖS IR AUSŲ SPECIALISTAS IR CHIRURGAS

Dr. R. CHARLAND

956 Sherbrooke E. Tel.: FR 7684, EX 8822.

Dr. E. Andrukaitis

956 Sherbrooke E. Tel. CH. 7236

PASTABA: Organizacijų

Pirmininkai su savo vėliavomis ir jų palydais prašomi būti salėje nors 15 min. prieš 4 valandą.

Minėjimas bus pradėtas puokšteliais ir bus televizuojamas.

K. L. B. Montrealio Apylinkės Valdyba.

RINKIMAI ČIA PAT.

Iš oficialių šaltinių patirta, kad **DAKTARUI MAURICE LACHARITE** bus pasiūlyta kandidatuoti į Ville Lasalle burmistro vietą viešame susirinkime **GOLFO KLUBE** šį šeštadienį 3 val. po pietų.

(Miesto valdybos rinkimai balandžio 1 d.).

DR. ŠEGAMOGAS

priimtas chirurgu į Verdun General Hospital su teise gydyti ir operuoti chirurginius ir ginekologinius (moterų ligų) ligonius.

PP. ŠKUDŲ VEDYBINĖS SUKAKTUVĖS.

Vytautoklube 6 d. vasario įvyko 30 metų vedybų sukakties minėjimas Vlado ir Marės Škudų. Ruošė: pp. Leknickai, Kupriai, Vilimai ir t. t. Ruošė: p. l. J. Matulytė, p. Rasi-mavičienė, K. Kiaušas, p. Jaseckienė ir Kazys Leknickas. Vakarą gražiai vedė J. Leknickas. Sveikinimų kalbas pasakė: p. Kiškis, Jurėnas, J. Parojus, V. Širvydas ir abu Škudų sūnūs. Visiems dalyviams jausmingai padėjo abu jau navedžiai, kurie sakėsi buvo tikrai nustebinti tokia staigmena.

PP. KRIAUCIALIŲ SUKAKTUVĖS.

Marija ir Jurgis Kriaučiūliai susilaukė 20 metų vedybinių sukaktuvių, kurios labai gražiai paminėtos, jų dukrai p. Genei pasiūmus iniciatyvos. Pagerbimo subuvime dalyvavo gražūs būrys artimųjų, linkėjusių jubiliatams ilgiausių metų.

VASARIO 16 D. MINĖJIME,

kurį ruošia 21 d. vasario Šv. Kazimiero p-jos salėje Tarybos skyrius ir parapija, kalbėtojas pakviesti prelatas J. Bal-kūnas ir adv. S. Briedis, New Yorko Lietuvių Tarybos pirmininkas. Prelatas jau pranešė, kad negalės dalyvauti, nes prisijaukė tai dienai kitur, bet tikimasi advokatas atvyks.

GRAŽIOS SUTUOKTUVĖS. Šeštadienį įvyko sutuoktūvės: Stasės Piečaitės su Jonu Naruševičium, Liudvikos Stanevičiūtės su Aleksandru Jurgučiu ir Genovaitės Pažeraitės su Stasiu Remeika. Poros po šliubo turėjo šaunius su buvimus.

BEDARBŲ Montrealy sausio mėnesį buvo 53.000, kurių 39.000 vyrų ir 14.000 moterų. Iše laikomi sezoniniais bedarbiais.

TUOKIASI Petronėlė Matusevičiūtė ir Jonas Ivanauskas. **PAKRIKŠTYTA** pp. Styrų dukra Daiva.

TENKA PRIMINTI,

kad „Užgavėnių Blynų“ balius čia pat; jį rengia Lietuvių Katalikių Moterų Dr-jos Montrealio skyrius vasario 20 d. 7 val. vakaro „Dom Polski“, 1862 Wellington Str.

Balius rengiamas vakariėnės pobūdžio, su programa, gausia fantais, loterija, šokiais ir kitais netikėtumais. Bufetė: alus, vynas ir kiti gėrimai.

Svečiai iš anksto prašomi rezervuoti šią datą, nes balius žada būti įdomus ir įvairus, savo atsilankymu pagreitinsite bažnyčios statybą ir sušelsite savo skurstančius brolius užjūryje.

Valdyba.

Draugijos narę
PONIĄ ŪSIENĘ,
liudinčią dėl savo vyro
A. A. PRANO ŪSO
mirties, nuoširdžiai užjaučia
L. K. M. D-jos Montrealio skyrius.

PASIRUOŠIMAI SPAUDOS BALIUI

vyksta pilnu tempu. Komplektuojama gera loterija. Nors dar ne visi loterijai aukavusieji sužinoti, bet jau 33 fantai skelbiami: Dailininkė Anastazija Tamošaitienė Spaudos baliui paruošė tradicinį fantą — lietuviškos žemaitišką drabužį, kuris šiemet yra jos specialiai išsiškotas ir nepaprastai subtiliai gražus ir augštai vertingas. P. Kvietkauskas paaukojo kostiumui medžiagą, E. Kar-deliene — moteriai tualetinį setą, menišką peleninę, amerikoniškąs nylono kojines, dėžę saldinių, rinkinį amerikoniškų cigarečių, pp. Lozoraičiai iš Clevelando, USA, atsiuntė aukštinę batelį, menišką lėkštę, menišką širdį (kas, gal, jos neteko...); p. Stumbras iš Buffalo, USA, atsiuntė buifalo, amerikonišką stumbrą; iš Niagara Falls, p. Narušis atsiuntė bonką krupniko su auk sine taure; J. Parojus dovanojo bonką likerio, po bonką vyno auکوjo p. Kandizauskas ir p. Skinkis; salioninių šokių mokytojas p. Sabalys auکوjo kur są moderniųjų šokių; p. Juodkojienė — moterišką papuošalą, p. Stundžia iš Toronto — būriavimo ir jūrinių kvestų vadovėlį, p. Pužaskienė setą stiklų, B. Botyrienė — modernius moteriai veidrodėlius su pailiu, A. Norkeliūnas — draudimo kuponą; po bonką Martini paaukojo P. Juodelis, J. Lukošius, S. Baltauskas ir V. Gečas; p. Palubinskienė paaukojo du setus rankdarbių, J. Laurinaitis — dėžę biskvitų, O. Salalytė — gražų rankdarbį; p. Kiaušas su p. Šiaučiu-liu — gražų medžio dirbinį, nes jie abu yra atidare medžio dirbinių dirbtuvė; p. Bakana-vičienė — kavai puoduką.

Kaip matome, iš loterijos ga-lima bus apsigarinti, ir pasipuo-šti, ir pavalgyti, ir išsigerti, ir butą apstatyti, ir net šokti iš-mokti bei apsidrausti! Taigi, visi ruošimės spaudos baliui ir paremkime spaudą, mūsų vi-sų kasdieninį kultūrinį veiksmą.

NELAIMĖS, LIGOS IR MIRTYS.

P. Girklys sulaužė koją. Dr. Šegamogas Queen Elizabeth ligoninėje A. Pakulienei sėkmingai padarė didelę operaciją. Ligonė sveiksta. Visai ne tikėtai, atėjęs į pamaldas, A. V. bažnyčioje, mirė Pranas Ūsas, širdies priepuoliu. Ope ruotos taip pat P. Piečaitienė ir p. Petruskienė. Susirgo J. Jurkšas ir p. Mackevičienė. Se rga M. Paragys.

LIET. AKAD. SAMBŪRIS,

kaip jau minėta, kovo 14 d. ruošia literatūros, dainos ir me no šokio vakarą Darcy Mc Gee salėje, Pine Ave 220. Smul-kiau apie tai bus painformuo-ta artimiausiu laiku.

KAS TURI praėjusių metų dienraščio „Draugo“ numerių, prašomas atsiliepti „N. L.“ adresu arba telefonu HE 7920. Dėl jų perleidimo susitarsime.

LIUTERONIŲ SUSIRINKIMAS

International YMCA patalpo-se, 5550 Park Ave, šeštad. va-sario 13 d. 6 val. Jame įvyks krikščioniškas Lietuvos Nepriklau-somybės šventės pami-nėjimas su atitinkama kon-certine dalimi.

ŠV. JONO LIUTERONIŲ BAŽNYČIOJ

Jeanne Mance ir Prince Arth-ur gt. kampe, sekmad. vasario 14 d. 12 val. lietuvių pamal-dos. **CRANE** darbininkai atnauji-no kolektyvinę sutartį, pagal kurią 5 proc. pakelti atlygi-nimai 800 darbininkų.

INTELEKTUALŲ KLUBO STEIGIMAS NEĮVYKO.

Sausio 31 d. LN Dr. Any-sas skaitė paskaitą apie Balti-jos Federacijos konstituciją, apie kurią jau buvo anksčiau liet. spaudoj minėta. Po to kalbėjo Matulionis, Kanlendra, Sapoka, Matusevičiūtė. Jie visi gražiai įvertino Dr. Any-so pastangas irsiūlė Baltų Fe-deracijos idėją populiarizuoti ir siekti, kad šios idėjos kon-kretus svarstymas būtų perkel-tas į vyriausius laisvinimo or-ganus.

Po Dr. Anyso paskaitos tu-rėjo įvykti intelektualų klubo steigimas ir p. Slizys buvo jau perskaitęs to klubo reguliami-ną. Bet Dr. Anytui, Matuse-vičiūtei ir Kalendrai griežtai pasisakius prieš klubo pavadi-nimą (intelektualų) jo stei-gimas atidėtas kitam kartui.

L.

NESUTARIMO PASEKMĖS

Buvusio Šv. Jono Bažn. Sta-tymo Fondo likvidacinės komi-sijos šauktas aukotojų su-sirinkimas įvyko sausio 24 d. Pirmininkas pranešė, kad nežinotų dėtų pastangų, B. S. F. pinigų nepavyko atgauti ir aukotojams sugrąžinti, nes tie pinigai kartu su gautais už parduotą bažnyčiai statyti skl-ypą yra išimti iš Fondo sąskai-tos ir įnešti į kitą sąskaitą, atidarytą banke kunigų vardu ir jie jų naudojami.

Dėl aukų grąžinimo tiems aukotojams, kurie padavė pa-reikšimus savo aukas atsiimti, klebonas Ažubalis pareiškė, kad jis neatsisako aukas grą-žinti, bet dabar neturįs pinigų. Kom. pirm. dar dabar nėra kito kelio, kaip tik kreip-tis į teismą. Komisija negalė-jusi pradėti bylos, nes ji ne-turi lėšų advokatui apmokėti.

Susirinkimas vienbalsiai pri-tarė bylos kėlimui, tik p. Už-pis siūlė, kad dar reikia vieną sykį parašyti Kūrijai, rimtai motyvuotą raštą ir prašyti, kad ji duotų pareidymą klebonui šį reikalą sutvarkyti be teismo.

Kom. pirm. dar pareiškė, kad komisija savo darbą atli-ko ir jos funkcijos šiandien pa-sibaigia, — jis prašo išrinkti aukotojų atstovus, kurie to-liau tais reikalais rūpintųsi. Susirinkimas prašo pirm. pasi-likti komisijoj, nes jis tą rei-ka-lą gerai žino ir jam pagal-bon darenkami 2 žmonės: P. Dabkus ir Paršelis.

Sie nemalonių reiškiniai yra pasekmė ankstyvesnių nesu-tarimų. Be Fondo valdybos daugumos pritarimo klebonas leido iš surinktų aukų išmokė-ti architektui Kulpavičiui 1.500 dol. už bažnyčios planų su-darymą. Pristačius planus miesto valdybon, paaiškėjo, kad reikalingi kitoki planai ir juos sudaryti skubiai buvo pra-šytas stat. inž. P. Čeponis, pri-žadant jam už tai atlyginti.

Inž. Čeponiui planus sudarius ir juos miesto valdybai patvir-tinus, statybą galima buvo pra-dėti, bet buvo jau per vėlu, nes dėl nesutarimo Fondo Valdy-boj ir statybos nepradedant, Kūrija atšaukė pažadėtą pas-ko-lą, ir taip bažnyčios staty-ba liko nepradėta, o 1500 dol. išmokėta arch. Kulpavičiui už nereikalingų planų darymą.

Sausio 30 d. abiejų parapi-jų klebonai su LK nariu p. Da-bkum sutarė 56 pageidaujan-čių aukas pervesiti naujai pa-rapijai sumoje 1596 dol. 50 ct., o kas nori aukas atsiimti, kre-i-piasi į kleboną Ažubalį. Kor.

TAUTININKŲ METINIS SUSIRINKIMAS,

įvykęs sausio 31 d., išrinko naują valdybą iš šių asmenų: M. Abromaitis, P. Budricka, K. Kalendra ir A. Kuolas; re-vizijos komisijon: A. Kiršonis, P. Kvedaras ir J. Paršeliūnas.

TORONTO

Į KOVĄ UŽ LAISVĘ.

Lietuvi! Raudonasis slau-ma 12% palūkanų, bet ateity-bas tėvų žemėje. Šimtai tūks-tančių užkaltauose vagonuose tremiami į vergų stovyklas, tūkstančiai brolių, seserų, mi-ršta Sibiro taigose.

Pagalvok, brangus tautietie, kokių būdu gali šiandieną įsi-jungti į lietuvių tautos kovą už laisvę. Piniginė auka — lengviausias ir patogiausias bū-das teneliuka nė vieno lietuvi-o, kuris nepaskirtų mažos aukos Tautos Fondui vasario mėne-sį.

Visas organizacijas, visus klubus ir pavienius lietuvi-us kviečiame talkininkauti didžia-jam Tautos Fondo vajuje. Brangus tautietie, neuždaryk durų rinkėjui, kuris pasirodys su aukų lapu Tautos Fondui. Paskirk nors mažą auką di-džiajam tikslui — kovai už laisvę.

Teneliuka nė vieno lietuvi-o, kuris negalėtų prisidėti prie šios kovos paaukojant dolerį-kitą ir išgyjant lietuvių psą.

Visas organizacijas, visus klubus ir pavienius asmenis prašome apsirūpinti aukų la-pais, lietuvių pasais ir žen-kais pas J. Jasinevičių: 50 Mauntriev Ave, tel.: MU 8496.

Tautos Fondo Atstovybė Toronto Skyrius.

BANKELIS SĖKMINGAI UŽBAIGĖ PIRMUOSIUS METUS.

Bankelio narių skaičius jau pasiekė 200. Iš apyskaitos ma-tyti, kad š. m. sausio 1 d. ban-kelis turėjo 32.000 dol. indė-lių, o paskolų išduota 31.000 dol. Metinė apyvarta davė 734 dol. pelno. Valdybos yra nu-tarta už paprastus indėlius mo-kėti 2% palūkanų, o už šė-rus 5%. Visuotinis narių su-sirinkimas yra šaukiamas va-sario 14 d.

Dabar už paskolas yra ima-

Dr. K. ŽYMANTIENĖ.

GYDYTOJA-CHIRURGĖ

Kampas Bloor ir Brock Av. (lėjimas iš 613 Brock Av.)

Priima ligonius, gimdyves ir moterų ligomis sergan-čias kasdien nuo 1—4 ir nuo 5—8 val. p.p., šeštad. nuo 11—3 v. p.p., kitu lai-ku pagal susitarimą. Telefonas OL 6851

Margis Vaisinė

JONAS V. MARGIS — VAISTININKAS 19 St. John's Rd. (prieš 3131 Dundas St. W) Toronto. Receptams naujais ar seniems — tik paskambink ar para-šyk — mes pristatysime kuo greičiausiai. Pristatymas visa me mieste VELTUI. Taip pat turime: trejos devyneris, ramunėlių, Celsijaus termometrų, (foto reikmenų, mažų vaikų valgių, 4711 odelono, vitaminų ir tt. Valandos 9 a. m — 9 p. m.

Jonas J. Juškaitis

Vienintelis lietuvių kilmės Kanados pilietis, baigęs išklausti visą teisių kursą Toronto Universiteto Juridiniame Fakultete. 932 Dundas W., Toronto, Canada. Tel. EM 6-4880. (Iš tolimesnių vietovių galima kreiptis laiškais).

PIRMOJI LIETUVIŲ

Real Estate Istaiga

Nuosavybės arba biznio pūkimo ar pardavimo reika-lais, paskolų gavimo, namų ar biznio apskaitos ir teisingo patarimo reikalais kreipkitės į mūsų istaigą be obligacijos.

Esu Toronto miesto gyventojas per paskutinius 25 metus.

AL GARBENS - Garbenis

REAL ESATE and BUSINESS BROKER 1486 DUNDAS St. W., (prie Dufferin) TORONTO. Telefonai LO 2738, vakarais HU 9-1543

Naujas musu skyrius

1597 Bloor St. W. Tel. LA. 8772

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.